MASARYKOVA UNIVERZITA

PRÁVNICKÁ FAKULTA

Výslech podezřelého a obviněného v přípravném řízení

Diplomová práce

JAROSLAV JONÁŠ

Vedoucí práce: prof. JUDr. Marek Fryšták, Ph.D.

Katedra trestního práva
Obor Právo

Brno 2021

UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS
FACULTAS IURIDICA

Bibliografický záznam

Autor:	Jaroslav Jonáš Právnická fakulta Masarykova univerzita Katedra trestního práva
Název práce:	Výslech podezřelého a obviněného v přípravném řízení
Studijní program:	Právo a právní věda
Studijní obor:	Právo
Vedoucí práce:	prof. JUDr. Marek Fryšták, Ph.D.
Rok:	2021
Počet stran:	153
Klíčová slova:	výslech, přípravné řízení, podezřelý, obviněný, taktika, forenzní psychologie, kriminalistika

Bibliographic record

Author: Jaroslav Jonáš
Faculty of Law
Masaryk University
Department of Criminal Law

Title of Thesis: Interrogation of the Suspect and Accused in the Pre-trial Procedure

Degree Programme: Law and legal science

Field of Study: Law

Supervisor: prof. JUDr. Marek Fryšták, Ph.D.

Year: 2021

Number of Pages: 153

Keywords: interrogation, pre-trial procedure, suspect, accused, tactics, forensic psychology, criminalistics

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá výslechem vedeným v přípravném řízení se zaměřením na výslech osob v postavení podezřelého a obviněného. Práci lze pomyslně rozdělit do tří hlavních částí. První část se vzhledem k systematickému zařazení výslechu do kontextu trestního řízení zabývá přípravným řízením, přičemž zde podrobně popisuji jeho jednotlivé fáze a formy. V druhé části se zabývám popisem výslechu jako takového, tedy jeho jednotlivými druhy, stadii, taktikou a jeho následnou dokumentací. Poslední část mé práce pojednává o specifikách výslechu osoby podezřelého a obviněného a o jejich následné komparaci.

Abstract

This thesis deals with interrogation conducted in pre-trial proceedings focusing on the interrogation of persons in the position of suspect and accused. The thesis can be divided into three main parts. The first part deals with the pre-trial proceedings, due to the placement of the interrogation within the context of criminal proceedings. This part describes in detail all of its different phases and forms. In the second part I deal with the description of interrogation as such, i.e. its different types, stages, tactics and its subsequent documentation. The last part of my work describes the specifics of the interrogation of the suspect and the accused and their comparison.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Výslech podezřelého a obviněného v přípravném řízení** zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

V Brně 30. června 2021 .....

Jaroslav Jonáš

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat zejména vedoucímu své práce prof. JUDr. Marku Fryštákovi, Ph.D. za jeho cenné rady, trpělivost a celkově odborné vedení mé práce. Dále bych rád poděkoval Mgr. Bc. Lence Jakešové, por. Mgr. Lukáši Matušovi a por. Martinovi Jakešovi z oddělení obecné kriminality Územního odboru Český Krumlov za mnoho cenných postřehů z výslechové praxe a poskytnutí blanketních přílohových materiálů. V neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům, kteří mě po celou dobu studia podporovali a udržovali mé duševní zdraví. Nakonec děkuji také Agátě Christie, jejíž malý Belgičan mi během psaní této práce poskytoval potřebný čas na oddych.

Obsah

Seznam pojmů a zkratek 13

1 Úvod 15

2 Základní pojmy 17

2.1 Přípravné řízení ... 17

2.2 Podezřelý ... 37

2.3 Obviněný ... 38

3 Výslech 40

3.1 Exkurz do historie výslechu ... 43

3.2 Opatření zajišťující přítomnost obviněného u výslechu ... 45

3.3 Příprava výslechu ... 50

3.4 Stadia výslechu ... 58

3.5 Taktika výslechu ... 64

4 Posuzování věrohodnosti výpovědi 85

5 Zvláštní způsoby výslechu 88

5.1 Konfrontace ... 88

5.2 Rekognice ... 94

6 Dokumentace výslechu 101

7 Výslech obviněného 105

7.1 Práva vyslýchaného obviněného ... 105

7.2 Specifika výslechu a výpovědi obviněného ... 112

8 Výslech podezřelého 114

8.1 Zadržení podezřelého ... 114

8.2 Výslech zadržené podezřelé osoby ... 117

8.3 Výslech zadržené podezřelé osoby ve zkráceném přípravném řízení ... 118

9 Srovnání výslechu podezřelého a obviněného 122

10 Návrhy *de lege ferenda* 124

10.1 Nový důvod nutné obhajoby při výslechu podezřelého ve zkráceném přípravném řízení 124

10.2 Využití programu pro automatický přepis mluveného slova u výslechu vedeného ve speciální výslechové místnosti 125

10.3 Budování nových speciálních výslechových místností 126

11 Závěr 128

Použité zdroje 131

Příloha A Protokol o výslechu zadrženého podezřelého 135

Příloha B Protokol o výslechu podezřelého ve zkráceném přípravném řízení 139

Příloha C Protokol o výslechu obviněného 143

Příloha D Úřední záznam o podaném vysvětlení dle trestního řádu 147

Příloha E Úřední záznam o podaném vysvětlení dle zákona o policii 150

Seznam pojmů a zkratek

BIS	–	Bezpečnostní informační služba
EÚLP	–	Úmluva publikovaná pod č. 209/1992 Sb., o ochraně lidských práv a základních svobod
GIBS	–	Generální inspekce bezpečnostních sborů
LZPS	–	Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
MPOPP	–	Mezinárodní pakt publikovaný pod č. 120/176 Sb., o občanských a politických právech
OČTŘ	–	Orgány činné v trestním řízení
TŘ, trestní řád	–	Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů
TZ	–	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ZoPČR	–	Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

1 Úvod

Výslech, jako proces získávání informací z paměťových stop v mysli vyslýchaného se ve své nejzákladnější podobě využívá při objasňování mezilidských konfliktů od nepaměti. Do dnešních dní prošel výslech dlouhým vývojem a v současnosti jde o právně regulovaný proces, využívaný zejména orgány činnými v trestním řízení k odhalování trestné činnosti, který zajišťuje jeho efektivnost a současně chrání práva vyslýchaného. Výslech a jeho výsledný produkt nazývaný výpověď je pro trestní řízení mimořádně důležitým a často také jediným zdrojem informací o vyšetřovaném trestném činu. Zvláštní postavení má přitom výslech obviněného a podezřelého, který je nejen zdrojem informací o vyšetřovaném trestném činu, ale také prostředkem pro jejich obhajobu. Je to totiž právě obviněný, případně podezřelý, jehož jednání je předmětem výslechu a ten by tudíž měl mít o svém jednání nejpodrobnější informace. Vzhledem k důležitosti výpovědi, a to zejména osoby podezřelého a obviněného, a složitosti tohoto postupu, se jeho problematikou zabývá trestní právo, kriminalistika a forenzní psychologie. Všechny tyto vědní obory se navzájem doplňují a prolínají, přičemž se jeden neobejde bez druhého. Cílem této práce je čtenářům přiblížit problematiku výslechu z perspektivy všech těchto rovin.

Z pohledu trestního práva se budu zabývat zejména úpravou výslechu v trestním řádu. Vzhledem k systematickému zasazení výslechu do kontextu trestního řízení budu zkoumat přípravné řízení jako takové včetně jeho jednotlivých forem a fází. Dále popíšu osobu v postavení podezřelého a obviněného, přičemž ve vztahu k výslechu osob v těchto procesních postaveních se budu zabývat jejich právy a povinnostmi, důkazní hodnotou jejich výpovědi a samozřejmě také samotným procesem jejich

výslechu upraveným trestním řádem. Z pohledu kriminalistiky se zaměřím zejména na jednotlivá stadia výslechu a jeho taktiku. Poznatkům forenzní psychologie jsem se v práci rozhodl nevěnovat samostatnou kapitolu, poněvadž se tyto úzce prolínají zejména s taktikou výslechu, kde napomáhají řešit jednotlivé výslechové situace.

Vyvrcholením mé práce bude popis specifik výslechu osob právě v postavení podezřelého a obviněného, která budu následně komparovat. Na úplný závěr se pokusím na základě svých zjištění uvést několik návrhů *de lege ferenda*.

Při zpracovávání tématu práce budu vycházet zejména z české, ale také zahraniční odborné literatury z oborů trestního práva, kriminalistiky i forenzní psychologie. Její neopomenutelnou součástí budou také poznatky jak vnitrostátní, tak i mezinárodní judikatorní praxe, přičemž budu své závěry konzultovat s kriminalisty, kteří se výslechovou praxí aktivně zabývají nebo zabývali.

Volba tématu z oblasti kriminalistiky byla pro mě od počátku jasná. Kriminalistika je již dlouhodobým objektem mého zájmu, přičemž po studiu bych se rád věnoval povolání policejního vyšetřovatele. Zasazení tématu do přípravného řízení je tedy nasnadě, protože právě tam se nachází těžiště policejního vyšetřování trestné činnosti. Druhým a neméně důležitým důvodem volby tohoto tématu byla právě interdisciplinarita výslechu, kdy je pro pochopení a případné správné vedení výslechu nutné se orientovat v trestním právu, kriminalistice i forenzní psychologii. Poznatky, které získám během studia této problematiky bych tudíž následně rád využil ve své pracovní kariéře.

2 Základní pojmy

V této kapitole se budu zabývat základními instituty, které se tématu této práce bezprostředně týkají a považuji za nutné je pro účely práce podrobněji vymezit. Kvůli systematickému zařazení tématu práce do kontextu trestního řízení zde vymezím přípravné řízení včetně jeho jednotlivých forem a pojem osoby v postavení obviněného a podezřelého, jejichž specifika budu v souvislosti s jejich výslechem zkoumat v dalších kapitolách. Samotný výslech jako ústřední téma práce považuji za vhodné vymezit až v následující kapitole.

2.1 Přípravné řízení

Přípravné řízení je v českém právním řádu upraveno zákonem č. 141/1961 Sb., trestní řád, a to konkrétně jeho druhou částí. Jedná se o první stadium trestního řízení, které je typické pro tzv. reformovaný typ evropského kontinentální procesu. Předchází samotnému řízení před soudem a je na rozdíl od něj nepřímé, neveřejné a převážně písemné.[1]

Přípravné řízení lze v rámci trestního řízení vymezit jako časový úsek, který dle § 12 odst. 10 TŘ počíná od *„sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí, a nebyly-li tyto úkony provedeny, od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu, postoupení věci jinému orgánu, zastavení trestního stíhání nebo do rozhodnutí či vzniku jiné skutečnosti, jež mají účinky zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, anebo do jiného*

[1] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 480.

rozhodnutí ukončujícího přípravné řízení, zahrnující objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a vyšetřování".

Je také možné, aby bylo přípravné řízení zahájeno přímo vydáním usnesení o zahájení trestního stíhání dle § 160 odst. 1 TŘ. Jak z litery tohoto ustanovení vyplývá, musí v takovém případě policejní orgán mít dostatek informací odůvodňujících podezření, že byl předmětný trestní čin spáchán určitou osobou.

Přípravné řízení je tedy procesem získávání a hodnocení důkazů pro účely trestního řízení, které by bylo obtížné nebo nemožné provést v hlavním líčení. Toto je ovšem limitováno účelem přípravného řízení – shromažďují se tedy pouze takové důkazy, které jsou nezbytné pro rozhodnutí, zda má být podána obžaloba, přičemž zbylé dokazování je věcí soudů.[2]

Účel přípravného řízení je možné dovodit z § 1 odst. 1 TŘ a bude jím tedy zjišťování trestných činů a zákonné a spravedlivé potrestání jejich pachatelů.[3] Judikatura Ústavního soudu nicméně dovozuje další účel přípravného řízení, kterým je tzv. "fair" proces. Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 748/19 stanovil, že: *„Nutno připomenout, že jde o úkony, jejichž provedení je ve veřejném zájmu, neboť cílem trestního řízení není (pouhé) konstatování viny či neviny a případné potrestání pachatele. Účelem řízení vedeného proti pachateli trestného činu je v liberálním právním státě jen takové odsouzení, které je výsledkem spravedlivého procesu."*[4] Účel trestního řízení (konstatování viny či neviny) tedy nesmí být v právním státě nadřazen zásadě spravedlivého procesu a nelze tak tohoto

[2] Jelínek, J. et al. *Trestní právo procesní. 5. vyd.* Praha: Leges, 2018, s. 489.
[3] Fryšták, M. *Dokazování v přípravném řízení. 2. vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 24.
[4] Nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2019, sp. zn. I. ÚS 748/19.

účelu dosahovat za cenu porušení procesních předpisů (a to zejména těch ustanovení, která mají zajistit obviněnému možnost účinně se hájit).[5]

Mezi základní funkce přípravného řízení patří:

- **Funkce vyhledávací** – spočívá ve vyhledávání skrytých informací o trestných činech.
- **Funkce fixační** – v přípravném řízení se zajišťují a uchovávají důkazy pro nastávající soudní řízení a zajišťuje se fyzická přítomnost osob zejména prostřednictvím neopakovatelných a zajišťovacích úkonů.
- **Funkce verifikační** – jejím účelem je předcházet tomu, aby byly před soud postaveny osoby, u kterých není podezření ze spáchání trestného činu dostatečně podloženo.
- **Funkce odklonná** – jejím účelem je v případech málo závažné kriminality nahradit projednání věci v řízení před soudem jednoduššími procesními postupy, jako je podmíněné zastavení trestního stíhání dle § 307 TŘ a narovnání dle § 309 TŘ.[6]

Řízení před soudem, kterému přípravné řízení předchází, se zahajuje na základě obžaloby společně s připojenými spisy z přípravného řízení.[7] Skutečnosti získané v přípravném řízení tedy určují obsah i rozsah

[5] Nález Ústavního soudu ze dne 28. 03. 2002, sp. zn. IV. ÚS 16/02.

[6] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2013, s. 469-470.

[7] V případě konání zkráceného přípravného řízení se řízení před soudem zahajuje na základě doručení návrhu na potrestání soudu společně s připojenými spisy z přípravného řízení. Tímto okamžikem je také zahájeno trestní stíhání a věc je projednávána ve zjednodušeném řízení před samosoudcem. Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2013, s. 560.

řízení před soudem. Soud tak může rozhodovat pouze o skutku, který je obsažen v žalobním návrhu dle § 220 odst. 1 TŘ.[8]

Trestní řád rozlišuje následující tři formy přípravného řízení, které lze rozlišit *„zejména mírou použitelnosti svých výsledků ve vztahu k průběhu hlavního líčení“*:

- postup před zahájením trestního stíhání (fáze prověřování),
- vyšetřování,
- zkrácené přípravné řízení.[9]

2.1.1 Postup před zahájením trestního stíhání

Dle § 158 a násl. TŘ se postupem před zahájením trestního stíhání rozumí časový úsek trestního řízení, který počíná zahájením úkonů trestního řízení, v němž se prověřuje podezření ze spáchání trestného činu a zda se trestného činu dopustila konkrétní osoba. Tato fáze řízení, nazývaná zkráceně také “prověřování“, končí zahájením trestního stíhání nebo jiným opatřením.[10] Jedná se tak o první fázi jak obecně trestního,[11] tak přípravného řízení.[12]

Lze rozlišit dva okamžiky, od kterých jsou úkony policejního orgánu považovány za úkony v trestním řízení. Zaprvé je jím sepsání úředního záznamu o zahájení úkonů trestního řízení k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin.

[8] Jelínek, J. et al. *Trestní právo procesní. 5. vyd.* Praha: Leges, 2018, s. 490.
[9] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 480.
[10] Ibidem, s. 483.
[11] Toto ovšem platí až ve chvíli, kdy je sepsán záznam o zahájení úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 TŘ.
[12] Šámal, P., Růžička, M. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1932. [cit. 15. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcnjy

Druhým okamžikem může být samotné provedení neopakovatelných úkonů, o kterých musí být také zpracován úřední záznam.[13] Takový záznam musí obsahovat popis skutkových okolností, které zakládají důvodné podezření ze spáchání trestného činu a pro které je řízení zahajováno, včetně způsobu, jakým se o těchto skutkových okolnostech policejní orgán dozvěděl. Smyslem takového záznamu je ve lhůtě 48 hodin od zahájení trestního řízení informovat státního zástupce o konání trestního řízení pro skutkové okolnosti v něm uvedené.[14]

Orgány činné v trestním řízení se v této fázi řídí zásadně trestním řádem s výjimkou § 158 odst. 1 TŘ.[15] Policejní orgán tedy provádí potřebná šetření a činí opatření podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. Pokud se ovšem jedná o jiný policejní útvar, bude se takový útvar řídit normou upravující jeho činnost (např. zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů).[16]

V této fázi trestního řízení je policejní orgán dle § 158 odst. 1 TŘ *„povinen na základě vlastních poznatků, trestních oznámení i podnětů jiných osob a orgánů, na jejichž podkladě lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, učinit všechna potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a směřující ke zjištění jeho pachatele“*. Dle stejného ustanovení je rovněž povinen činit nezbytná opatření k předcházení trestné činnosti. Z této definice je možné dovodit účel této fáze trestního řízení, tedy na základě

[13] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 482.
[14] Stříž, I. § 158 [Úkony prověřování]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1161.
[15] Šámal, P., Růžička, M. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1932. [cit. 15. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcnjy
[16] Stříž, I. § 158 [Úkony prověřování]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1159.

hodnocení získaných informací rozhodnout, zda v řízení pokračovat, či ho ukončit.

Za účelem objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, jsou policejní orgány dle demonstrativního výčtu v § 158 odst. 3 TŘ oprávněny provádět ohledání věci a místa činu, obstarávat potřebné podklady, vyžadovat odborné vyjádření od příslušných orgánů, provádět neopakovatelné úkony a pro účely své práce zejména vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů etc. Úkony v této fázi řízení bývají dle zákona i rozhodovací praxe označovány za úkony procesní.[17]

Podání vysvětlení

Pro účely této práce považuji za vhodné odlišit podání vysvětlení od výslechu.

Vyžadování vysvětlení je jedním z oprávnění policejního orgánu, uvedených v demonstrativním výčtu pod písm. a) až i) § 158 odst. 3 TŘ, v postupu před zahájením trestního stíhání, které využívá za účelem objasnění a prověření skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin.[18] Jde přitom o jeden z nejpoužívanějších úkonů v této fázi řízení.[19] Jeho účelem není, jako v případě výslechu, zajištění výpovědi za účelem získání nových důkazů a jejím následném využití jako důkazního prostředku v řízení před soudem, ale slouží OČTŘ, případně obviněnému ke zvážení, zda by mohla být osoba podávající vysvětlení později

[17] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 483.
[18] Stříž, I. § 158 [Úkony prověřování]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1163.
[19] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 485.

vyslechnuta jako svědek.[20] Z toho důvodu soudím, že není možné považovat podání vysvětlení za druh výslechu, ačkoliv se proces podání vysvětlení díky jeho formalizaci výslechu stále více přibližuje,[21] přičemž kriminalistika dokonce považuje vysvětlení za druh výpovědi.[22]

Vysvětlení se podává zásadně ústně, protože písemné sdělení se od právnických osob a státních orgánů vyžaduje dle § 158 odst. 3 písm. c) TŘ.[23]

O podání vysvětlení se sepisuje úřední záznam, na rozdíl od výpovědi osoby v postavení svědka, obviněného (podezřelého) nebo poškozeného, o které se sepisuje protokol.[24] Formulář úředního záznamu o podaném vysvětlení uvádím v příloze D.

Jestliže nemá vysvětlení povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, je nutné postupovat dle ustanovení o výslechu svědka a sepsat tedy protokol o výslechu svědka.[25] Výjimkou z tohoto pravidla je podání vysvětlení v rozšířeném přípravném řízení,[26] kterému se věnuji níže v kapitole 2.1.4.

---

[20] Čep, D., Kandová, K., Lukášová, M. [Podání vysvětlení a výslech ve světle odformalizování přípravného řízení]. In: Gřivna, T., Šimánová, H. *Přípravné řízení dnes a zítra: sborník příspěvků z konference pořádané UOČR a FPR ZČU dne 20. června 2019.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 279.

[21] Ibidem, s. 281.

[22] Straus, J., Vavera, F. *Slovník kriminalistických pojmů a osobností. 1. vyd*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 214.

[23] Šámal, P., Růžička, M. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1932. [cit. 16. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcnjy

[24] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 502-503.

[25] Šámal, P., Růžička, M. § 158 [Přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1932. [cit. 17. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcnjy

[26] Stříž, I. § 169 [Rozsah vyšetřování trestných činů v příslušnosti krajského soudu]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1268.

Novelou provedenou s účinností od 1. 1. 2012 zákonem č. 459/2011 Sb., byl do trestního řádu zařazen § 211 odst. 6, který *de facto* umožnil využití úředního záznamu o vysvětlení jako důkazního prostředku. Dle něj lze se souhlasem státního zástupce a obviněného v hlavním řízení číst mimo jiné i úřední záznamy o vysvětlení osob. Takový souhlas obviněného ovšem v žádném případě neznamená souhlas s obsahem záznamu a tím pádem se k němu může obviněný vyjadřovat a případně ho zpochybnit. Pakliže není souhlas udělen, není možné záznam přečíst a ten nadále slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede. Je nutné také zdůraznit, že *„přečtení úředního záznamu nesmí být jediným nebo rozhodujícím důkazem k usvědčení obžalovaného"*.[27]

Jak uvádí § 158 odst. 6 TŘ, *„je-li ten, kdo podal vysvětlení, později vyslýchán jako svědek nebo jako obviněný, nemůže mu být záznam přečten, nebo jinak konstatován jeho obsah*".

Samotný průběh podání vysvětlení zákon neupravuje. Trestní řád nicméně v § 158 odst. 5–10 uvádí řadu práv a povinností, kterými jsou osoby podávající vysvětlení nadány. Osoby podávající vysvětlení tak mají povinnost dle § 158 odst. 8 TŘ vypovídat pravdu a nic nezamlčet. Toto ovšem logicky nemůže platit pro podezřelého, který by byl takovým postupem nucen k doznání.[28] Stejné ustanovení trestního řádu upravuje zákaz vyžadování vysvětlení od osob, které by podáním vysvětlení porušily státem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže

[27] Púry, F. § 211 [Přečtení protokolů o výslechu a znaleckého posudku] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2633. [cit. 19. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdemjr

[28] Stříž, I. § 158 [Úkony prověřování]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1167.

by jí byly zproštěny a právo odepření vysvětlení osobami, které by jím způsobily nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým ve smyslu § 100 odst. 2 TŘ.

Vedle trestního řádu upravuje podání vysvětlení také ZoPČR v ustanovení § 61. Na rozdíl od úpravy v trestním řádu, podle kterého je možné požadovat podání vysvětlení zásadně až po zahájení úkonů trestního řízení s výjimkou neodkladných a neopakovatelných úkonů, je možné dle ZoPČR požadovat podání vysvětlení před zahájením úkonů trestního řízení. Takové vysvětlení cílí na situace, kdy existují sice konkrétní, ale ne příliš důvěryhodné informace o spáchání trestného činu, ale neexistuje dostatek podkladů pro zahájení úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 TŘ.[29] Formulář úředního záznamu o podání vysvětlení dle ZoPČR je uveden v příloze E.

Pořádkové lhůty ke skončení prověřování stanovuje § 159 odst. 1 TŘ. Dle něj je policejní orgán „povinen objasnit a prověřit skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin ve lhůtě:

- *dvou měsíců od jejich přijetí, jde-li o věc patřící do příslušnosti samosoudce, v níž se nekoná zkrácené přípravné řízení,*
- *tří měsíců, jde-li o jinou věc patřící do příslušnosti okresního soudu a*
- *šesti měsíců, jde-li o věc patřící v prvním stupni do příslušnosti krajského soudu.*“

Účelem výše uvedených lhůt není stanovit nejzazší termín pro ukončení prověřování (nejsou tedy propadné), po kterém by bylo řízení ukončeno, ale je to prostředek státního zástupce pro získání informací o

[29] Vangeli, B. § 61 [Podání vysvětlení]. In: Vangeli, B. *Zákon o Policii České republiky. 2. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2014, s. 246.

kvalitě a rychlosti vyšetřování.[30] Všechny tyto lhůty běží od přijetí trestního oznámení nebo jiného podnětu, na jejichž podkladě lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu nasvědčujícím tomu, že byl spáchán trestný čin.[31] Pokud policejní orgán v těchto lhůtách prověřování neskončí, je povinen o tom informovat státního zástupce z jakého důvodu se tak stalo, jaké úkony je třeba ještě provést a jakou dobu bude prověřování trvat. Státní zástupce následně může prostřednictvím pokynu změnit výčet úkonů, jenž mají být provedeny, jakož i prodloužit (a to i opakovaně) lhůtu ke skončení prověřování.[32]

Výsledkem této prvotní fáze přípravného řízení může být:

- Odložení věci je-li je trestní stíhání nepřípustné nebo neúčelné.
- Odevzdání věci jinému orgánu příslušnému k jejímu projednání v případech, kdy se ve věci nejedná o podezření z trestného činu dle § 159a TŘ.
- Dočasné odložení trestního stíhání ve věcech trestné činnosti spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo jiného úmyslného trestného činu, anebo zjištění jejich pachatelů dle § 159b TŘ.
- Zvláštní případ dočasného odložení trestního stíhání ve věcech trestných činů korupční povahy dle § 159c TŘ.[33]
- Rozhodnutí o nestíhání podezřelého dle § 159d TŘ, které vydává státní zástupce v situaci, kdy nebyly dostatečně zjištěny skutečnosti

[30] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 489.
[31] Šámal, P., Růžička, M. § 159 [Lhůty ke skončení prověřování] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2030. [cit. 19. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcnjz
[32] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 489.
[33] Ibidem, s. 490-491.

vylučující rozhodnutí o dočasném odložení trestního stíhání a byly splněny závazky podezřelého dle § 159c odst. 1 TŘ.

- Zahájení trestního stíhání v případech podezření ze spáchání trestného činu dle § 160 odst. 1 TŘ.[34]

2.1.2 Vyšetřování

Zákonnou definici vyšetřování nalezneme v § 161 odst. 1 TŘ. Podle ní je vyšetřování *„úsek trestního stíhání před podáním obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu, postoupením věci jinému orgánu nebo zastavením trestního stíhání, včetně schválení narovnání a podmíněného zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu."* Z uvedené definice je zřejmé, že tato fáze přípravného řízení bude počínat zahájením trestního stíhání. To může zahájit PČR, GIBS, státní zástupce nebo některé další orgány oprávněné konat vyšetřování dle § 161 odst. 6, 7 TŘ.[35] Pro zahájení trestního stíhání je nutné splnit podmínky § 160 odst. 1 TŘ, tedy zde musí být vyšší míra podezření (oproti zahájení úkonů trestního řízení), že došlo ke spáchání konkrétního trestného činu a že jej spáchala určitá osoba.[36] Vzhledem k tomu, že trestní stíhání je vážným zásahem do lidských práv a svobod obviněného,[37] tak soudím, že právě tato vyšší míra podezření by měla být zárukou toho, aby k trestnímu stíhání docházelo pouze v dobře odůvodněných případech.

Zahájením trestního stíhání je také vymezen předmět trestního řízení, protože vzhledem k zásadě totožnosti skutku lze obžalobu podat

[34] Novotný, F. et al. *Trestní právo procesní, 2. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 314.
[35] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2013, s. 515.
[36] Stříž, I. § 160 [Zahájení trestního stíhání]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1223.
[37] Usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 6. 1995, sp. zn. IV. ÚS 12/95.

pouze pro skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání a soud má tudíž pravomoc rozhodovat pouze o skutku uvedeném v žalobním návrhu.[38] Usnesením o zahájení trestního stíhání, kterým se trestní stíhání zahajuje, se kromě předmětu dalšího trestního řízení vymezuje okruh obviněných a právní kvalifikace jejich jednání.[39]

Ve většině případů bude fáze vyšetřování navazovat na fázi prověřování. Výjimkou z tohoto pravidla budou ovšem případy, kdy může OČTŘ zahájit trestní stíhání neprodleně a fáze prověřování tak není potřeba. Toto může nastat v případě, kdy je dle § 160 odst. 1 TŘ vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání a budou již známy skutečnosti, důvodně nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin a že jej spáchala určitá osoba. Druhou výjimkou je provádění zkráceného přípravného řízení, které se ovšem *de facto* koná ve formě prověřování.[40]

Šámal rozlišuje dva druhy vyšetřování, které se vzájemně liší typovou závažností a skutkovou složitostí vyšetřovaných trestných činů:

- **Standardní vyšetřování** – koná se o všech trestných činech, o nichž je v prvním stupni příslušný okresní soud a je upraveno v § 160-167 TŘ.
- **Rozšířené vyšetřování** – koná se o všech trestných činech, o nichž je v prvním stupni příslušný krajský soud a je upraveno v § 168-170 TŘ. Rozšířeným vyšetřováním ho nazýváme, protože je v něm

[38] Stříž, I. § 160 [Zahájení trestního stíhání]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1222.
[39] Jelínek, J. et al. *Trestní právo procesní. 4. vyd.* Praha: Leges, 2016, s. 513.
[40] Šámal, P., Růžička, M. § 161 [Vyšetřovací orgány] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2092. [cit. 24. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcnrr

možné provádět důkazy v širším rozsahu než ve standardním vyšetřování.[41]

Výše uvedené dělení vyšetřování je ovšem pouze věcí trestněprocesní nauky, zákon pojem standardního a rozšířeného vyšetřování (příp. přípravného řízení) nezná, přičemž využívá termín zvláštní ustanovení o vyšetřování některých trestných činů dle § 168 a násl. TŘ.[42]

Vyšetřování konají dle § 161 odst. 2 TŘ útvary Policie České republiky, nestanoví-li zákon jinak. Jak uvádí stejný paragraf ve svém třetím odstavci, Generální inspekce bezpečnostních sborů koná vyšetřování v řízeních o trestných činech spáchaných příslušníky policie, vězeňské služby, celní správy a zaměstnanců dvou posledně jmenovaných útvarů, kteří trestné činy spáchali v souvislosti s plněním jejich pracovních úkolů. V odstavci čtvrtém stejného ustanovení následně zákon upravuje, že vyšetřujícím orgánem o trestných činech spáchaných příslušníky Generální inspekce bezpečnostních sborů, příslušníky Bezpečnostní informační služby, příslušníky Úřadu pro zahraniční styky a informace, příslušníky Vojenského zpravodajství, anebo příslušníky Vojenské policie a vyšetřování o trestných činech zaměstnanců České republiky, zařazených k výkonu práce v Generální inspekci bezpečnostních sborů, koná státní zástupce.

Dle § 164 odst. 5 TŘ policejní orgán samostatně vykonává všechna rozhodnutí o postupu vyšetřování a o provádění vyšetřovacích úkonů, která mu jsou svěřená zákonem a je plně odpovědný za jejich zákonné a

[41] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 517-518.

[42] Fryšták, M. *Dokazování v přípravném řízení. 2. vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 319.

včasné provedení.[43] Policejní orgán přitom postupuje podle zásady vyhledávací, tedy ze své iniciativy ve vyšetřování tak, aby v co nejkratším čase shromáždil podklady pro objasnění skutku v rozsahu potřebném na posouzení případu a na zjištění pachatele trestného činu.[44]

2.1.3 Zkrácené přípravné řízení

Zkrácené přípravné řízení bylo zavedeno novelou trestního řádu provedenou zákonem č. 265/2001 Sb. Dle § 179a TŘ se koná o trestných činech k jejichž projednávání jsou v prvním stupni příslušné okresní soudy a na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, jestliže podezřelý byl přistižen při činu nebo bezprostředně poté, nebo byly zjištěny skutečnosti jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné do dvou týdnů ode dne, kdy policejní orgán sdělil podezřelému, ze spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován, postavit před soud. Pokud jsou tyto zákonné podmínky splněny, musí být zkrácené řízení konáno obligatorně.[45] Na základě výše uvedeného tedy půjde o činy skutkově jednoduché[46] a jeho cílem bude v případech vykazujících výše uvedené vlastnosti, *„co nejefektivněji a nejrychleji postavit obviněného před soud a dosáhnout tak ve věci spravedlivého rozhodnutí v co nejkratší lhůtě“*.[47]

---

[43] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 484.
[44] Šimovček, I. et al. Trestné právo procesné. *3. preprac. a dopl. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019. s. 193.
[45] Nález Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. II. ÚS 317/04.
[46] Růžička, M. § 179a [Podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2333. [cit. 24. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obt-dcnzzme
[47] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 506.

Zkrácené přípravné řízení naopak nelze konat (i když jsou splněny podmínky § 179a odst. 1 TŘ) v případech podle § 179f odst. 1 TŘ a to, je-li dán důvod vazby a nejsou splněny podmínky pro předání zadrženého podezřelého spolu s návrhem na potrestání soudu, nebo jsou-li dány důvody pro konání společného řízení o dvou nebo více trestných činech a alespoň o jednom z nich je potřeba konat vyšetřování.

Dle § 179a TŘ konají zkrácené přípravné řízení policejní orgány dle § 12 odst. 2 TŘ. Oprávněn ke konání zkráceného řízení je nicméně i státní zástupce dle § 179a odst. 3 TŘ, a to v případech trestných činů příslušníků GIBS (včetně jejich zaměstnanců), BIS, Úřadu pro zahraniční styky a informace a příslušníků Vojenského zpravodajství anebo Vojenské policie.

Zkrácené přípravné řízení se zahajuje buď provedením neodkladného, nebo neopakovatelného úkonu (typicky zadržením podezřelého), jestliže hrozí nebezpečí z prodlení o čemž je sepsán záznam o zahájení úkonů trestního řízení, nebo přímo sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení.[48]

Osoba, proti které je zkrácené přípravné řízení vedeno se označuje jako podezřelý, a půjde tak vždy o konkrétní osobu, které náleží obdobná práva jako obviněnému.[49] Podezřelý má tedy právo zvolit si obhájce a v případě, že nebude propuštěn ze zadržení, ale bude předán s návrhem na potrestání soudu ke konání zjednodušeného řízení[50] a podezřelý si obhájce ve stanovené lhůtě nezvolí, bude mu obhájce přidělen. [51]

[48] Lata, J. § 179b [Práva podezřelého a průběh zkráceného přípravného řízení]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1348.
[49] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 509.
[50] Jedná se o důvod nutné obhajoby dle § 36 odst. 4 písm. a) TŘ.
[51] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7.* vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 508.

Dle § 179b odst. 3 TŘ je třeba podezřelého ze spáchání trestného činu vyslechnout a na počátku výslechu mu sdělit, ze spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný je v tomto skutku spatřován. Toto sdělení lze dle komentáře považovat za relativně samostatný procesní úkon s charakterem opatření, které tak může být opatřením zrušeno na žádost podezřelého státním zástupcem ve smyslu § 157a odst. 1 TŘ.[52]

Orgán provádějící zkrácené přípravné řízení činí, stejně jako při postupu před zahájením trestního stíhání, úkony na základě § 179b odst. 1 TŘ dle hlavy deváté. Dle § 158 odst. 1-2 TŘ je policejní orgán *„povinen na základě vlastních poznatků, trestních oznámení i podnětů jiných osob a orgánů, na jejichž podkladě lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, učinit všechna potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a směřující ke zjištění jeho pachatele"*. Je povinen činit též nezbytná opatření k předcházení trestné činnosti. Podle hlavy čtvrté TŘ postupují orgány provádějící zkrácené přípravné řízení pouze při provádění neodkladných nebo neopakovatelných úkonů.[53] Aby byl účel zkráceného přípravného řízení dosažen, jsou policejní orgány dle demonstrativního výčtu v § 158 odst. 3 TŘ oprávněny provádět např. ohledání věci a místa činu, obstarávat potřebné podklady, vyžadovat odborné vyjádření od příslušných orgánů, provádět neopakovatelné úkony a vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů, etc.

Jak již uvádím výše, může být zkrácené přípravné řízení konáno dle § 173b odst. 4 TŘ maximálně po dobu dvou týdnů od sdělení podle §

[52] Lata, J. § 179b [Práva podezřelého a průběh zkráceného přípravného řízení]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1351.
[53] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 508.

179b odst. 3 TŘ. Pokud není řízení v této lhůtě ukončeno musí státní zástupce dle § 179f odst. 2 TŘ
vzhledem k okolnostem případu buď rozhodnout o prodloužení lhůty, nařídit policejnímu orgánu, který zkrácené řízení vedl, aby zahájil trestní stíhání a postupoval dle § 160 a násl. TŘ, nebo uložit, aby byla věc předložena jinému policejnímu orgánu dle § 160 odst. 2 TŘ.

Ukončení zkráceného přípravného řízení upravuje § 179c TŘ. Jestliže dle tohoto ustanovení policejní orgán po skončení zkráceného přípravného řízení nerozhodne o odložení věci, předloží státnímu zástupci stručnou zprávu o jeho výsledku. Na základě této zprávy (případně na základě vlastních zjištění, pokud řízení vedl státní zástupce sám) může státní zástupce podat návrh na potrestání, podat soudu návrh na schválení dohody o vině a trestu, věc odložit, věc podmíněně odložit, odevzdat věc příslušnému orgánu k projednání přestupku, odevzdat věc jinému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání, nebo věc opatřením vrátit policejnímu orgánu.

Trestní stíhání se v případě konání zkráceného přípravného řízení zahajuje doručením návrhu na potrestání státního zástupce soudu a z toho důvodu je v těchto věcech vyšetřování zásadně nepřípustné. Fáze vyšetřování se může po ukončení zkráceného přípravného řízení konat pouze v případech uvedených v § 179c odst. 3 a § 179f odst. 1, 2 písm. b) a c) TŘ, tedy v případech, v nichž zkrácené řízení nekončí podáním návrhu na potrestání a zákon tuto pravomoc tedy ponechává v rukou státního zástupce.[54]

[54] Šámal, P., Růžička, M. § 161 [Vyšetřovací orgány] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2092. [cit. 25. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcnrr

2.1.4 Další formy přípravného řízení

Kromě výše uvedeného dělení přípravného řízení lze zejména ve vztahu k závažnosti a skutkové složitosti trestných činů rozlišit, vedle již popsaného zkráceného přípravného řízení, jeho další dvě formy, kterými jsou standardní a rozšířené přípravné řízení.

Standardní přípravné řízení

Zákon pojem standardního přípravného řízení nevyužívá a jde tudíž o pojem používaný zejména trestněprocesní naukou. Můžeme jej negativně vymezit jako jakékoliv přípravné řízení, které není přípravným řízením rozšířeným, nebo zkráceným.[55]

Rozšířené přípravné řízení

Rozšířené přípravné řízení je stejně jako výše uvedené standardní přípravné řízení pouhým pojmem trestněprocesní nauky, přičemž zákon ho v § 168–170 TŘ nazývá jako "Zvláštní ustanovení o vyšetřování některých trestných činů".[56] Jak vyplývá z § 168 odst. 1 TŘ, použije se tato úprava pouze pro fázi vyšetřování, nikoliv pro prověřování, na které ovšem tato ustanovení navazují. Obecná úprava zahájení trestního stíhání a vyšetřování dle § 160–167 TŘ se využije subsidiárně k úpravě rozšířeného přípravného řízení pouze ve chvíli, kdy právě tato ustanovení neobsahují zvláštní úpravu.[57] Druhou podmínkou konání rozšířeného přípravného řízení je dle stejného ustanovení vyšetřování trestného

[55] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2013, s. 481.
[56] Fryšták, M. *Dokazování v přípravném řízení. 2. vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 319.
[57] Růžička, M. § 168 [Vyšetřování nejzávažnějších a dalších trestných činů] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2170. [cit. 25. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcnry

činu, o kterém koná řízení v prvním stupni krajský soud a půjde tak o zločiny vymezené v § 17 TŘ. U rozšířeného přípravného řízení lze také odlišit jeho dvě fáze navzájem oddělené sdělením obvinění, kterými jsou jednak postup před zahájením trestního stíhání (prověřování) a postup po zahájení trestního stíhání (vyšetřování). Pro fázi prověřování se využije stejný postup jako ve standardním přípravném řízení, tedy dle § 158 a násl. TŘ, přičemž ve fázi vyšetřování se již postupuje dle § 168-170 TŘ a jedná se tak *de facto* o rozšířené vyšetřování.

Na rozdíl od standardního přípravného řízení dochází v rozšířeném přípravném řízení vždy k zahájení trestního stíhání.[58] Vzhledem k závažnosti trestných činů uvedených v § 17 TŘ se v rozšířeném zkráceném řízení předpokládá opatřování i provádění důkazů v širší míře než ve standardním, resp. zkráceném řízení a v něm získané důkazy by měly být použitelné i v řízení před soudem.[59]

Jak uvádí Fryšták, základním rozdílem mezi standardním a rozšířeným přípravným řízením spočívá v rozsahu dokazování. Ve standardním přípravném řízení totiž policejní orgán důkazy v zásadě pouze vyhledává, kdežto v rozšířeném přípravném řízení důkazy na základě § 169 odst. 1 TŘ také provádí,[60] a to v rozsahu nezbytném pro podání obžaloby nebo pro jiné rozhodnutí státního zástupce dle stejného ustanovení. Tento rozdíl je v praxi patrný zejména při výslechu svědků, kdy v rozšířeném přípravném řízení není policejní orgán vázán omezeními dle § 164 odst. 1 TŘ a současně může dle § 164 odst. 1 věty druhé TŘ zaznamenávat podaná vysvětlení prostřednictvím úředního záznamu dle §

[58] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2013, s. 481-482.

[59] Stříž, I. § 168 [Vyšetřování trestných činů v příslušnosti krajského soudu]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1266.

[60] Fryšták, M. *Dokazování v přípravném řízení. 2. vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 37.

158 odst. 3 písm. a) a písm. 6) TŘ namísto protokolu o výslechu svědka[61] i v případě, kdy má vysvětlení povahu neodkladného a neopakovatelného úkonu. Je ovšem nutné mít stále na paměti, že pro určování rozsahu a způsobu dokazování, jakož i při posuzování jejich použitelnosti v řízení před soudem platí obecná úprava dokazování dle hlavy páté TŘ.[62]

Pokud během konání rozšířeného přípravného řízení dojde k překvalifikování skutku na skutek, pro který by se již rozšířené přípravné řízení nekonalo (tedy mimo intence § 17 TŘ), přesune se řízení do standardního, příp. do zkráceného přípravného řízení, přičemž důkazy provedené v původně rozšířeném přípravném řízení zůstávají stále plně použitelné.[63] Pakliže k takové situaci dojde a v původně rozšířeném přípravném řízení došlo k výslechům svědků, které nebyly dle § 169 odst. 1 TŘ prováděny v souladu s § 164 odst. 1, tak v již standardním přípravném řízení se při posuzování jejich zákonnosti k podmínkám stanoveným § 164 odst. 1 TŘ nepřihlíží. Může ovšem také nastat situace, kdy bude vedeno rozšířené přípravné řízení pro skutek, jehož právní kvalifikace vůbec neodpovídá provedeným důkazům. Taková situace nutně vyvolává otázku o (ne)použitelnosti protokolů o výslechu svědka v řízení před soudem, pokud byly tyto získány v rozšířeném přípravném řízení, které se ovšem nemělo vůbec konat. V této otázce musím souhlasit s názorem Stříže, dle kterého se bude v takovém případě použitelnost protokolu o výslechu svědka posuzovat na základě hodnocení skutkových

[61] Stříž, I. § 169 [Rozsah vyšetřování trestných činů v příslušnosti krajského soudu]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1268.

[62] Šámal, P., Růžička, M. § 169 [Rozsah vyšetřování nejzávažnějších a některých dalších trestných činů] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2172. [cit. 28. 2. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcnrz

[63] Chmelík, J., Bruna, E. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty.* Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018, s. 72.

okolností a zda tyto mohly odůvodňovat zahájení rozšířeného přípravného řízení. Jestliže tedy bude zřejmé, že neexistovaly žádné skutkové okolnosti odůvodňující použití přísnější právní kvalifikace (tedy podřazení skutku pod § 17 TŘ) a takový postup směřoval k obcházení zákona, pak nebudou takové protokoly o výslechu svědka použitelné jako důkaz.[64] Z výše uvedeného je zřejmé, že podmínkou nepoužitelnosti takového protokolu o výslechu svědka je účelovost přísnější kvalifikace skutku, resp. obcházení zákona. V případě, že soud dospěje k názoru, že k takovému jednání ze strany OČTŘ nedošlo, lze dle Jelínka tyto protokoly jako důkazy použít. Na zákonné úrovni tento problém nicméně vyřešen stále není, ačkoliv by bylo vhodné tak učinit.[65]

2.2 Podezřelý

Trestní řád využívá pojem podezřelého ve dvou pojetích. V širším (materiálním) pojetí používá pojem podezřelého ze spáchání trestného činu jak § 32 TŘ, tak § 158 odst. 866 a chápe ho dle mého tak, že se jedná o osobu, o které existuje důvodné podezření, že spáchala trestný čin, nikoliv v jeho "procesním" významu. Pojem podezřelého ze spáchání trestného činu právě v "procesním" významu, a tedy jako osobu mající svá procesní práva a povinnosti, využívá trestní řád v mnoha svých ustanoveních, nikde jej ovšem přesně nedefinuje. Jeho definici můžeme odvodit z ustanovení § 76 TŘ, podle kterého jde o osobu důvodně podezřelou ze spáchání trestného činu, zadrženou za splnění důvodů vazby policejním

[64] Stříž, I. § 169 [Rozsah vyšetřování trestných činů v příslušnosti krajského soudu]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1267-1268.
[65] Jelínek, J., Uhlířová, M. *Obhájce v trestním řízení. 1. vyd.* Praha: Leges, 2011, s. 238.
[66] Durdík, T. § 32 [Obviněný]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 262.

orgánem a to předtím, než je proti této osobě zahájeno trestní stíhání doručením usnesení o zahájení trestního stíhání (poté se z podezřelého stává obviněný). Toto vymezení by nicméně nebylo úplné, protože podezřelým je také osoba, která byla buď přistižena při činu nebo bezprostředně poté, nebo „byly v průběhu prověřování trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání byly zjištěny skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě uvedené v § 179b odst. 4 postavit před soud“ a z těchto důvodů je proti ní vedeno zkrácené přípravné řízení.67 V postavení podezřelého taková osoba zůstává do chvíle, kdy státní zástupce podá soudu návrh na potrestání dle § 314b odst. 1 TŘ.68

Na závěr považuji za vhodné poznamenat, že pokud aplikační praxe nebo laická veřejnost používá pojem podezřelého, jde v takových případech o čistě slangové označení pro osobu, vůči které existuje stupeň podezření různé intenzity. Proti takto podezřelým osobám se nicméně trestní řízení nevede, protože toto pojetí podezřelého nemá oporu v zákoně.[69] Dle mého se takovéto pojetí podezřelého velmi blíží pojetí v širším (materiálním) smyslu, které popisuji výše v kapitole 2.2.

2.3 Obviněný

Obviněný je stěžejním subjektem a současně i stranou trestního řízení, která v případě odsouzení ponese negativní důsledky a má tak na výsledku trestního řízení největší zájem. Vedle subjektu a strany trestního

[67] § 179a odst. 1 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.
[68] Durdík, T. § 32 [Obviněný]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 262.
[69] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 195.

řízení je ovšem samotný obviněný také důkazním prostředkem (zejména při podání výpovědi) a současně předmětem výkonu rozhodnutí.[70]

Pojmu obviněného se v trestním řádu věnuje především oddíl čtvrtý hlavy druhé. Definici tohoto pojmu můžeme vyvodit z ustanovení § 32 ve spojení s § 12 odst. 8 TŘ. Podle nich je obviněným osoba podezřelá ze spáchání trestného činu a proti které bylo zahájeno trestní stíhání doručením opisu usnesení o zahájení trestního stíhání, a to až do chvíle, kdy je nařízeno hlavní líčení. V případě, že bylo ve věci konáno zkrácené přípravné řízení, rozumí se ovšem obviněným osoba podezřelá ze spáchání trestného činu od okamžiku, kdy byl návrh státního zástupce na potrestání doručen soudu dle § 314b odst. 1 TŘ a stejně jako v předchozím případě do okamžiku nařízení hlavního líčení.

Trestní řád v § 12 odst. 7 stanovuje, že pokud z povahy věci nevyplývá něco jiného, rozumí se obviněným též obžalovaný a odsouzený. Tento postup zvolil zákonodárce pro případy, kdy je např. po hlavním líčení věc vrácena do přípravného řízení státnímu zástupci k prošetření. V takovém případě by nebylo možné obviněného považovat za odsouzeného až do okamžiku, kdy jsou opětovně splněny podmínky pro podání obžaloby – takový postup by narušoval chronologickou posloupnost trestního řízení.[71]

Ač to může být zřejmé, tak bych rád podotkl, že pokud ustanovení trestního řádu zabývající se přípravným řízením používají pojem obviněný, nikdy jím nerozumějí obžalovaného ani odsouzeného.[72]

---

[70] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 197-198.

[71] Provazník, J. § 12 [Výklad některých pojmů]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 142.

[72] Šámal, P. § 12 [Výklad některých pojmů] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 230. [cit. 21. 6. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcmq#

3 Výslech

V nejobecnější rovině chápeme výslech jako získávání informací z paměťových stop vyslýchaného prostřednictvím interakce mezi ním a vyslýchajícím. Tyto paměťové stopy vznikají v mozku prostřednictvím smyslů člověka jako obraz vnějšího světa a podstatou výslechu je takový obraz, pokud možno co nejpřesněji, poznat. Informacemi, jejichž získání bude předmětem výslechu, budou zejména právně relevantní informace. Vedle nich dochází ovšem také k výměně informací psychologických, což jsou informace o chování, prožívání, projevech a postojích účastníků výslechu, na jejichž základě si účastníci vytvoří obraz o osobnosti protistrany.[73]

Výslech je nejčastěji používanou metodou kriminalistické praxe a často je také jediným prostředkem k objasnění vyšetřovaného trestného činu. V současné době chápeme výslech jako právně regulovaný proces získávání, zpracování, hodnocení a dokumentování informací o skutku, který je předmětem vyšetřování. Jeho cílem je získat pravdivou výpověď vyslýchaného, kterou je za zákonem stanovených podmínek možné použít jednak jako důkaz, a je také prostředkem uplatnění obhajoby vyslýchaného.[74]

Výslech je interdisciplinárním problémem, a proto je na něj možné pohlížet v těchto třech rovinách jako na:

- procesní úkon,
- kriminalistickou metodu nebo

[73] Spurný, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 37.
[74] Fenyk, J. § 90 [Předvolání a předvedení]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 882.

- specifickou formu společenského styku.[75]

Výslechem jako procesním úkonem se zabývá trestní právo. To pro něj stanovuje právní rámec (který je jedním z pojmových znaků výslechu), tedy stanoví jednotlivé důvody výslechu a přiznává jak vyslýchanému, tak vyslýchajícímu konkrétní práva a povinnosti.[76] Praktickou stránkou výslechu, konkrétně obecnými postupy a praktickými doporučeními se zabývá kriminalistika (přesněji její podobor kriminalistická taktika).

Z pohledu kriminalistiky tedy můžeme výslech definovat jako: *„kriminalistickou metodu, kterou se na základě zákona získávají formou výpovědi kriminalisticky a právně významné informace z paměťových stop obsažených ve vědomí vyslýchaných osob, za přísného dodržení zákonem daných práv a povinností vyslýchaného i vyslýchajícího“*.[77]

Třetí rovinou výslechu jako specifickou formou společenské interakce se zabývá forenzní psychologie.[78] Ta pozornost obrací na vyslýchaného a zkoumá psychologické pozadí páchání, vyšetřování a nápravy kriminálního jednání.[79]

Průvodním jevem každého výslechu je dle Spurného informační nerovnováha, jejíž příčinou je na straně jedné potřeba informací a na straně druhé informační moc,[80] díky které lze ovlivňovat prožívání a

---

[75] Spurný, J. *Psychologie výslechu.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 13.
[76] Porada, V. et al. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. akt. a rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 526.
[77] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 327.
[78] Spurný, J. *Psychologie výslechu.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 13.
[79] Čírtková, L. *Policejní psychologie. 2. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 43.
[80] Informační moc má osoba ve chvíli, kdy disponuje informacemi významnými pro druhého účastníka, je si vědoma informací, které má druhý účastník a umí s těmito informacemi nakládat a regulovat chování své i chování druhého účastníka. Spurný, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 37.

chování druhé strany. Jak vyslýchající, tak vyslýchaný se ocitají v obou těchto rolích zároveň, kdy např. vyslýchající požaduje na vyslýchaném informace o předmětu výslechu, a naopak vyslýchaný požaduje po vyslýchajícím např. informace o průběhu výslechu, o jeho právech a povinnostech, o následcích výslechu, etc.[81]

Výslech je možné dělit podle různých kritérií. Nejpoužívanějším kritériem pro dělení výslechu je postavení vyslýchané osoby na:

- vyžadování potřebných vysvětlení,
- výslech svědka,
- výslech znalce,
- výslech obžalovaného,
- výslech podezřelé zadržené osoby,
- výslech obviněného.[82]

Dále můžeme výslech dělit např. dle věku vyslýchaného, jeho fyzických, či psychických dispozic, jejich kriminální zkušenosti, technických prostředků využitých během výslechu, etc. Tato dělení výslechu nejsou pouze teoretickou záležitostí, protože každý z druhů výslechů má svá specifika, což se v praxi promítá jak do volby konkrétního vyslýchajícího,[83] tak samotné taktiky výslechu.[84]

Podrobněji se budu výslechem zabývat v následujících kapitolách.

[81] Spurný, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 37.
[82] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 327.
[83] Šimovček, I. et al. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s. 252.
[84] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 328.

3.1 Exkurz do historie výslechu

Výslech je ve své nejzákladnější podobě, tedy jako získávání informací z paměťových stop vyslýchaného vyslýchajícím, starý jako lidstvo samo. Za celou historii lidstva až do konce 18. století byla výpověď získaná výslechem jedním z hlavních a často jediným prostředkem zjišťování "pravdy". Tento primát výpovědi jako důkazního prostředku byl dán zásadou *"confessio regina probationum"*, tedy královnou důkazů je doznání. Taková doznání, která byla často získávána na mučidlech, tak často reflektovala spíše představu vyslýchajícího orgánu než objektivní pravdu.[85]

Ve starověkých Aténách bylo mučení používáno k získání doznání pouze u otroků, zatímco právo Císařského Říma umožňovalo mučit svobodné občany i otroky, a to jak za účelem doznání, tak potrestání. Již v té době proti této praktice vystupuje římský právník Ulpianus, který mučení označil za nebezpečnou a klamnou praktiku a zpochybnil význam výpovědi provedené na mučidlech. Se vzmáhajícím se křesťanstvím začínal být zjevný rozpor mučení s Kristovým učením, a tak bylo roku 866 zakázáno papežem Mikulášem I.[86] Stále se ovšem používaly tzv. ordály. Ordály neboli boží soudy byly iracionálním důkazním prostředkem hojně využívaným ve starověku (zmínku o ordálu vodou můžeme nalézt už ve Středoasyrském zákoně datovaném do r. 1112-1074 př. n. l.)[87] a středověku. Pravdivost tvrzení se při ordálu dokazovala s odvoláním na

[85] Bárta, B., Matiášek, J., Soukup, J. *Teorie a praxe výslechu.* Praha: Ústav kriminalistiky právnické fakulty University Karlovy v Praze, 1970, s. 7-11.

[86] McCoy, A. *A question of torture: CIA interrogation, from the Cold War to the War on Terror* [online]. New York: Metropolitan Books/Henry Holt and Co., 2006, s. 16. [cit. 2. 3. 2021]. https://www.researchgate.net/publication/271506252_A_Question_of_Torture_CIA_Interrogation_From_the_Cold_War_to_the_War_on_Terror

[87] Klíma, J. *Zákony Asýrie a Chaldeje: pokračovatelé Chammurapiho. 1. vyd*. Praha: Academia, 1985, s. 91.

nadpřirozenou, či přírodní moc (v křesťanském světě na boha). Tímto způsobem soudy svou nízkou autoritu zaštiťovaly autoritou boží. O pravdivosti výpovědi tedy ve výsledku rozhodovala vyšší moc a nikoliv soudci. Ti pouze kontrolovali dodržování "procesních" pravidel ordálu a konstatovali jeho výsledek. Nejvyužívanějším druhem ordálu (využívaným i v českých zemích) byl ordál vodou. Osoba podstupující ordál byla svázána a ponořena do vody. Pokud se potopila, znamenalo to, že ji voda přijala a její tvrzení bylo pravdivé a naopak. Vedle ordálu vodou můžeme dále zmínit např. ordál železem, nebo soubojem.[88]

Mučení znovu povolil roku 1252 svou bulou *"Ad extirpanda"* papež Inocenc IV. jako prostředek doznání osob podezřelých z kacířství. [89] Od 20. let 14. století bylo možné aplikovat torturu i v právu světském a v českých zemích se před světskými soudy začala používat od konce 14. století. Mučení se využívalo zejména ve spojení s inkvizicí (církevní orgán vytvořený za účelem potírání kacířství), která, za využití již výše zmíněné zásady "*confessio regina probationum",* k doznáním používala ty nejbrutálnější praktiky jako např. palečnice, natahování na skřipec, pálení nejrůznějších částí těla, etc. Tyto výslechové metody na dlouhou dobu ovlivnily výslechovou praxi, a to po zrušení inkvizičního procesu, ke kterému došlo nejpozději na konci 19. století.[90] Od vzniku Československa bylo na našem území jakékoliv vynucování a ovlivňování výpovědi zakázáno. O návratu tortury můžeme mluvit v souvislosti s výslechy prováděnými gestapem za Protektorátu Čechy a Morava, případně v 50. letech 20. století za vykonstruovaných procesů s politickými odpůrci komunistického

[88] Vojáček, L. et al. *České právní dějiny. 2. vyd*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 180. nebo MALÝ, K. et al. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945. 4. přeprac. vyd*., Praha: Leges, 2010, s. 116.

[89] Grigulevič, I., R. *Dějiny inkvizice. 2. přeprac. vyd*. Praha: Svoboda, 1982, s. 106.

[90] Němec, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2003, s. 5.

režimu (např. s Miladou Horákovou, Heliodorem Píkou či Josefem Toufarem). Od 70. let 20. století lze konstatovat, že výslechová praxe od používání fyzického násilí, či psychického nátlaku, upustila.[91]

3.2 Opatření zajišťující přítomnost obviněného u výslechu

Jak již uvádím v úvodu své práce, obviněný je nejdůležitějším subjektem trestního řízení. Jeho výpověď je pro řízení důležitá jako důkazní prostředek a zároveň je pro obviněného prostředkem obhajoby.[92] Výpověď obviněného může mít naprosto stěžejní význam, protože je to právě skutek obviněného, pro který se řízení vede a pouze on sám ví (za předpokladu, že skutek opravdu spáchal), nebo by ve většině případů měl vědět, jak přesně se předmětný skutek odehrál.[93] Ačkoliv má obviněný dle § 33 odst. 1 TŘ právo nevypovídat, tak může toto právo využít pouze v průběhu výslechu a je tudíž povinen se k němu dostavit.[94]

Vzhledem k důležitosti výpovědi obviněného a jeho výše zmíněné povinnosti dostavit se k výslechu zákon upravuje zajišťovací instituty, jejichž účelem je zajistit přítomnost obviněného u výslechu. Jsou jimi předvolání, předvedení shodně upravené v § 90 a pořádková pokuta dle § 66 TŘ.

3.2.1 Předvolání

[91] Němec, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2003, s. 6.
[92] Fenyk, J. § 90 [Předvolání a převedení]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 882.
[93] Fryšták, M. *Dokazování v přípravném řízení. 2. vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 273.
[94] Ibidem, s. 281.

Předvolání je procesním úkonem OČTŘ ve formě opatření, kterým je obviněnému uložena povinnost dostavit se ve stanovenou dobu na určité místo za účelem účasti na procesním úkonu, v našem případě výslechu.[95]

Předvolání musí obsahovat kromě označení věci, místa a času výslechu také v jakém postavení je osoba předvolávána a zda, případně které dokumenty si má přinést s sebou.[96] Nejde ovšem o předvolání dle trestního řádu, není-li na obsílce k jednání (předvolání), ke kterému je nutné obviněného předvolat, uveden přesný čas, tedy konkrétní den a hodina.[97]

Pro předvolání se používá zejména písemná forma, není ovšem vyloučeno ani tzv. předvolání krátkou cestou, které se činí osobně, telefonicky[98] nebo také datovou schránkou[99]. Doručuje se dle § 64 odst. 1 písm. a) TŘ do vlastních rukou společně s upozorněním, že v případě nedostavení se k výslechu může být dle § 90 odst. 1 TŘ obviněný předveden a může mu být uložena pořádková pokuta. Pokud nebylo orgánem činným v trestním řízení předvolání doručeno již při úkonu trestního řízení, tak se předvolání doručuje zejména prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dle § 62 odst. 1 TŘ. Využije se zde také fikce doručení v případě, kdy bylo podle § 64a odst. 2 TŘ přijetí odepřeno bezdůvodně. Další podrobnosti doručování upravuje § 62 – 64a TŘ, nepovažuji ovšem za důležité se k nim podrobněji vyjadřovat.

---

[95] Fenyk, J. § 90 [Předvolání a převedení]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 882.

[96] Púry, F. § 90 [Předvolání a předvedení] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1395. [cit. 8. 3. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdsma

[97] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 1977, sp. zn. 11 Tz 9/77.

[98] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 285.

[99] § 28b vyhlášky ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.

V případě, že se předvolaný obviněný bez dostatečné omluvy nedostaví k výslechu, mohou být proti němu použity intenzivnější opatření k zajištění přítomnosti obviněného u výslechu, a to předvedení dle § 90 odst. 1 a pořádková pokuta dle § 66 odst. 1 TŘ. Následkem opakovaného nedostavení se k výslechu na základě předvolání může ovšem být i vzetí obviněného do vazby na základě § 68 odst. 3 písm. b) TŘ.

3.2.2 Předvedení

Předvedení je stejně jako předvolání procesním úkonem majícím formu opatření. Jedná se již o faktické zajištění (přepravy) obviněného k výslechu, které provádí na žádost OČTŘ policejní orgán (v případě předvedení příslušníka ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru je nutné požádat jeho velitele nebo náčelníka) dle § 90 odst. 3 TŘ. Taková žádost bude mít většinou písemnou formu, ale zejména v naléhavých případech může mít např. formu telefonickou, elektronickou, etc. Dožádaný orgán má povinnost takové žádosti vyhovět a k tomu může být donucen i uložením pořádkové pokuty.

Předvedení je většinou realizováno základním útvarem policie příslušným podle místa, kde se obviněný zdržuje nebo naposledy zdržoval. Při provádění předvedení je, ze samotné jeho podstaty, příslušný orgán oprávněn použít přiměřenou měrou násilí, musí ovšem stále šetřit základní práva předváděného. [100] Nejde ovšem o sankci, ale o nezbytné omezení občanských práv.[101]

[100] Púry, F. § 90 [Předvolání a předvedení] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1395. [cit. 8. 3. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdsma

[101] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 284.

Předvedení bude ve většině případů následkem neúspěšného předvolání. Pokud *„je to nutné k úspěšnému provedení trestního řízení“* může být obviněný předveden i bez předchozího předvolání dle § 90 odst. 2 TŘ. Stejný paragraf jako důvod této nutnosti demonstrativně, jak je z použití výrazu “zejména“ zřejmé, vyjmenovává situace, kdy se obviněný skrývá nebo nemá stálé bydliště. Dalšími takovými situacemi budou zejména případy, kdy *„obviněný zjevně činí opatření ve snaze zabránit doručení předvolání“*, etc.[102]

3.2.3 Pořádková pokuta

Dle Fenyka je pořádková pokuta *„projevem disciplinární pravomoci orgánů činných v trestním řízení“*. Jde o procesní sankci,[103] kterou, jak již uvádím výše, může dle § 66 odst. 1 TŘ v přípravném řízení uložit státní zástupce nebo policejní orgán osobě, která bez dostatečné omluvy neuposlechne příkaz nebo nevyhoví výzvě dle trestního řádu. Předpokladem pro uložení pořádkové pokuty tedy není pouze výše uvedené neuposlechnutí příkazu nebo nevyhovění výzvě, ale také absence dostatečné omluvy. Pakliže tedy budou ze strany adresáta pokuty dány vážné důvody pro neuposlechnutí příkazu nebo nevyhovění výzvě, přičemž ale tento měl možnost se dostatečně a včas omluvit, nebude v takovém případě dle judikatury Nejvyššího soudu zpravidla možné vyhovět jeho stížnosti proti uložení pořádkové pokuty.[104]

Obecně platí, že pořádková pokuta může být uložena jak fyzické, tak právnické osobě. Pokud je ovšem důvodem uložení pořádkové pokuty

[102] Fenyk, J. § 90 [Předvolání a předvedení]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 884.
[103] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 279.
[104] Usnesení Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 29. 6. 1988, sp. zn. 3 To 16/88.

neuposlechnutí příkazu nebo nevyhovění výzvě, je možné tuto pokutu uložit pouze osobě, které byl takový příkaz nebo výzva adresována a její povinnost vyhovět takové výzvě odpovídá její schopnosti i oprávnění tomuto příkazu či výzvě vyhovět. Pokud je tedy adresátem příkazu nebo výzvy právnická osoba, nelze uložit pořádkovou pokutu osobě fyzické.[105]

Z dikce § 66 TŘ a současně z judikatury Ústavního soudu je zřejmé, že pořádkovou pokutu bude možné uložit nejdříve ve chvíli, kdy trestní stíhání dospělo alespoň do stadia přípravného řízení"[106] a současně bylo-li neuposlechnutí příkazu nebo nevyhovění výzvě nepochybně a jednoznačně prokázáno. Pokud tomu tak není a skutková zjištění zjevně neodpovídají učiněným právním závěrům a rozhodnutím na nich založených (rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty), jedná se o porušení čl. 2 odst. 2 a čl. 36 LZPS.[107]

Pořádková pokuta má jako prostředek zajišťující přítomnost vyslýchaného u výslechu dvojí funkci. První funkcí pořádkové pokuty je funkce sankční, která vychází ze samotné podstaty pokuty a kterou instituty předvolání a předvedení postrádají. Druhou funkcí je funkce donucovací, která obviněného nutí napravit jednání, kvůli kterému mu byla pořádková pokuta uložena. V našem případě bude takovým jednáním vyhovění výzvě a dostavení se k výslechu.[108] Troufám si nicméně tvrdit, že funkce sankční je ve vztahu k funkci donucovací funkcí primární a plní svou úlohu o mnoho lépe. Dle mého funkce sankční plní svou roli téměř vždy (ačkoliv s ohledem na majetkové poměry jejích adresátů se může

[105] Šámal, P., Gřivna, T. § 66 [Důvody uložení pořádkových opatření] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 714. [cit. 9. 3. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdmnq v souladu s Nálezem Ústavního soudu ze dne 9. 9. 1999, sp. zn. IV. ÚS 13/99.

[106] Nález Ústavního soudu ze dne 1. 10. 1998, sp. zn. III. ÚS 87/98.

[107] Nález Ústavního soudu ze dne 21. 6. 2001, sp. zn. III. ÚS 766/2000.

[108] Jelínek, J. et al. *Trestní právo procesní. 5. vyd.* Praha: Leges, 2018, s. 312.

intenzita lišit), oproti tomu existují případy, kdy lze z osobního profilu, způsobu života adresáta a konkrétních okolností usoudit, že jejím uložením, případně jiným opatřením nebude možné zajistit jeho účast v řízení a funkce donucovací tak nesplní svůj účel.[109]

Pořádkovou pokutu je možné uložit až do výše 50 000 Kč, a to i opakovaně. Při určování výše pořádkové pokuty má sice ukládající orgán určitou míru uvážení, musí ale dodržovat princip proporcionality.[110]

Rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty má ve všech případech formu usnesení, proti kterému je přípustná stížnost s odkladným účinkem dle § 66 odst. 4 TŘ. Takové usnesení prochází po podání stížnosti přezkumným řízením, které vede vyšší soudní instance (bude tak tomu i v případě, kdy je usnesení vydáno odvolacím soudem).[111]

Dle § 361 TŘ se při správě placení pořádkové pokuty postupuje dle daňového řádu po předchozí výzvě k zaplacení pokuty. Po zaplacení se pořádková pokuta stává příjmem státu.

3.3 Příprava výslechu

Přípravou výslechu rozumí Porada jakoukoliv činnost bez ohledu na její taktické a technické vlastnosti, záměrně vyvíjenou vyslýchajícím za účelem určení formy výslechu, zajištění možnosti výkonu výslechu a

[109] Stanovisko Nejvyššího soudu Slovenské socialistické republiky ze dne 4. 9. 1989, sp. zn. Tpj 32/89.

[110] Bohuslav, L. § 66 [Uložení pořádkové pokuty]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 495.

[111] Šámal, P., Gřivna, T. § 66 [Důvody uložení pořádkových opatření] [online]. Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 714. [cit. 9. 3. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdmnq

vytýčení a zabezpečení realizace obsahových a taktických záměrů výslechu.[112]

Přípravu výslechu dělíme na analytickou a syntetickou fázi. V této kapitole se budu zabývat popisem těchto fází, včetně částí, na které jsou dále děleny.

3.3.1 Analytická fáze

Analytická fáze výslechu sestává z následujících tří částí:

- analýza znalostí, schopností a psychického stavu vyslýchajícího,
- analýza dosud shromážděných materiálů,
- analýza osobnosti vyslýchaného.

Analýza znalostí, schopností a psychického stavu vyslýchajícího

Jak již nadpis napovídá, tato část analytické fáze bude jakýmsi sebepoznáváním vyslýchajícího sebou samým. Taková autoreflexe *sui generis* pomáhá vyslýchajícímu poznat momentální stav své psychiky, svých znalostí a dovedností. Dále mu napomáhá uvědomit si aktuální negativní vlivy ovlivňující jeho psychiku, nalézt příčiny takových vlivů a v ideálním případě takové vlivy před započetím výslechu odstranit. Na základě takovéto autoreflexe by měl být vyslýchající schopen odpovědně říct, že je schopen vést výslech.[113]

Analýza dosud shromážděných materiálů

Účelem této části je analyzovat všechny shromážděné materiály s ohledem na nadcházející výslech. Protivínský uvádí dvojí funkci analýzy

[112] Porada, V. et al. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 228-229.
[113] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 329.

dosud shromážděných materiálů, a to funkci kontrolní (prověřovací) a studijní (tvůrčí). Ačkoli novější tituly tyto funkce výslovně nerozlišují,[114] je možné je z nich stále rozlišit. Považuji tudíž za účelné je charakterizovat a ilustrovat na nich podstatu této části analytické fáze.

Účelem kontrolní (prověřovací) funkce je *„zjištění všech rozporů, nedostatků a neúplností materiálů, které by mohly ohrozit průběh a cíl výslechu nebo zbrzdit či znemožnit prověrku věrohodnosti výpovědi"*. Veškeré tyto nedostatky by měly být odstraněny ještě před započetím výslechu a pokud to není možné, měly by být brány v úvahu při volbě taktického postupu výslechu.[115]

Smyslem studijní (tvůrčí) fáze je právě vyhodnocení shromážděných materiálů za účelem stanovení skutkové podstaty trestného činu, vytyčení hlavních otázek, které se budou při výslechu objasňovat, stanovení cíle výslechu, určení taktiky výslechu a v neposlední řadě stanovení plánu výslechu, etc.[116] Na základě studia těchto materiálů je také *„možno vyvodit domněnky o tom, co vyslýchaná osoba mohla vnímat, co musela vnímat, případně co vnímat nemohla a proč".*[117]

Jak již výše naznačuji, je analýza shromážděných materiálů základem pro vymezení taktických záměrů vedení výslechu, které nalézají výraz v syntetické fázi přípravy výslechu.[118]

---

[114] Např. Porada, V. et al. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. akt. a rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 530.
[115] Protivinský, M. *Taktika výslechu obviněného a svědka v přípravném řízení*. Praha: SPN, 1978, s. 41.
[116] Ibidem.
[117] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 329.
[118] Porada, V. et al. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 229.

Analýza osoby (osobnosti) vyslýchaného

Analýza osobnosti vyslýchaného se částečně kryje s analýzou dosud shromážděných materiálů. V této části se nicméně pozornost vyslýchajícího obrací na osobu vyslýchaného. Zkoumají se dostupné informace o vyslýchaném a o jeho stycích a tyto informace se přímo porovnávají s realitou počáteční fáze jeho výslechu.[119]

Tuto část analytické fáze bych, jak již v nadpisu naznačuji, rozdělil na analýzu osoby a osobnosti.

V případě analýzy osoby by se vyslýchající měl zaměřit na jeho životopisná data (např. sociální původ, zaměstnání, trestní minulost, etc.). Z takových informací může vyslýchající usoudit, jak se bude vyslýchaný u výslechu chovat a na jejich základě přizpůsobit taktiku výslechu.

Při analýze osobnosti[120] se zkoumají charakterové rysy jedince a jejich původ. Zjišťuje se pověst vyslýchaného, zda je pravdomluvný či nikoliv, bázlivý či nebojácný, introvertní či extrovertní, etc. Zkoumá se také, jak se případně choval v dřívějších trestních věcech, což se následně promítá do přístupu vyslýchajícího k vyslýchanému a do volby vhodné taktiky výslechu.[121]

3.3.2 Syntetická fáze

Syntetická fáze plynule navazuje na analytickou fázi a je vyvrcholením celé přípravy výslechu. Vyslýchající v ní využívá poznatky získané

[119] Porada, V. Polák, L. a kol. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 229.

[120] Osobností rozumíme *„individuální celek chování a prožívání a současně jedinečné uspořádání psychických procesů, stavů a vlastností“*. Čírtková, L. *Policejní psychologie. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 51.

[121] Protivinský, M. *Taktika výslechu obviněného a svědka v přípravném řízení*. Praha: SPN, 1978, s. 43.

v analytické fázi za účelem vytvoření podmínek pro provedení výslechu a modelace jeho pravděpodobného průběhu.[122]

Syntetickou fázi dělíme na obecnou a zvláštní část.

Obecná část

V obecné části volí vyslýchající taktické záměry pro výslech. Taktiku výslechu nelze nikdy, vzhledem k mnohosti proměnných, předem jednoznačně stanovit, proto volí vyslýchající pouze taktické záměry, které se využívají dle okolností daného výslechu (nemusí se ale také využít vůbec).[123] V rámci těchto taktických záměrů se rozhoduje zejména o formě výslechu vzhledem k procesnímu postavení vyslýchaného, určení předmětu a cíle výslechu, určení místa a času výslechu, způsobu zajištění vyslýchané osoby, volbě předpokládaných taktických postupů vedení výslechu, určení prostředků dokumentace výpovědi včetně jejich použití, etc.[124] Tato rozhodnutí se následně využívají při tvorbě plánu výslechu ve zvláštní části syntetické fáze.

Zvláštní část

Zvláštní část syntetické fáze spočívá ve vypracování plánu výslechu. Plán výslechu představuje určitý model činnosti vyslýchajícího v nastávajícím výslechu, týkající se jeho zajištění a provedení. Jeho forma se odvíjí od složitosti daného výslechu. V jednodušších případech je možné, aby neměl plán výslechu písemnou formu (a být tedy fixovaný v paměti

[122] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 315.
[123] Protivinský, M. *Taktika výslechu obviněného a svědka v přípravném řízení*. Praha: SPN, 1978, s. 44.
[124] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 329-330.

vyslýchaného nebo mít formu pouhých vyznačených částí spisu)[125] a omezil se pouze na vymezení klíčových otázek, které je v rámci výslechu potřeba zodpovědět. Naopak ve složitějších případech se vyslýchající neobejde bez podrobného plánu výslechu, v rámci kterého bude průběh výslechu dále detailněji rozváděn.

Jak již výše naznačuji, plán výslechu lze z kriminalisticko-taktického hlediska rozdělit na plán zajištění výslechu a plán vedení výslechu.[126]

- **Plán zajištění výslechu** – zahrnuje zejména určení místa a času výslechu, naplánování a včasné provedení opatření zajišťujících přítomnost vyslýchaného (případně osob jejichž přítomnost je u výslechu nutná), včetně zajištění konkrétního dopravního prostředku k včasnému transportu vyslýchaného na místo výslechu, k zajištění materiálů, které budou u výslechu použity (zejména důkazů) k zajištění prostředků fixace výpovědi, etc.
- **Plán vedení výslechu** – obsahuje celý průběh výslechu. Je výsledkem informací získaných jak v analytické, tak v syntetické fázi přípravy výslechu a odráží nejdůležitější část tvůrčí činnosti vyslýchajícího. Forma plánu vedení výslechu je determinována složitostí případu, předpokládanou složitostí výslechu a schopnostmi vyslýchajícího. Jeho součástí jsou zejména charakteristické znaky osobnosti vyslýchaného, které podmiňují zvláštnosti taktiky vedení výslechu, dále by měl obsahovat kriminalistické verze a okolnosti, jejichž objasnění bude předmětem výslechu, otázky, které budou během výslechu položeny (včetně pořadí v jakém budou pokládány) a

[125] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 109.
[126] Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 204.

věcné důkazy, o kterých se předpokládá, že budou při výslechu předloženy, etc.[127]

3.3.3 Výslechové prostředí

Výslechové prostředí má z taktického hlediska velký význam. U většiny osob se projevuje psychologická převaha prostředí, která působí na vnímání, chování a prožívání vyslýchaných osob. Ideální výslechové prostředí by mělo maximálně napomáhat efektivnosti výslechu. Konkrétně by v něm mělo být vytvořeno vyrovnané a klidné vnitřní klima (co nejvíce potlačující rušivé elementy, nervozitu, pocit stísněnosti, etc.), vyhovující lidskému organismu jak obecně, tak s přihlédnutím ke konkrétnímu jedinci.[128]

Výslechové prostředí dělíme z taktického hlediska na vnitřní a vnější. Vnitřním výslechovým prostředím rozumíme již výše uvedené klima výslechové místnosti. To je utvářeno mnoha faktory, kterými je zejména vybavení místnosti, poloha míst pro vyslýchaného i vyslýchajícího, vlastnosti osob zúčastněných výslechu, omezení rušivých elementů, jak již výše zmiňuji, etc.

Vnějším výslechovým prostředím rozumíme konkrétní místo konání výslechu. V policejní praxi to bude nejčastěji kancelář vyslýchajícího, může jím ovšem být také například nemocnice, obydlí vyslýchaného, etc.[129]

Aby výslechové prostředí napomáhalo vyslýchajícímu k získání psychické převahy nad vyslýchaným, měl by se výslech konat ve speciální

---

[127] Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 205.
[128] Bárta, B., Matiášek, J., Soukup, J. *Teorie a praxe výslechu.* Praha: Ústav kriminalistiky právnické fakulty University Karlovy v Praze, 1970, s. 140-141.
[129] Němec, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2003, s. 43.

výslechové místnosti,[130] kterou je možné charakterizovat jako *„vhodně uspořádané a technicky vybavené pracoviště vyslýchajícího zajišťující maximální autenticitu celého výslechu a jeho přesnou dokumentaci za současného prohloubení záruk zákonnosti"*. Nejde ovšem pouze o samostatnou místnost, nýbrž o celou soustavu místností, mezi které patří čekárna, místnost pro dozorčí službu, samotná výslechová místnost a technické pracoviště. Vlastní výslechová místnost je vedle standardního kancelářského nábytku vybavena počítačem, přístrojem pro záznam zvuku i obrazu, signalizačním zařízením do místnosti dozorčí služby, jednocestným zrcadlem za účelem sledování průběhu výslechu, etc.[131] Výhoda speciální výslechové místnosti tak spočívá zejména v zamezení rušivých elementů při výslechu, zrychlení prověřování kriminalisticky relevantních informací díky technické vybavenosti místnosti a také v možnosti účasti dalších osob u výslechu (zejména znalců, či psychologů) se kterými může vyslýchající průběh řízení konzultovat, aniž by účast těchto osob narušovala atmosféru výslechu.[132]

Nicméně, jak uvádí Fryšták, speciální výslechové místnosti jsou v praxi naprostou výjimkou a výslech se tak většinou koná v policejní kanceláři, kde často dochází k nežádoucímu rušení výslechu.[133]

---

[130] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 162.

[131] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 32-33.

[132] Němec, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2003, s. 48.

[133] Fryšták, M. *Dokazování v přípravném řízení. 2. vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 274.

3.4 Stadia výslechu

V této kapitole se budu zabývat popisem jednotlivých stadií výslechu z pohledu osoby obviněného. Případným odlišnostem od výslechu osoby v postavení podezřelého se zabývám níže v samostatných kapitolách.

V souladu s trestním řádem rozlišuje kriminalistika tři následující stadia výslechu:

- úvodní stadium výslechu,
- stadium souvislého líčení (monolog),
- stadium otázek a odpovědí (dialog).

3.4.1 Úvodní stadium výslechu

Na úvod považuji za důležité zmínit § 91 odst. 2 TŘ, který stanoví, že pokud je obviněných více, tak se každý z nich vyslýchá odděleně. Smyslem tohoto ustanovení je zajistit, aby výpověď obviněného byla co nejméně ovlivněna ze strany ještě nevyslechnutého obviněného.[134] Tento postup se, jak uvádí Fenyk, *„pravidelně vztahuje k výslechům prováděným ve stadiu po zahájení trestního stíhání“*, tedy v rámci vyšetřování i zkráceného přípravného řízení. Uplatnění tohoto ustanovení je samozřejmě vyloučeno při provádění konfrontace, kdy je současný výslech dvou osob jejím pojmovým znakem. [135]

Prvotním úkolem vyslýchajícího v úvodním stadiu výslechu jsou procesní formality a náležitosti, které stanoví trestní řád. Půjde tak dle §

[134] Púry, F. § 91 [Zjištění totožnosti obviněného, jeho poučení a další úkony] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1404. [cit. 13. 3. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdsmi

[135] Fenyk, J. § 91 [Postup před prvním výslechem obviněného]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 887.

91 odst. 1 TŘ. zejména o zjištění totožnosti obviněného, jeho rodinných, majetkových a výdělkových poměrů a zda byl již dříve trestán. Tyto poměry jsou významným kritériem pro ukládání trestních sankcí a uplatní se také v rámci trestního stíhání při činění rozhodnutí a ukládání opatření i pro následné rozhodnutí ve věci samé.[136] Uvedené úkony se provádí zásadně na počátku každého výslechu nezávisle na procesním postavení vyslýchaného. Nezbytnou součástí úvodního stadia výslechu je poučení obviněného o jeho právech a povinnostech ukotvené v § 2 odst. 13 TŘ a následně konkretizovaného v ustanovení § 33, resp. § 91 TŘ. Obviněnému je zejména nutné dle § 91 odst. 1 TŘ objasnit podstatu sděleného obvinění, což je zásadní pro zajištění jeho práva na obhajobu, které obviněný následně realizuje prostřednictvím svého vyjádření zejména ve stadiu monologu.[137] Dále je nutné poučit vyslýchaného o právu nevypovídat např. dle § 92 odst. 1 TŘ, o právu podávat žádost a návrhy, uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě, o právu hájit se prostřednictvím obhájce dle § 33 odst. 1 TŘ, o jeho právu sjednat dohodu o vině a trestu a o následcích jejího sjednání, pokud je vedeno řízení pro trestný čin, u kterého ji lze sjednat, nebo o trestních následcích křivého obvinění a pomluvy dle § 91 odst. 1 TŘ. K některým z uvedených základních práv se ve vztahu k výslechu podrobně věnuji v kapitole 7.1.

Kromě výše uvedených procesních formalit a náležitostí úvodního stadia umožňuje vyslýchajícímu zejména:

- Vytvořit a případně dotvořit si předběžný úsudek o vyslýchaném.

[136] Púry, F. § 91 [Zjištění totožnosti obviněného, jeho poučení a další úkony] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1404. [cit. 13. 3. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdsmi

[137] Ibidem.

- Zjistit postoj vyslýchaného k předmětné věci a k výslechu samotnému. To je důležité zejména ke zjištění, zda bude podezřelý, obviněný (který v praxi nezřídka využívá svého práva nevypovídat)[138], nebo svědek vypovídat a pokud ano, tak zda bude vypovídat pravdivě.
- Získat a případně doplnit informace o vztahu vyslýchaného s dalšími zainteresovanými osobami.
- Adaptovat se na podmínky výslechového prostředí (zejména v případě výslechu v pro něj nezvyklém prostředí, např. v bytě vyslýchaného).
- Formovat psychologický kontakt s vyslýchaným.[139]

Na závěr úvodního stadia výslechu je vhodné se vyslýchaného dotázat, zda porozuměl poučení, pochopil předmět výslechu, zda využije právo odepřít výpověď a jestli není nositelem státního tajemství.[140] Doporučuje se také zavést rozhovor na obecné téma za účelem lepšího poznání vyslýchaného, navázání kontaktu s ním a provedení posledních úprav a konkretizací plánu výslechu.[141]

3.4.2 Stadium souvislého líčení (monolog)

Monolog je druhým stadiem výslechu navazujícím na úvodní stadium. Začíná ve chvíli, kdy po provedení náležitostí úvodního stadia vyzve

[138] Fenyk, J. § 95 [Povaha a význam protokolu o výpovědi obviněného]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 897.
[139] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 331.
[140] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 317.
[141] Konrád, Z. et al. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 61.

vyslýchající vyslýchaného, aby vypověděl, co je mu o předmětném skutku známo. Takový monolog by měl být spontánní[142] a neměl by být vyslýchajícím přerušován, ale spíše korigován. K přerušení výslechu ze strany vyslýchajícího by mělo být přistoupeno pouze ve chvíli, kdy se výpověď vyslýchaného *„zřetelně odchyluje od předmětu výslechu"*.[143] Pokud tato podmínka není naplněna a výpověď vyslýchaného je opakovaně přerušována a vyslýchanému jsou předčasně kladeny neodůvodněné doplňující otázky směřující zejména k doznání vyslýchaného, může být takový postup vyslýchajícího hodnocen i jako donucování k výpovědi nebo přímo k doznání.[144]

Pakliže je vyslýchaný v procesním postavení obviněného, může v tomto stadiu realizovat své právo vyjádřit se ke skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich dle § 33 odst. 1 TŘ.[145]

Spontánní výpověď vyslýchaného v tomto stadiu má vysoký taktický význam. Lze z něj, podobně jako v úvodním stadiu, lépe poznat osobu a osobnost vyslýchaného (dle mého ovšem daleko spolehlivěji z důvodu většího prostoru, který je vyslýchaném poskytnut) a odhadnout, zda vyslýchaný hodlá vypovídat pravdu nebo lhát. Vyslýchaný může také vypovědět důležité skutečnosti, na které by se vyslýchající ani nedotázal a současně vypovídat pravdivě o skutečnostech, o kterých by tak nevypovídal, pokud by znal objekty zájmu vyslýchaného.

---

[142] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 331 .

[143] Púry, F. § 92 [Postup při výslechu] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1413. [cit. 14. 3. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptem-brgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdsmq

[144] Vantuch, P. Výpověď obviněného, jeho vyjádření k obvinění a přerušování výslechu [online]. *Bulletin advokacie.* 2004, č. 11-12, s. 40. [cit. 10. 6. 2021]. https://www.cak.cz/assets/files/170/BA_04_11.pdf

[145] Porada, V. et al. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. akt. a rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 529.

Jak jsem již výše naznačil, aktivním úkolem vyslýchajícího v tomto stadiu výslechu je zejména vést vyslýchaného k chronologické a podrobné výpovědi a přimět ho, aby uváděl zdroje svých informací. Souvislá výpověď, která naplňuje tyto předpoklady totiž vytváří příznivé podmínky pro vybavení asociativních spojů a napomáhá ke vzpomenutí si na zdánlivě zapomenuté skutečnosti, čímž je výsledná výpověď věrohodnější a úplnější. V průběhu souvislého líčení by si měl vyslýchající samozřejmě činit o jeho průběhu poznámky za účelem protokolace a jejich využití ve stadiu dialogu.

Pasivním úkolem vyslýchajícího je tedy zejména nepřerušovat výpověď vyslýchaného, trpělivě mu naslouchat a vytvořit si úsudek o postoji vyslýchaného a jeho osobnosti.[146]

V tomto stadiu se zejména využívá analýza výpovědi v průběhu výslechu, které se věnuji níže v kapitole 3.5.2.

3.4.3 Stadium otázek a odpovědí (dialog)

Podstatou tohoto stadia je doplnění, upřesnění a prověření informací získaných v předchozím stadiu monologu prostřednictvím pokládání otázek a získávání odpovědí na ně. Je zde tedy daleko výraznější aktivní role vyslýchajícího, který s ohledem na zaujatý postoj vyslýchaného pokládá otázky a využívá rozličné taktické postupy za účelem získání pravdivé a úplné výpovědi.[147]

Pokládané otázky by měly být věcné, jasné a v souladu s osobností vyslýchaného také srozumitelné. Je ovšem nutné se vyvarovat jak osobních názorů vyslýchajícího na skutkový průběh děje (takové jednání by

[146] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 161.
[147] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika.* Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 318.

mohlo porušovat zásadu presumpce neviny dle čl. 40 odst. 2 LZPS nebo § 2 odst. 2 TŘ), tak užití sugestivních (navádějících) nebo kapciózních (zavádějících) otázek, což zakazuje i § 92 odst. 4 TŘ.[148] Kapciózní otázky jsou takové, kdy vyslýchající předstírá skutečnost, která je nepravdivá, klamavá nebo předstírá skutečnost, kterou vyslýchaný dosud nepotvrdil. Účelem takových otázek je přimět vyslýchaného vypovídat podle představ vyslýchajícího.[149] Při pokládání sugestivních otázek vyslýchající předstírá okolnosti, které mají být výslechem teprve zjištěny, čímž vyslýchaného navádí, jakým způsobem má odpovědět.[150] Jak judikoval Nejvyšší soud *„Je proto v rozporu s tímto ustanovením* (§ 92 odst. 4 TŘ)*, jestliže obviněný byl přesvědčován vyšetřovatelem o nepravdivosti svých výpovědí, o nereálnosti vylíčení svého počínání s tím cílem, jak je z připomínek vyšetřovatele zřejmé, aby doznal takové jednání, které by bylo v souladu s výsledky objektivních zjištění“*.[151]

Policejní praxe doporučuje nejdříve pokládat otázky o skutečnostech, které nebyly vůbec předmětem jeho monologu, a až následně se dotazovat na skutečnosti, o kterých vyslýchaný hovořil. Dále by měl vyslýchající postupovat od zjišťování skutečností, které vyslýchaný sám prožil a vnímal ke skutečnostem, které se dozvěděl pouze zprostředkovaně. Stejně tak je vhodné se nejdříve ptát na otázky týkající se motivu a pohnutek vyslýchaného, a až poté na jeho názor a mínění.[152]

Podle druhu výslechové situace se z taktických postupů v tomto stadiu využívá buď pomoc vyslýchanému na překonání zdánlivě

[148] Fenyk, J. § 92 [Postup při výslechu obviněného]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 890,891.
[149] Púry, F. [Kapciózní otázky]. In: HENDRYCH, D. et al. *Právnický slovník. 3. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2009, s. 322.
[150] Púry, F. [Sugestivní otázky]. In: HENDRYCH, D. et al. *Právnický slovník. 3. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1105.
[151] Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25. 6. 1968, sp. zn. 11 Tz 29/68.
[152] Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 239.

zapomenutého a subjektivních nedostatků reprodukce (v situaci, kdy vyslýchaný chce vypovídat, ale nemůže), nebo psychologické působení na lhoucího vyslýchaného.[153]

3.5 Taktika výslechu

Taktikou výslechu rozumíme systém nejefektivnějších taktických postupů výslechu za účelem získání pravdivé a úplné výpovědi. Za základní taktické postupy se považují:

- **Formování psychologického kontaktu**, které se využívá ve všech stadiích výslechu včetně řešení problémových a konfliktních situací.
- **Analýza výpovědi v průběhu výslechu**, jenž se využívá ve všech stadiích výslechu včetně řešení problémových a konfliktních situací.
- **Pomoc vyslýchanému na překonání zdánlivě zapomenutého a subjektivních nedostatků reprodukce** bývá uplatňována zejména ve fázi dialogu a při řešení problémových situací.
- **Psychologické působení na lhoucího vyslýchaného** se uplatňuje ve stadiu dialogu a při řešení konfliktních situací.[154]

První dva jmenované taktické postupy jsou postupy obligatorními, použijí se tedy při každém výslechu a ve všech jeho stadiích. V případě, že během výslechu nastane situace, kterou nelze vyřešit jejich

[153] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 316.
[154] Ibidem.

prostřednictvím, využijí se druhé dva jmenované taktické postupy, které lze označit jako fakultativní.[155]

3.5.1 Formování psychologického kontaktu

Formování psychologického kontaktu je jedním z nejdůležitějších taktických postupů výslechu a podmínky pro jeho vznik by měly být co nejvíce vytvářeny ještě před započetím výslechu. Jeho důležitost tkví také v tom, že správné formování psychologického kontaktu pomáhá napravovat chyby pramenící ve špatném postupu v průběhu výslechu, kterým může být např. přerušování monologu vyslýchajícího.[156]

Jeho účelem je působení na psychiku vyslýchaného takovým způsobem, aby byl buď vyvolán nebo posílen jeho zájem úplně a pravdivě vypovídat. Podstata psychologického kontaktu je dle Pješčaka *„určována specifikou psychických vztahů vznikajících mezi vyslýchajícím a vyslýchaným a je zajišťována správně volenou taktikou založenou na studiu individuálních vlastností osobnosti vyslýchaného, shromážděných materiálů v trestní věci a na schopnosti vyslýchajícího vyvolat u vyslýchaného zájem o kontakt“*.[157] Vyslýchající by tedy měl iniciovat vytvoření atmosféry důvěry, která vyslýchanému navodí potřebu vypovídat pravdivě a tu následně realizovat.[158]

K správnému formování psychologického kontaktu přispívají zejména následující faktory:

---

[155] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 113.
[156] Ibidem.
[157] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 165.
[158] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 331

- **Vhodný způsob vyzvání osoby k výslechu** – je potřeba zvolit vhodný prostředek k zajištění vyslýchané osoby u výslechu. V ideálním případě bude postačovat předvolání nebo ústní výzva. Předvedení je totiž sice nezbytným, ale citelným zásahem do osobnostních práv[159] a takový zásah může ve vyslýchaném, který byl předveden, vyvolat negativní vztah jak k osobě vyslýchajícího, tak k výslechu jako takovému.[160]
- **Slušné, kulturní a korektní vystupování** vyslýchajícího – takové vystupování může vyslýchající projevit představením na počátku výslechu nebo některými z neverbálních způsobů komunikace, jako podáním ruky nebo udržováním očního kontaktu.[161] Měl by se uplatňovat tzv. princip pohostinnosti, který můžeme projevit např. nabídnutím kávy.[162]
- **Kulturní vyjadřování, oblečení a úprava zevnějšku** – vyslýchající by měl vyslýchaného správně titulovat, mluvit spisovně, klidným tónem a používat kratší věty. Neměl by se naopak nad vyslýchaného žádným způsobem povyšovat, mentorovat ho či přistupovat k výslechu s určitým předsudkem (zejména v případě výslechu příslušníka národnostní menšiny).[163]
- **Vhodná forma seznámení vyslýchaného s předmětem výslechu, jeho procesním postavením a jeho právy a povinnostmi** – vyslýchající by měl vyslýchaného vhodným způsobem ujistit, že výslech bude veden v intencích zákona, že budou chráněna zákonná

[159] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 284.
[160] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 114.
[161] Čírtková, L. *Policejní psychologie. 2. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 251-252.
[162] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 116.
[163] Němec, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003, s. 58.

práva vyslýchaného a že veškeré poskytnuté informace a důkazy budou objektivně a nezávisle hodnoceny.[164]

- **Vhodná volba psychologického přístupu k vyslýchanému** – ten by měl vycházet z analýzy jeho osobnosti z analytické fáze obsahové přípravy výslechu.
- **Vhodné výslechové prostředí** – takovým prostředím by měla být, jak již výše zmiňuji, speciální výslechová místnost. Pokud není konání výslechu ve speciální výslechové místnosti možné, mělo by jít alespoň o místo, kde jsou co nejvíce omezeny rušivé elementy, kde vládne vyrovnané a klidné klima, etc. [165]

Pakliže v průběhu výslechu začíná psychologický kontakt ochabovat, doporučuje se využívat tzv. kontaktní otázky, jež může vyslýchaný bez problémů odpovědět a které mu dodají potřebnou sebedůvěru.[166]

Protipólem psychologického kontaktu je psychologický konflikt mezi zájmy vyslýchajícího a vyslýchaného, který nastává zejména ve chvíli, kdy vyslýchaný nechce vypovídat, nebo pokud vypovídá lživě.[167]

3.5.2 Analýza výpovědi v průběhu výslechu

V průběhu výslechu by vyslýchající již měl mít analyzován jak veškerý shromážděný důkazní i pouze informační materiál, tak osobu vyslýchaného. Taková analýza pokládá základní stavební kámen pro vytvoření

[164] Němec, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003, s. 58.
[165] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 317. shodně s Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 165.
[166] Němec, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003, s. 58.
[167] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 317.

kriminalistických verzí, určení předmětu výslechu a vymezení okruhů otázek a jejich modifikací využitelných v jednotlivých výslechových situacích.[168]

Na základě znalostí získaných před výslechem (zejména v analytické fázi přípravy výslechu) může vyslýchající během výslechu analyzovat tvrzení vyslýchaného. Jedná se tedy o analyticky syntetickou činnost spočívající v *„rozboru informací od vyslýchaného, jejich předběžné porovnání s doposud získanými důkazy a informacemi, zjišťováním vnitřní shody výpovědi a vyjasněním dalších okolností"*.[169] Základem pro tento taktický postup jsou zejména principy formální logiky a psychologie.

Účelem této kriminalistické (nikoliv trestněprávní) analýzy je včasné zjištění postoje vyslýchaného, ze kterého může vyslýchající učinit představu o pravdivosti a úplnosti výpovědi. Vedle toho se také zjišťuje způsobilost vyslýchaného vypovídat – tedy zda je schopen správně a úplně vnímat, vnímané podněty v paměti po určitou dobu udržet a následně je věrně reprodukovat.

Aby bylo možné posoudit pravdivost a úplnost výpovědi, je nutné, aby vyslýchající zjistil od vyslýchaného všechny podrobnosti o předmětu výslechu, které jsou mu známy, jejich původ a kdo, případně co (např. záznam z průmyslové kamery) je může potvrdit. [170]

Z psychologického hlediska je pro pochopení, interpretaci a posouzení množství a kvality informací vypověděných vyslýchaným potřebné, aby vyslýchající porozuměl *„motivaci vyslýchaného ke komunikaci (jeho potřebám), porozumět smyslu a obsahu sdělovaného a významu, který*

---

[168] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. Vybrané otázky teorie a praxe výslechu. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 45.

[169] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 318.

[170] Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 207.

vyslýchaný přisuzuje situaci, jak vnímá a prožívá vliv aktuálně působících podmínek výslechové interakce a svoji roli v ní".[171]

Samotné hodnocení výpovědi během výslechu se provádí následujícími způsoby:

- **Srovnáním údajů ve výpovědi s ostatními důkazy** – pokud se informace v analytické fázi neshodují s výpovědí vyslýchaného, může to být dáno dvěma důvody. V prvním případě mohlo dojít k nepříznivému ovlivnění některých psychologických faktorů, a tím i k deformaci (či úplné absenci) vypovídané informace v některé z etap formování výpovědi. Takový vyslýchaný tedy chce vypovídat pravdu, ale není toho schopen. V takové situaci je nutné analyzovat příčiny tohoto ovlivnění a snažit se pomoci vyslýchanému si informaci vybavit.

  Ve druhém případě vyslýchaný lže a vyslýchající by jej měl vhodným taktickým postupem přesvědčit vypovídat pravdu. Aby byl vyslýchající přesvědčivý, měl by být vnímán jako „věrohodný zdroj informací, s opravdovým a upřímným zájmem o vyslýchaného a jeho potřeby, schopný svým jednáním a projevy vytvořit ve vědomí vyslýchaného obraz rolové kompetentnosti vyslýchajícího".[172]

- **Prověřením vnitřní shody údajů ve výpovědi** – lhoucího vyslýchaného poznáme zejména tak, že se podstatně liší jím vypovídaná fakta o témže předmětu výslechu. Takový rozpor nicméně nemusí nastat v rámci jediného výslechu, ale i v porovnání s dřívějším výslechem, či s informacemi, které vyslýchaný řekl jiným osobám, etc. Lhoucího vyslýchaného je tedy vhodné se na jednotlivé dotazovat

[171] Spurný, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 118.
[172] Ibidem, s. 92.

dopodrobna. Ten si totiž není v rychlosti schopen vybavit všechny detaily jeho lživé verze, čímž vzniknou nepřesnosti, které by měl vyslýchající odhalit.

- **Vyjasněním dalších okolností** – při analýze výpovědi musí vyslýchající také zjišťovat, zda vůbec mohl vyslýchaný znát vypovídané skutečnosti. Zjišťuje se tedy, zda mohl mít k dispozici zdroje vypovídaných informací, zda měl k jejich získání dostatečné podmínky nebo zda je mohl vnímat v takové míře v jaké o nich vypovídá.[173]

Výše popsané způsoby hodnocení výpovědi nicméně pokrývají pouze obsahovou část verbálního chování vyslýchaného. Pro hodnocení výpovědi je totiž také významný, jak způsob sdělování výpovědi (např. přeřeknutí, podřeknutí, etc.), patřící mezi verbální chování, tak chování neverbální. Mezi ně řadíme např. změny v řeči, mimice, gestikulaci, etc.[174] Neverbální komunikace je pro výslechovou praxi velmi důležitá, protože vypovídá o vzájemném vztahu účastníků výslechu lépe, než komunikace verbální. Zprostředkovává totiž zejména informace o aktuálním emocionálním vztahu vyslýchaného. Část neverbální komunikace je nicméně v průběhu výslechu buď nemožné, nebo velmi obtížné zachytit. Přitom právě projevy nenápadné a stěží postřehnutelné mají zpravidla větší diagnostickou hodnotu než projevy zjevné. Z toho důvodu je užitečné obrazově zaznamenávat průběh výslechu pro následný rozbor a interpretaci neverbálních projevů vyslýchaného.[175]

---

[173] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 117. nebo Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 208.

[174] Čírtková, L. *Forenzní psychologie. 2., upr. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 371, 375.

[175] Ibidem, s. 309-311.

Závěrem lze shrnout, že z neverbální komunikace může vyslýchající usuzovat o postoji vyslýchaného k výslechu, jinými slovy, jestli je jeho výpověď věrohodná, či nikoliv. Je ovšem nutné důsledně zjišťovat původ takových reakcí vyslýchaného (např. pocení vyslýchaného může mít i jiný důvod, než že lže).[176]

3.5.3 Pomoc vyslýchanému na překonání zdánlivě zapomenutého, subjektivních nedostatků reprodukce a chybných vzpomínek

Tento taktický postup se využívá zejména při výslechu svědků a konkrétně v situaci, kdy vyslýchaný chce vypovídat, ale nemůže, protože došlo, jak již výše naznačuji, k deformaci požadované informace v některé z etap formování výpovědi. Pachatel trestného činu si totiž většinou detailně pamatuje skutek, který je předmětem jeho výslechu (výjimkou mohou být některé nedbalostní delikty nebo sériová trestná činnost, kde mohou jednotlivé skutky pachateli splývat)[177] a u něj tedy většinou půjde o vědomé lhaní.

Tento taktický postup se využívá, jak již samotný jeho název napovídá, v situaci, kdy dojde u vyslýchaného ke zdánlivému zapomenutí, subjektivním nedostatkům reprodukce a k chybným vzpomínkám. Vyslýchající by měl s vyslýchaným udržovat psychologický kontakt a naopak by neměl výpověď vyslýchaného (která se různou intenzitou liší od objektivně zjištěných faktů) přerušovat a s pomocí začít buď po ukončení části monologu vyslýchaného nebo po jeho úplném skončení.[178]

---

[176] Čírtková, L. *Forenzní psychologie. 2., upr. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 375-376.
[177] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 119.
[178] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 24.

Při provádění tohoto taktického postupu se doporučuje využít zejména tzv. asociativních spojů. Skutek, který je předmětem výslechu je totiž obvykle složen z několika událostí navzájem spojených asociacemi tvořícími jakýsi řetězec, který se fixuje v paměti vyslýchaného. Proto se doporučuje, aby vyslýchaný vypovídal chronologicky a detailně,[179] čímž díky asociacím znovu "odkrývá" jednotlivé články řetězu, k čemuž by mu měl být dán přiměřený čas. Dalším dílčím taktickým postupem je využití principu kauzality, kdy je vhodné doporučit vyslýchanému, aby jednotlivé události chápal jako důsledky určitých příčin a naopak.

Doporučuje se také přimět vyslýchaného, aby ve výpovědi postupoval od okolností, které si dobře pamatuje k okolnostem jemu nejasným.[180] Vedle výše uvedeného je vhodné zjistit převažující typ paměti vyslýchaného. Pokud u vyslýchaného převažuje motorický typ paměti, doporučuje se zaměřovat na to, co vyslýchaný v kritickou dobu dělal. V případě, že je u něj převažujícím typem paměť emocionální, měl by se vyslýchající ptát na pocity, které událost ve vyslýchaném vyvolala, etc.[181]

Je ovšem nutné postupovat maximálně obezřetně, aby nedošlo k sugestivnímu působení. K takovému působení může dojít v situaci, kdy vyslýchající používá otázky, které obsahují odpověď nebo očekávanou odpověď, což by bylo v rozporu s § 92 odst. 4 TŘ.[182] Sugesci se předchází například tak, že vyslýchanému při jeho snaze o "znovuvybavení" jména určité osoby vyslýchající půjčí telefonní seznam, čímž vyslýchaný získá větší paletu možností výběru[183] a dle mého tak bude, podobně jako u rekognice, výsledek jeho "znovuvybavení" věrohodnější.

---

[179] Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 209.
[180] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 120.
[181] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 25.
[182] Ibidem.
[183] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 119.

3.5.4 Psychologické působení na lhoucího vyslýchaného

Tento taktický postup se využívá v situaci, kdy vyslýchaný lživě vypovídá za účelem ovlivnit cíl vyšetřování, tedy objasnění skutkového stavu, nebo se snaží vyhnout povinnosti vypovídat.[184] V takové situaci nedošlo k navázání psychologického kontaktu (u vyslýchaného nebyl vyvolán zájem vypovídat pravdivě) a nastal konflikt mezi zájmem vyslýchajícího na získání věrohodné a úplné výpovědi a zájmem vyslýchaného, který je v tomto případě kontradiktorní k zájmu vyslýchajícího.[185]

Aby byla dodržena zákonnost při psychologickém působení na lhoucího vyslýchaného, je přípustná jediná forma působení, kterou je přesvědčování. A contrario není tedy přípustná žádná forma hrozeb, vydírání, ani násilí. Přesvědčování chápeme jako „metodu ovlivňování, při které se přesvědčovaný jedinec pod vlivem verbálního i nonverbálního působení přesvědčujícího dobrovolně, zainteresovaně a zúčastněně ujišťuje o zdůvodněnosti nějakého stanoviska“, která probíhá pomocí předkládání argumentů, používání otázek, získávání kladných odpovědí, používání apelů (na rozum nebo na city) a nepřímým působením. S přesvědčováním nutně souvisí tzv. persuabilita, což je osobní dispozice k ovlivnění, v našem případě vyslýchaného. Persuabilita se odvíjí od mnoha faktorů jako např. věk, pohlaví, inteligence, úroveň ega, etc. a s ohledem na ně by měl vyslýchající volit vhodné metodiky přesvědčování. Na druhé straně je důležitá také přesvědčivost persuadéra (přesvědčujícího), který bude působit přesvědčivě tehdy, pakliže ho bude vyslýchaný vnímat jako „věrohodný zdroj informací, s opravdovým a

[184] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 26.
[185] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 319.

upřímným zájmem o vyslýchaného a jeho potřeby, schopný svým jednáním a projevy vytvořit ve vědomí vyslýchaného obraz rolově kompetentního vyslýchajícího".[186]

Pro psychologické působení na lhoucího vyslýchaného vypracovala kriminalistika několik dílčích taktických postupů, z nichž jsou nejvíce využívané tyto:

- odhalení, objasnění a odstranění příčin nepravdivé výpovědi,
- využití stavu emocionálního napětí,
- stimulace kladných vlastností vyslýchaného,
- využití vnitřních rozporů ve výpovědi a využití rozporů výpovědi s ostatními důkazy,
- argumentace nelogičností výpovědi,
- využití reflexivních úvah vyslýchaného.[187]

Odhalení, objasnění a odstranění příčin nepravdivé výpovědi

Obecně platí, že každý lhoucí vyslýchaný má k podání lživé výpovědi určitý motiv. Znalost takového motivu je nezbytná pro efektivní působení na vyslýchaného a odhalení jeho podstaty by mělo být prvotním úkolem vyslýchajícího[188] při jeho snaze o přesvědčení vyslýchaného k pravdivé a úplné výpovědi. Vyslýchající by si tedy měl vytvořit hypotézu o motivu lživé výpovědi a následně zkoumat, zda lze tento motiv odstranit.

Zatímco u svědků je motivem ke lživé výpovědi zejména jejich osobní vztah k obviněnému (podezřelému), případně stud, neochota svědčit u soudu, etc., tak u podezřelých a obviněných, kterým se v této práci věnuji především, je motiv vypovídat nepravdivě ovlivňován

[186] Spurný, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 88, 90-92.
[187] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 120.
[188] Němec, M. *Vybrané problémy kriminalistické taktiky*. Praha: Armex, 1994, s. 49.

subjektivními a objektivními faktory. Subjektivní faktory jsou obecně charakterové vlastnosti vyslýchaného, jako je např. úzkost, strach, závist, etc. Mezi objektivní faktory řadíme působení zainteresovaných osob a nepříznivou procesní situaci, jako je například porušování jejich práv ze strany vyslýchajícího. Taková situace může v některých případech vést až k nepravdivému sebeobviňování, nebo k nepravdivému obviňování jiných osob.[189]

Aby byl tento dílčí taktický postup úspěšný a mohly být odstraněny některé příčiny motivace nepravdivě vypovídat, je nejprve nutné, aby vyslýchající získal důvěru vyslýchaného a přesvědčil ho o své objektivnosti a nezaujatosti. Konkrétně lze z objektivních příčin nepravdivé výpovědi do jisté míry odstranit působení zainteresovaných osob s ohledem na aktuálnost tohoto působení a kvality vyslýchajícího, a dále nepříznivou procesní situaci.[190] Vhodným prostředkem se v tomto ohledu v praxi jeví utajení totožnosti ve smyslu § 55 odst. 2 TŘ, které je ovšem použitelné pouze u osoby svědka a osob jemu blízkých. [191] Ze subjektivních příčin lze odstranit zejména strach, lítost nebo stud.[192]

Využití stavu emocionálního napětí

Každá duševně zdravá osoba pociťuje během výslechu určitý stupeň emocionálního napětí, což platí zejména pro podezřelého a obviněného, u kterých je zdrojem tohoto napětí zejména strach z trestu.

[189] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 121.
[190] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 320.
[191] Šámal, P., Gřivna, T. § 55 [Obecná ustanovení o sepisování protokolu] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 617. [cit. 25. 3. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdkni
[192] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 27.

Emocionální napětí bývá ještě intenzivnější právě u lhoucích vyslýchaných s výjimkou recidivistů nebo pachatelů méně závažných trestných činů. V některých případech může emocionální napětí dosáhnout takové intenzity, že vyslýchaný začne jako východisko z této nepříjemné situace zvažovat pravdivou výpověď.[193] Při provádění tohoto dílčího taktického postupu se doporučuje nejdříve zaměřit na skutečnosti, které jsou podloženy důkazním materiálem, případně na obecně známé okolnosti, na které prakticky nelze odpovědět jinak než pravdivě. Většina vyslýchaných má totiž problémy s přechodem z pravdivé výpovědi na nepravdivou výpověď, čímž může dojít ke změně postoje vyslýchaného a ten začne vypovídat pravdivě.[194]

V případě otázek směřujících na důkazy podložné skutečnosti se dle mého využije zejména toho, že vyslýchaný nezná shromážděné důkazy, což úzce souvisí s dalším dílčím taktickým postupem nazývaným Využití vnitřních rozporů ve výpovědi a využití rozporů výpovědi s ostatními důkazy, který popisuji níže. Vyslýchající tak prostřednictvím otázek směřujících k dokázaným skutečnostem jednak přesvědčuje vyslýchaného o samotné skutečnosti, že lže, a také vyvolává ve vyslýchaném pocit (emocionální napětí), že kterákoliv další lživá informace může být konfrontována s důkazním materiálem, což by mělo vyslýchaného přesvědčit o bezúčelnosti lživé výpovědi.

Docílit pravdivé výpovědi by se tedy mělo nejdříve u méně závažných otázek a k závažnějším otázkám přistoupit až později.[195]

V případě výslechu, kdy je vyslýchaným pachatel vyšetřovaného trestného činu, je možné využít emocionálního napětí vyvolaného činem

[193] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 321.
[194] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 120.
[195] Ibidem. 121.

samotným. Aby bylo možné tento postup využít je nutné provést výslech v co nejkratší době od spáchání činu, aby neopadlo jak napětí vyvolané jeho spácháním, tak zejména napětí ze zadržení policejním orgánem. V praxi se ovšem stává, že pachatelé tuto "bezprostřední" výpověď po čase odvolávají, zapírají skutečnosti ve výpovědi uvedené a odkazují na nátlak ze strany vyslýchajícího při provádění výslechu. Aby se tomuto odvolání zamezilo, je vhodné, aby byla důkladně prověřena původní výpověď a zajištěny důkazy ke skutečnostem, které vyslýchaný uvedl. Tuto metodu nazýváme jako vytvoření psychické bariéry ve vědomí vyslýchaného.[196]

Stimulace kladných vlastností vyslýchaného

Podstatou tohoto taktického postupu je vyvolání takového klimatu, který přiměje vyslýchaného k sebereflexi, tedy hodnocení jím zaujaté pozice lživě vypovídat z hlediska tzv. vyšších mravních citů (např. pocit společenské odpovědnosti, čest, důstojnost, etc.), které během této sebereflexe prožívá.[197] Takové morální "sebehodnocení" je podmíněno světovým názorem vyslýchaného, jeho morálkou, právním vědomím, volními kvalitami, zkušenostmi, etc.[198] Znalost těchto charakterových rysů, osobnosti a osoby vyslýchaného jako takové, získaná zejména v obsahové části přípravy výslechu, je nutným předpokladem pro úspěšnost tohoto taktického postupu.

Pokud dojde k výše popsanému morálnímu hodnocení vlastní pozice vyslýchaným (ať již ze své vlastní iniciativy, tak na základě podnětu

[196] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 335.
[197] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 27.
[198] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 169.

od vyslýchajícího), dochází nutně ke konfliktu jeho vlastních morálních principů s jeho vlastní pozicí lživě vypovídat, nebo přímo s jeho protiprávním jednáním. Vyslýchající by tedy měl posilovat kladné vlastnosti vyslýchaného, a tak docílit toho, aby tyto vlastnosti "získaly převahu" nad jeho motivací lživě vypovídat a začal vypovídat pravdivě.[199] Vhodné je poukázat např. na dosavadní příkladný život vyslýchaného, vyzdvihnout některé jeho vlastnosti nebo apelovat na jeho cit pro spravedlnost.

Uplatnění tohoto taktického postupu je efektivní zejména při výslechu pachatelů, kteří spáchali trestný čin v afektu, nebo u pachatelů nedbalostních trestných činů.[200]

Využití vnitřních rozporů ve výpovědi a využití rozporů výpovědi s ostatními důkazy

Podstatou tohoto velmi efektivního taktického postupu je využití systému logických operací. Aby jej bylo možné využít, musí výpověď a případně důkazy velmi podrobně zaprotokolovány a analyzovány.

Vyslýchající by neměl v průběhu výslechu na rozpornou výpověď ihned upozorňovat a měl by vyslýchaného nechat jeho lživou výpověď rozvíjet. Lhoucí vyslýchaný totiž obvykle přestává být ostražitý, čímž v jeho výpovědi mohou vzniknout tak vážné rozpory, že se v nich začne vyslýchaný sám "ztrácet". Taková výpověď se tedy často dostává do rozporu buď s předchozí výpovědí nebo s důkazním materiálem, který vyslýchaný prozatím nezná. Výše zmíněné neupozorňování na rozpor ve výpovědi totiž zabraňuje vyslýchanému, aby si ohledně jím neznámých

[199] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 334.
[200] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 122.

důkazů vytvořil výhodnější vysvětlení nebo jim přizpůsobil jinou a obtížněji vyvratitelnou verzi.[201]

Jakmile takový monolog vyslýchaného skončí, měl by mu vyslýchající vyjevit rozpory jeho výpovědi a vyzvat ho k jejich vysvětlení. Tím ovšem nesmí vyslýchanému prozradit jaké verze si o vyšetřovaném skutku vytvořil, aby vyslýchaný opět neměl šanci těmto verzím svou výpověď přizpůsobovat.

Konfrontace lživé výpovědi vyslýchaného s předchozí výpovědí, či přímo s důkazem u něj vede ke zvýšení emočního napětí a z toho důvodu je vhodné na tento postup navázat využitím stavu emočního napětí, který popisuji výše.[202] Vyslýchající se totiž prostřednictvím otázek směřujících k dokázaným skutečnostem jednak přesvědčuje vyslýchaného o samotné skutečnosti, že lže a také v něm vyvolává pocit, že kterákoliv další lživá skutečnost může být konfrontována s důkazním materiálem, což by mělo vyslýchaném zvýšit emoční napětí a přesvědčit ho o bezúčelnosti lživé výpovědi.

Předložení důkazů vyslýchanému, se kterými je jeho výpověď v rozporu, se doporučuje až po pozitivní odpovědi na otázku vyslýchajícího, zda na své výpovědi trvá. Současně musí být provedeno maximálně obezřetně, aby vyslýchaný interpretací nesnížil jejich důkazní sílu. Za tím účelem kriminalistika doporučuje následující způsoby předkládání důkazů:

- **Předkládání důkazů v logickém sledu** – důkazy (ať již přímé nebo nepřímé) by měly být předkládány tak, aby ve své logické návaznosti utvářely obraz dokazované události a vyvracely tak lživou

[201] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 169.
[202] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 321.

výpověď. Účelem tohoto způsobu předkládání důkazů je navodit ve vyslýchaném pocit, že je jeho pozice v konfrontaci s logikou důkazů neudržitelná a přimět ho vypovídat pravdivě.[203]

Opačný postup lze využít v situaci, kdy vyslýchaný stále dokola opakuje naučenou výpověď. Při naučené výpovědi mívá totiž vyslýchaný vytvořený systém faktů, který lze otázkami pokládanými v jiném sledu než u předchozího výslechu narušit, čímž lze vyslýchanému opakování naučené výpovědi znemožnit, nebo alespoň ztížit.[204]

- **Předkládání důkazů narůstající síly** – vyslýchající při tomto způsobu předkládá vyslýchanému k vyjádření důkazy svědčící o jeho nepravdivé výpovědi v pořadí dle důkazní síly. Přitom postupuje od důkazů nepatrné důkazní síly, až k důkazům rozhodující důkazní síly, tedy vzestupně. Takovým postupem vyslýchající čím dál více odhaluje lživou podstatu výpovědi a přesvědčuje vyslýchaného o neúnosnosti jeho pozice lživě vypovídat. V některých případech pak může k přesvědčení vyslýchaného vypovídat pravdivě postačovat prostá výzva.
- **Předkládání pouze rozhodujících důkazů** – tento postup doporučuje kriminalistika zejména v případech, kdy se vyslýchaný rozhoduje, zda bude pokračovat ve lživé výpovědi, nebo začne mluvit pravdu. Předložení takového rozhodujícího důkazu může vyslýchaného definitivně přesvědčit vypovídat pravdivě.
- **Předkládání celého souboru důkazů** – pokud vyslýchající disponuje dostatečným množstvím důkazů je vhodné, aby

[203] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 29.
[204] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 170.

vyslýchanému předložil (zejména v počáteční fázi výslechu) celý jejich soubor. Výzkum forenzního psychologa G. H. Guðjónssona ukázal, že čím má důkaz vyšší důkazní sílu, tím je větší pravděpodobnost doznání vyslýchaného.[205] Takový postup může vyslýchaného, který buď již lživě vypovídal, nebo se k tomu chystal, přesvědčit o bezúčelnosti lživé výpovědi. Tento dílčí taktický postup se naopak nedoporučuje využívat při výslechu recidivistů.[206] Recidivisté, tedy osoby s bohatými kriminálními zkušenostmi by dle mého totiž mohly předloženým důkazům přizpůsobit své výpovědi a tím značně ztížit další dokazování.

Předložení důkazů na místě činu, místě nálezu nebo místě zjištění může být ve vhodných případech ještě efektivnější.[207]

Lhoucí vyslýchaný musí během podávání výpovědi manévrovat mezi pravdou, kterou nemůže vyzradit, pravdou, kterou může vyzradit a lží, kterou je třeba nahradit utajovanou pravdou. Takový složitý a náročný myšlenkový pochod, navíc doprovázený emocionálním napětím, zvyšuje pravděpodobnost, že se vyslýchaný prořekne.

Prořeknutí je ovšem důležité rozlišovat od přeřeknutí. V případě prořeknutí jde o objektivně pravdivou informaci, kterou vyslýchaný omylem prozradil, protože si v danou chvíli neuvědomil jeho význam nebo pouze příliš rychle reagoval na položené otázky. Přeřeknutí je tak pouze jakousi indicií pro získání úplných informací o otázce, která byla

[205] Gehl, R., Plecas, D. *Introduction to Criminal Investigation: Processes, Practices and Thinking* [online]. New Westminster, BC: Justice Institute of British Columbia, 2016, s. 132. [cit. 30. 3. 2021]. https://pressbooks.bccampus.ca/criminalinvestigation/

[206] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 29.

[207] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 336.

nepřímo vyjasněna prořeknutím. Prořeknutí může mít ovšem i naprosto kardinální význam, kdy může být důkazem o vině i nevině vyslýchaného. Mohou totiž nastat situace, kdy se vyslýchaný prořekne buď o okolnosti, kterou mohl znát pouze pachatel nebo se naopak zjistí jeho nevědomost o okolnosti, kterou by pachatel musel vědět (tzv. negativní okolnost trestného činu).[208]

Využití reflexivních úvah vyslýchaného

Základem tohoto dílčího taktického postupu je využití poznatků o reflexivním myšlení a dalších poznatků z obecné, soudní a experimentální psychologie. Využívá se zejména v situaci, kdy má vyslýchaný velký zájem na výsledku objasnění skutkového stavu předmětné události a svou výpovědí se jeho objasnění snaží znemožnit.

Podstatou tohoto postupu je vytvoření tzv. myšlenkových úloh, které lhoucí vyslýchaný chce, ale nemusí řešit. Kriminalistika dělí typické myšlenkové úlohy na myšlenkové úlohy vytvořené před výslechem a v jeho průběhu.[209]

- **Myšlenkové úlohy vytvořené před výslechem** – první možností je vytvoření takové myšlenkové úlohy, jejíž vyřešení na základě navozených asociací vede vyslýchaného k přesvědčení, že je jeho pozice lživě vypovídat neúčelná, nebo např. z morálního nebo etického hlediska nemožná. Druhou možností je vytvoření myšlenkové úlohy, která ve vyslýchaném vyvolá neopodstatněnou představu o množství a rozsahu získaných důkazů svědčících o nepravdivosti jeho výpovědi. Taková situace by měla stejně jako v předchozím

[208] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 170.
[209] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 29.

případě vést vyslýchaného k přesvědčení o neúnosnosti jeho pozice lživě vypovídat a měl by se rozhodnout vypovídat pravdu.

- **Myšlenkové úlohy vytvořené v průběhu výslechu** – v prvním případě půjde opět o vytvoření myšlenkové úlohy, jejíž vyřešení na základě navozených asociací dovede vyslýchaného k přesvědčení o neudržitelnosti své pozice, ale z důvodu informací svědčících o lživosti jeho výpovědi nebo informovanosti vyslýchajícího. Ve druhém případě půjde o myšlenkovou úlohu, kterou lhoucí vyslýchaný řeší na základě rozporu mezi fakty takovým způsobem, že je jeho setrvání v pozici lživě vypovídat neúčelné vzhledem k informovanosti vyslýchajícího.[210]

Vyslýchající může vytvořit v rámci výše uvedených myšlenkový úloh celé spektrum specifických myšlenkových úloh s ohledem na specifika vyslýchaného osoby, vyšetřované události nebo přímo konkrétního výslechu samotného.[211] Jejich využití je ovšem podmíněno striktním dodržováním právních norem a profesionální etiky.

Z výše uvedeného vyplývá, že pro využití tohoto postupu, je nutné splnit následující podmínky:

- vyslýchající je důvodně přesvědčen, že vyslýchaný lže, nebo se ke lživé výpovědi chystá,
- vytvořená myšlenková úloha musí logicky vyplývat z prvků procesu vyšetřování předmětné kriminalisticky relevantní události,
- vyslýchaný řeší úlohu spontánně nebo na základě nepřímého impulzu,

[210] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 123.
[211] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 336.

- musí být zajištěno utajení důkazní situace v předmětné věci před vyslýchaným,
- musí být prokazatelně zjištěno, že objekt nebo jeho substitut, který má být využit k navození asociací, má konkrétní vztah s projednávanou událostí a vyslýchanému je tento vztah znám,
- musí být prokazatelně zjištěno, že objekt, jehož substitut má být využit k navození asociací existuje a je mimo dosah vyslýchaného.[212]

[212] Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 30.

4 Posuzování věrohodnosti výpovědi

Věrohodnost výpovědi chápe Spurný jako *„větší či menší shodu informací (které vnímal, zapamatoval si a reprodukuje) poskytovaných vyslýchaným o průběhu šetřeného skutku s realitou"*.[213] Věrohodná výpověď tedy popisuje události tak, jak se skutečně udály, nebo jakým způsobem si je vyslýchaná osoba zapamatovala. V praxi se ovšem se zcela věrohodnou výpovědí nesetkáme a mnohem častější je výpověď, kde se kombinují pravdivé a nepravdivé informace.

Forenzní psychologie rozlišuje dva druhy věrohodnosti, a to věrohodnost obecnou a zvláštní. Obecnou věrohodnost lze definovat jako *„určitou komplexní psychologickou charakteristiku osobnosti"*, tedy dle mého jako jakousi osobní schopnost vypovídat pravdivě. Speciální věrohodnost bych popsal jako věrohodnost *ad hoc*, která se již vztahuje pravdivosti konkrétní výpovědi. Vztah těchto dvou typů věrohodnosti ovšem není symetrický, což v praxi znamená, že osoba s nedostatkem obecné věrohodnosti může mít v konkrétním případě věrohodnost speciální a naopak.

Při posuzování věrohodnosti výpovědi se obvykle usuzuje ze tří skupin kritérií:

- **Osobnost** – jde o obecnou věrohodnost a přihlíží se tedy k osobní dispozici vyslýchaného k pravdivé výpovědi.
- **Motivace** – v tomto případě se zkoumá, zda vyslýchaná osoba nemá motivaci lživě vypovídat.
- **Výpověď** – dělíme jí na verbální a neverbální. Verbální výpověď je samotný obsah výpovědi včetně způsobu, jakým ji vyslýchaný

[213] Spurný, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 107.

sděluje (např. přeřeknutí, koktání, etc.). Neverbální výpověď zahrnuje nonverbální komunikaci a psychologické jevy, kterými jsou zejména emoce.[214]

Na nevěrohodnost vyslýchaného lze usuzovat již v průběhu výslechu a za tímto účelem byla F. Louwagem vytvořena taktická doporučení, která se zaměřují na pozorovatelné reakce vyslýchaného na jeho obvinění, přičemž vyjmenovává následujících 5 znaků:

- **Reakce na přímé obvinění** – pro nevinného je typické okamžité odmítání své viny.
- **Opakované prohlášení o nevině** – nevinná osoba zpravidla dokládá svou nevinu bohatými, detailními a opakovanými prohlášeními, zatímco viník bývá pasivnější a často místo vysvětlování pouze tvrdí svou nevinu.
- **Opakovaný návrat k bodům obvinění** – nevinný se v souladu s předchozím bodem snaží co nejlépe vysvětlit svou nevinu, přičemž se stále vrací k jednotlivým bodům obvinění a snaží se je objasnit.
- **Odvolání se na širší kontext, například na souvislost mezi činem a běžnými životními návyky** – pro nevinného je příznačné, že se během výslechu odvolává na svůj dosavadní příkladný život, který s činem, ze kterého byl obviněn nekoresponduje. Viník se k takovému postupu uchyluje jen velmi zřídka.
- **Obavy z ostudy** – zatímco nevinný se často obává reakce svého okolí na jeho případné usvědčení, tak viník se většinou obává spíše výše trestu, než morálních následků.[215]

[214] Čírtková, L. *Forenzní psychologie. 2., upr. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 368-371.
[215] Čírtková, L. *Policejní psychologie. 2. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 307-308.

Posuzování věrohodnosti výpovědi je nesmírně zajímavou a složitou materií, nicméně tato práce neaspiruje na její podrobnější popis.

5 Zvláštní způsoby výslechu

Kromě standardního výslechu, který je z pravidla interakcí dvou osob – vyslýchajícího a vyslýchaného můžeme rozlišovat také zvláštní způsoby výslechu, mezi které patří konfrontace a rekognice, jimiž se budu v této kapitole zabývat. První jmenovaný způsob výslechu se vymyká zejména počtem vyslýchaných osob. Proti vyslýchajícímu tedy nestojí jeden vyslýchaný jako při standardním výslechu, ale dvě osoby, které nazýváme osobami konfrontovanými. Druhý způsob výslechu, který nazýváme rekognice, se dle mého od výslechu liší téměř principiálně. Vyslýchaná osoba, kterou v rámci rekognice nazýváme osobou poznávající, má totiž za úkol ztotožnit určitou osobu nebo věc ze skupiny osob, příp. věcí jí podobných.

5.1 Konfrontace

Konfrontace je kriminalistickou metodou, zvláštním způsobem výslechu a § 104a TŘ ji považuje za zvláštní způsob dokazování. Podstatou konfrontace je postavení vyslýchaných osob, v jejichž výpovědích jsou vážné rozpory, tváří v tvář za účelem odstranění těchto rozporů. Toto ovšem není její jediný význam, v průběhu konfrontace lze také získat zcela nové důkazy.[216]

Předpokladem pro provedení konfrontace je tedy existence minimálně dvou předchozích výpovědí, které si svým obsahem závažně odporují a zároveň jde o výpovědi odlišných osob ve stejném procesním

[216] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 129. nebo Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze 16. 5. 1991, sp. zn. 2 Tz 35/91.

postavení, v jakém mají být konfrontovány,[217] přičemž se nejedná o konfrontaci, pokud jsou tváří v tvář postaveny osoby, jejichž předchozí výslechy byly z hlediska trestního řádu provedeny vadně.[218] Dle dikce § 104a odst. 7 TŘ je využití konfrontace vyhrazeno zejména řízení před soudem. V přípravném řízení tak přibývají další dvě podmínky pro provedení konfrontace, kterým je jednak nemožnost vyjasnění rozporů mezi výpověďmi jiným způsobem a také předpoklad, že provedení konfrontace výrazně přispěje k objasnění věci.[219] Jsou-li jsou tyto požadavky naplněny a konfrontaci provádí policejní orgán již v přípravném řízení, řídí se její průběh také čl. 77 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 90/2009 Sb.[220] Vedle toho musí být o konfrontaci sepsán protokol a provádí-li se konfrontace provádí v přípravném řízení, musí o ní být obligatorně pořízen také audiovizuální záznam.[221]

Podstatou konfrontace je dle Strause *„silné, bezprostřední psychologické působení na konfrontované osoby, které vzniká postavením osob tváří v tvář v konfliktní situaci"*,[222] což s sebou ovšem vždy nese určitá rizika. Na rozdíl od standardního výslechu totiž při konfrontaci dochází k interakci tří osob, tedy dvou vyslýchaných a vyslýchajícího, což vytváří

[217] Púry, F. § 104a [Konfrontace] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1526. [cit. 2. 4. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptem-brgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcmbume

[218] Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 9.1993, sp. zn. 7 To 181/93.

[219] Konrád, Z. et al. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 71.

[220] Púry, F. § 104a [Konfrontace] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1526. [cit. 2. 4. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptem-brgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcmbume

[221] Fenyk, J. § 104a [Konfrontace]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 930.

[222] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 128.

psychicky náročnější atmosféru pro všechny její aktéry.[223] Pod vlivem psychologického působení a celkové atmosféry výslechu může původně pravdivě vypovídající osoba začít vypovídat lživě, případně mohou dvě dosud lhoucí vyslýchané osoby vzájemně sladit své lživé výpovědi. Z těchto důvodů vyžaduje rozhodnutí o provedení konfrontace velmi pečlivou analýzou případu a prověření, zda byly opravdu vyčerpány všechny možnosti odstranění rozporů ve výpovědích.[224]

Konfrontaci dělíme zejména dle:

- **Cíle konfrontace** – jak vychází ze samotné podstaty konfrontace, musí být alespoň u jednoho vyslýchaného dán subjektivní nedostatek reprodukce. Z toho důvodu rozlišujeme konfrontaci, jejímž cílem je pomoci jednomu z vyslýchaných k překonání zdánlivě zapomenutého, subjektivních nedostatků reprodukce a chybných vzpomínek a konfrontaci, která si klade za cíl odhalení a překonání lživé výpovědi jednoho z vyslýchaných.
- **Subjektu, který inicioval její provedení** – k provedení konfrontace může dát podnět státní zástupce, kriminalista, svědek, obviněný a obhájce.
- **Procesního postavení osob** – konfrontace se mohou účastnit osoby v procesním postavení obviněného, svědka a poškozeného. Dělení se tedy odvíjí od kombinací těchto osob kromě konfrontace dvou osob v postavení poškozeného.[225] Jak uvádí Púry, provedení konfrontace je možné pouze mezi osobami v těchto procesních

[223] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 172.
[224] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 128.
[225] Konrád, Z. et al. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 72.

postaveních a není tedy možné provádět konfrontaci, kdy jednou ze stran bude podezřelý.[226]

Vzhledem k náročnosti výslechu formou konfrontace jsou kladeny vysoké nároky na osobu vyslýchajícího, který by měl být erudovaný v odborných psychologických otázkách, být odborně zkušený, mít organizační a řídící schopnost, být schopen konfrontaci řídit a měl by umět předvídat a improvizovat.

Stejně jako u "standardního" výslechu je i zde velmi důležitá přípravná fáze, ve které by měl vyslýchající zejména vyhodnotit, zda jsou naplněny podmínky pro provedení konfrontace (v přípravném řízení je zejména nutné posoudit, zda může její provedení podstatně přispět k objasnění případu).[227] Dále by se měl vyslýchající ve fázi přípravy zaměřit na důkladné prostudování předchozích sporných výpovědí, určit cíl konfrontace, vymezit konkrétní sporné okolnosti, přesně definovat jednotlivé otázky a následně určit, v jakém pořadí a které osobě budou pokládány, etc. Výsledkem této fáze přípravy by měl být ucelený plán konfrontace.[228]

Samotný proces konfrontace počíná poučením obou vyslýchaných podle jejich procesního postavení. Následně se prověřuje, zda se oba vyslýchaní znají a jaký je jejich vzájemný vztah. Účelem další fáze je již naplňování cíle konfrontace, tedy vyjasňování rozporů v předchozích

[226] Púry, F. § 104a [Konfrontace] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1526. [cit. 4. 4. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptem-brgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcmbume

[227] Konrád, Z. et al. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 72-73.

[228] Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 219.

výpovědích.[229] Jak uvádí Pješčak, je vhodné, aby při konfrontaci nejprve vypovídala osoba, jejíž výpověď se zdá být hodnověrná.[230]

Aby byla naplněna podstata konfrontace, a tedy vytvořena konfliktní situace, je vhodné, aby si při odpovídání na otázky položené vyslýchajícím hleděli oba vyslýchaní vzájemně do očí. Po odpovědi na otázku jedním vyslýchaným by měl být druhý vyslýchaný vyzván, aby se k této odpovědi vyjádřil. Pokud tak odmítne učinit, měl by ho vyšetřovatel vyzvat k přednesení jeho verze odpovědi na položenou otázku a následně vyzvat druhého vyslýchaného k vyjádření. Dojde-li v průběhu konfrontace k jejímu narušení ze strany vyslýchaného, je třeba ji ukončit.[231]

Při provádění konfrontace doporučuje kriminalistika dodržovat následující základní zásady:

- **Plánovitost a organizovanost postupu konfrontace** – účelem této zásady je předcházet rizikům konfrontace, které spočívají zejména, jak výše uvádím, v možnosti vzájemného sladění výpovědí obou vyslýchaných a přechodu vyslýchaného z pozice pravdivé výpovědi na pozici výpovědi lživé. Předpokladem této zásady je dle mého provedení důkladné přípravy konfrontace.
- **Iniciativa konfrontovaných osob** – při konfrontaci se ponechává iniciativa v předkládání faktů objasňujících rozpory na vyslýchaných osobách. Pokud by se tak nestalo, nedošlo by u vyslýchaných k vyjádření znalosti nebo neznalosti objektivní reality a současně by nebyla projevena vůle vyslýchaných vyjasnit rozpory ve svých výpovědích.

---

[229] Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004, s. 338.
[230] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 172.
[231] Porada, V. et al. *Kriminalistika.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 237.

- **Pozorování konfrontovaných osob** – účelem této zásady je zejména pozorování neverbální komunikace vyslýchaného, která může např. napovědět, zda je vyslýchaný nejistý, váhá, etc.
- **Rozhodnost a ostražitost** – tato zásada vychází ze zásady pozorování a vyžaduje, aby vyslýchající bezprostředně reagoval na jakýkoliv pokus vyslýchaných o vzájemnou domluvu a narušení průběhu konfrontace.
- **Aktivní vedení konfrontace kriminalistou** – vyslýchající by si měl po celý průběh konfrontace udržovat autoritu a "vládu" nad jejím průběhem. Základem této zásady je přitom ustavičná analýza výpovědí vyslýchaných během konfrontace.[232]

Po provedení konfrontace lze dle § 104a odst. 6 TŘ, je-li to potřeba, znovu vyslechnout konfrontované osoby a to v souladu s ustanoveními o výslechu obviněného dle § 91 a násl. TŘ a ustanoveními o výslechu svědka dle § 101 a násl. TŘ.[233] Výslech dříve konfrontovaných osob se provádí zpravidla odděleně takovým způsobem, aby nebyla přítomností jedné z osob, která není v danou chvíli vyslýchána, ovlivněna důkazní hodnota výpovědi druhé osoby ve smyslu § 91 odst. 2, § 208 a § 209 odst. 1 TŘ.

Tento postup se využívá zejména tehdy, kdy v průběhu konfrontace jedna z konfrontovaných osob uvede nové skutečnosti, které nebyly ve výpovědi druhé osoby obsaženy, a nebyly tak příčinou rozporů v jejich výpovědích. Druhým případem využití odděleného výslechu jsou situace, kdy konfrontace sice nesplnila svůj cíl a tedy nebyly odstraněny rozpory

[232] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 134-135.

[233] Fenyk, J. § 104a [Konfrontace]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 930.

ve výpovědích konfrontovaných osob, ale lze předpokládat, že při odděleném výslechu může např. doplnit svoji výpověď o nové skutečnosti.

Jak již výše uvádím, musí být o průběhu konfrontace sepsán protokol. Pro jeho sepisování platí obecná pravidla protokolace dle § 55 a § 95 TŘ, ale také ustanovení § 55 odst. 3 TŘ, které obsahuje zvláštní obsahové náležitosti protokolu o konfrontaci. Jak z tohoto ustanovení plyne, doslovně se v protokolu o konfrontaci zapisují jak výpovědi vyslýchaných osob, tak přesné znění položených otázek a odpovědi na ně. Zachycují se také okolnosti, které jsou z hlediska účelu a provádění konfrontace důležité, jako je např. chování vyslýchaných osob, jejich reakce na odporující si tvrzení, etc.[234] Jak judikoval Vrchní soud v Praze lze protokol o konfrontaci mezi spoluobviněnými, nebo mezi obviněným a svědkem, je možné v hlavním líčení přečíst jako důkaz pouze za splnění podmínek § 207 odst. 2, resp. § 211 odst. 1-2, nikoli jako listinný důkaz dle § 213 odst. 1 TŘ.[235]

5.2 Rekognice

Rekognice je kriminalistickou metodou a současně zvláštním způsobem dokazování, upraveným v § 104b TŘ. Jde přitom o specifickou formu výslechu osob (subjektů rekognice) v procesním postavení podezřelého, obviněného nebo svědka. Podstatou rekognice je, aby *„poznávající (ztotožňující) osoba znovu poznala konkrétní osobu (poznávanou osobu) nebo*

[234] Púry, F. § 104a [Konfrontace] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1526. [cit. 6. 4. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptem-brgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcmbume

[235] Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28.1.1993, sp. zn. 11 To 192/92.

věc, jejíž ztotožnění je důkazně relevantní".[236] Takové znovupoznání je možné pouze v případě, že v paměti subjektu rekognice existuje paměťová stopa osoby nebo věci, která má být rekognicí identifikována. Rekognici tak může provádět pouze osoba, která identifikovanou věc v minulosti vlastními smysly vnímala.[237]

Rekognice je prováděna téměř výlučně v rámci přípravného řízení a v řízení před soudem se využívá pouze pokud nebyla v přípravném řízení provedena a bude-li vůbec její použití v této fázi účelné. Často bude mít také povahu neodkladného a neopakovatelného úkonu.[238] Z judikatury Vrchního soudu v Olomouci vyplývá, že provedení rekognice ukázáním osob svědkovi bude neodkladným úkonem ve smyslu § 158a a § 160 odst. 4 TŘ také v případě, kdy „*nejsou k dispozici jiné prostředky, jak objasnit skutečnosti podmiňující zahájení trestního stíhání, nebo v případě, kdy ty prostředky, které k disposici jsou, by mohly ohrozit důkazní význam takové rekognice (např. rekognice provedená ukázáním fotografie). Za této situace nepřítomnost obhájce u rekognice nemá za následek nepoužitelnost tohoto úkonu jako důkazu v řízení před soudem*".[239]

Objektem rekognice může být osoba, věc a případně zvíře. Každý objekt rekognice by měl být individuální, tedy mít určité specifické znaky, které jej odlišují od objektů stejného druhu a lze jej od nich na základě

[236] Púry, F. § 104b [Rekognice] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1537. [cit. 12. 4. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptem-brgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcmbumi

[237] Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 286.

[238] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 342.

[239] Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 3. 2002, sp. zn. 1 To 29/2002.

těchto znaků odlišit.[240] Cílem rekognice je tedy ztotožnění (vyloučení) určitého konkrétního objektu.[241]

Rekognice se skládá zásadně ze dvou částí. První částí je dle § 104b odst. 2 TŘ předchozí výslech. Před jeho zahájením je nutné poznávající osobu přiměřeně poučit o připravovaném úkonu rekognice a o následcích lživé výpovědi. V případě, že je poznávající osobou obviněný, platí zde zásada *nemo tenetur* a nesmí být tedy k výslechu donucován, a to jak v roli poznávající osoby, tak osoby poznávané. Účelem předchozího výslechu je získat popis specifických znaků objektu, který poznávající osoba vnímala vlastními smysly, současně by měla popsat poměry, za kterých objekt vnímala a také možný vliv objektu (půjde zejména o osobu, ale soudím, že nikoliv vždy) na její psychiku, pokud jej znovu uvidí.[242] Výslech by se měl také zaměřit na vlastnosti poznávající osoby, které ovlivňují její schopnost vnímat, zapamatovávat si a následně reprodukovat skutečnosti, kterých byla svědkem, což je důležité zejména pro zhodnocení rekognice. Poznatky z první fáze se následně využívají ve fázi druhé, kde je již objekt rekognice identifikován ze skupiny objektů stejného druhu.[243]

Nebyl-li v rámci "rekognice" proveden předchozí výslech poznávající osoby, tak není možné považovat takový úkon za přípustný důkaz, ale pouze jako operativně pátrací úkon dle ZoPČR,[244] z čehož vyplývá, že

---

[240] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 335.

[241] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 175.

[242] Fenyk, J. § 104b [Rekognice]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 932-933.

[243] Púry, F. § 104b [Rekognice] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1537. [cit. 12. 4. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcmbumi

[244] Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 10. 2001, sp. zn. 2 To 123/01.

z důvodu absence jedné ze dvou obligatorních fází rekognice[245] se, jak soudím, o rekognici ve smyslu § 104b TŘ nebude vůbec jednat.

Jak vyplývá z § 104b TŘ je pro provedení rekognice nutné, aby měl poznávající na výběr z více objektů. V případě poznávání osob musí být poznávaná osoba mezi nejméně třemi dalšími osobami, které se nesmí výrazně odlišovat. Pokud je objektem rekognice věc, nestanovuje již zákon v § 104b odst. 5 TŘ minimální počet podobných věcí, ale stanovuje, že musí být poznávajícímu ukázána ve skupině věcí pokud možno téhož druhu. V obou případech platí, že objekt, který má být poznán nesmí být poznávajícímu před rekognicí ukázán dle § 104b odst. 2 TŘ. Jestliže není toto pravidlo dodrženo, pak může být výsledek rekognice zpochybněn tak, že ztratí svůj důkazní význam.[246]

V přípravné fázi rekognice musí být na základě skutečností získaných ve fázi předchozího výslechu, obstarány objekty (objekty přibrané), které musí být, jak vyplývá ze zákona, podobné poznávanému objektu (dle kriminalistické praxe by měly být nejméně tři a maximálně sedm až osm). Rekognice musí být také provedena včasně, jednak aby se předešlo zapomenutí znaků objektu rekognice ze strany poznávající osoby a také, aby se objekty, které mají být poznány nezměnily, jako např. změna účesu pachatele.[247]

Rekognici dělíme podle jejího objektu na:

- rekognici osoby (živé nebo mrtvé, případně jejích částí),
- rekognici věci (movité nebo nemovité),
- rekognici zvířete (živého nebo mrtvého, případně jejích částí).

---

[245] *Výkladové stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství* ze dne 30. 5. 2003, poř. č. 4/2003 [online]. [cit. 12. 6. 2021]. https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/03/stanovisko-4-2003.pdf

[246] Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 20. 6. 1989, sp. zn. 5 Tz 8/89.

[247] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 336-337.

Podle původnosti objektu dělíme rekognici na:

- Rekognici *„in natura"* – je ideálním způsobem provedení rekognice, kdy je objekt rekognice poznávající osobě přímo ukázán.
- Rekognici podle jejího zobrazení – soudím, že je možné tento způsob označit jako sekundární ve vztahu k rekognici *„in natura"*. Využívá se zejména pokud je např. objekt rekognice zničen, ztratil své identifikační znaky, nebo je z nějakého důvodu rekognice *„in natura"* neuskutečnitelná, etc. K jejímu provedení se používají modely, fotografie, nebo např. makety objektu rekognice.[248]

Podle identifikačních znaků objektu rozlišujeme:

- Rekognici objektu podle vnějších znaků – u osob a zvířat půjde o rekognici dle anatomicko-morfologických znaků, tedy znaků statických a v případě věcí o rekognici dle jejích prostých vnějších znaků.
- Rekognici podle funkčních a dynamických znaků – v tomto případě bude rekognice prováděna např. podle hlasu, intonace, chůze, mimiky, etc.[249]

Podle způsobu vizuálního kontaktu mezi objektem rekognice rozeznáváme:

- Otevřenou rekognici – v trestním řízení se nejčastěji provádí právě otevřená rekognice, kdy je subjekt s objektem v přímém kontaktu.
- Skrytou rekognici – subjekt pozoruje objekt skrze jednocestné zrcadlo. Důvodem pro její realizaci bude zejména situace, kdy je

[248] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 159-160.

[249] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 176.

zkoumající osobou svědek, který má nárok na utajení dle § 55 odst. 2 TŘ, dále pokud je pravděpodobné, že by mohla zkoumaná osoba zmařit průběh rekognice nebo má-li zkoumající osoba strach se se zkoumanou osobou setkat a označit ji.[250]

V praxi se využívají kombinace výše uvedených druhů rekognice, jako je zejména rekognice osoby „in natura" dle anatomicko-morfologických znaků, rekognice osoby „in natura" dle funkčních a dynamických znaků, rekognice mrtvé osoby „in natura", etc., přičemž každá z těchto kombinací má svá specifika.[251]

O provedení rekognice je potřeba sepsat protokol dle zákonných požadavků ustanovení § 55 odst. 1 a 3 TŘ, přičemž jej kriminalistika doporučuje rozdělit do tří částí. V první části by měly být uvedeny základní informace o poznávající osobě (jméno a příjmení), údaje o úkonu (místo a čas konání, označení trestní věci a cíl úkonu) a specifické údaje vztahující se k rekognici, jako je počet objektů, jejich popis a v neposlední řadě poučení poznávající osoby. Druhá část by měla obsahovat popis podmínek, ve kterých byla rekognice provedena, jakým způsobem byly při rekognici umístěny její objekty s jejich číselným označením a zejména popis průběhu rekognice. Třetí část by se měla zabývat samotným výsledkem rekognice. Uvádí se zde objekt, který byl poznávajícím identifikován společně se znaky, které vedly poznávajícího k identifikaci vedly a v případě, že k identifikaci nedošlo, se tato skutečnost uvede.[252]

---

[250] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika.* Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 342.

[251] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 179.

[252] Konrád, Z. et al. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 96.

Jak již výše uvádím, je rekognice často úkonem neodkladným a neopakovatelným, tudíž kriminalistika doporučuje dokumentovat její průběh také pomocí technických prostředků, jako je obrazová, zvuková a případně audiovizuální dokumentace. Využití konkrétních technických způsobů dokumentace se odvíjí od identifikačních znaků, podle nichž se rekognice provádí. Nejčastěji se využívá fotografická dokumentace, která bývá doplněna videozáznamem. Dokumentace prostřednictvím zvukového záznamu se tedy využije zejména pokud je rekognice prováděna podle funkčních a dynamických znaků, jako je hlas a řeč objektu. Dokumentace prostřednictvím videozáznamu se tedy využívá v situacích, kdy je objekt identifikován podle vnějších znaků.[253]

Po provedení rekognice se její výsledek vždy vyhodnocuje společně s dosud shromážděnými důkazy, přičemž se stává jedním z důkazních prostředků. Při hodnocení výsledku rekognice se hodnotí zejména formování paměťové stopy v mysli poznávající osoby a jaké okolnosti mohly její formování ovlivnit, jako např. jaké panovaly podmínky a jak dlouhá doba uplynula od fixace této paměťové stopy, etc. Dále se posuzuje reprodukce těchto paměťových stop, tedy jak přesně poznávající identifikoval objekt rekognice, podle kterých konkrétních znaků, etc. Zkoumají se také požadavky nutné k úspěšnému provedení rekognice, jako je počet přibraných objektů nebo jejich podobnost s objektem, který má být identifikován, etc. Výsledek rekognice se také porovnává s již získanými důkazy, což v kombinaci s celkovým projevem subjektu rekognice v jejím průběhu umožňuje si vytvořit úsudek o jeho věrohodnosti.[254]

[253] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 173.
[254] Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 295.

6 Dokumentace výslechu

Účelem výslechu je získání výpovědi. Aby mohla být výpověď vyslýchaného použita jako důkaz v trestním řízení, musí být fixována způsobem dle trestního řádu.[255] Jak uvádí Němec *„dokumentace výslechu je nejdůležitějším prostředkem k objektivnímu zachycení informací důležitých a také nezbytných pro jednotlivá stádia trestního řízení, k jejich trvalému uchování na hmotném nositeli, který zajišťuje jejich dlouhodobou, ne-li trvalou využitelnost“*.[256]

Jedinou obligatorní formou dokumentace výslechu je písemné dokumentování, které obsahuje celý průběh výslechu a obsah výpovědi.[257] Jak stanoví § 55 odst. 1 TŘ, sepíše se o každém úkonu trestního řízení protokol, což samozřejmě platí i v případě výslechu. Protokol o výslechu by neměl odrážet pouze holá fakta, ale také stupeň určitosti výpovědi a její zvláštnosti. Aby bylo možné tyto podmínky naplnit, je nutné sepisovat protokol přesně, v některých případech doslovně a je důležité se vyvarovat se zkreslujících úprav.[258] Dokumentace tak musí naplňovat požadavek § 2 odst. 5 TŘ, podle kterého má vyslýchající povinnost objasňovat stejně pečlivě všechny okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch vyslýchaného.[259]

V protokolu se zaznamenávají nejen informace důležité pro objasňování předmětného skutku, ale také základní postup, kterým k výpovědi došlo. Zejména se zaznamenává výpověď vyslýchaného ve stadiu

[255] Němec, M. *Vybrané problémy kriminalistické taktiky*. Praha: Armex, 1994, s. 50.
[256] Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 211.
[257] Kurilovská, L. et al. Kriminalistika. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 322.
[258] Pješčak, J. et al. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1986, s. 174.
[259] Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004, s. 211.

monologu a jeho odpovědi na otázky vyslýchajícího.[260] V dialogovém stadiu výslechu se doporučuje zaznamenávat zejména všechny základní otázky za účelem následné kontroly nesprávného nebo dokonce nezákonného postupu vyslýchajícího, jako je zejména pokládání kapciózních a sugestivních otázek.[261]

Z výše uvedeného vyplývá, že protokol o výslechu musí obsahovat zejména:

- název útvaru a číslo spisu,
- identifikační údaje vyslýchaného,
- poučení vyslýchaného o jeho právech a povinnostech s ohledem na jeho procesní postavení,
- ověření porozumění vyslýchaného s poučením a předmětem výslechu,
- obsah monologu vyslýchaného,
- doslovné formulace otázek a odpovědí na ně,
- ověření skutečnosti, že měl vyslýchaný možnost seznámit se s obsahem protokolu a zda měl k jeho obsahu výhrady nebo návrhy na doplnění a změny,
- čas začátku a konce výslechu,
- podpisové doložky všech přítomných osob.[262]

Způsob sepisování protokolu o výslechu se odvíjí od samotného předmětu výslechu, od osoby vyslýchajícího, jeho schopností a zkušeností. Literatura uvádí zejména tři následující způsoby:

---

[260] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 124.
[261] Ibidem.
[262] Konrád, Z. et al. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 67-68.

- **Sepsání celého protokolu až po skončení výslechu** – v průběhu výslechu si nicméně musí vyslýchající psát poznámky. Tento způsob je ovšem možné využít pouze u kratších výslechů z důvodu nebezpečí zkreslení výpovědi.
- **Sepisování protokolu doslovně v průběhu výslechu** – výsledkem takového postupu je sice přesný záznam výpovědi, nicméně je jím narušován průběh výslechu a často i ztěžuje důležité navázání psychického kontaktu.
- **Sepisování protokolu v průběhu výslechu po částech** – tento postup je kombinací dvou výše uvedených způsobů protokolace a zaznamenávají se jím vždy jednotlivé ucelené části výpovědi. [263]

Mezi další formy dokumentace výslechu, které je možné vzhledem k obligatornosti písemné formy označit jako doplňkové (a současně fakultativní), patří záznam zvuku, obrazu a v současné době zejména jejich kombinace v podobě audiovizuálního záznamu, které jsou získávány prostřednictvím záznamové techniky.[264] Aby byl takový záznam v trestním řízení využitelný jako důkaz, musí obsahovat všechny náležitosti příslušného tiskopisu.[265] Pořízení takové dokumentace se doporučuje v situacích, kdy se osoba k výslechu sama dostaví a chce se přiznat ke spáchání trestného činu, dále u osoby, která sama přišla doplnit výpověď a u osoby podezřelé, která byla zadržena na místě činu, etc.[266] Obecně je

[263] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 124.
[264] Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017, s. 323.
[265] Jinými slovy, pokud je např. prováděn takový záznam výslechu osoby v postavení obviněného, musí obsahovat všechny náležitosti protokolu o výslechu obviněného. Porada, V. et al. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. akt. a rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 534-535.
[266] Straus, J. et al. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 124-125.

vhodné tento způsob dokumentace využít také v situaci, kdy jsou vyslýchanému jednotlivé důkazy předkládány spontánně. Výslech tak není přerušován kvůli protokolaci otázek a odpovědí, což vyslýchajícímu dává měně času na vymýšlení nepravdivých odpovědí.[267]

Důležitost těchto způsobů dokumentace tkví také v tom, že lze jejím prostřednictvím přesně zachytit nonverbální komunikaci vyslýchaného, kterou je zpravidla nemožné v průběhu výslechu smysly úplně zachytit. Zvuková a zejména obrazová dokumentace je tak neocenitelná při jejím rozboru a interpretaci, která může vyslýchajícímu přinést četné informace o postoji vyslýchaného a tyto poznatky lze následně využít při volbě taktiky výslechu.[268]

Využití záznamové techniky má svůj význam i vzhledem k rozhodnutí o vině a trestu. Jak totiž uvádí Porada, senáty krajských soudů jsou jejímu využívání velmi příznivě nakloněny a právě díky sledování audiovizuálních záznamů procesních úkonů jsou soudci schopni lépe a odpovědněji rozhodnout o vině a trestu.

Na závěr považuji za vhodné poznamenat, že v současné době se záznamová technika téměř automaticky využívá při vyšetřování nejzávažnějších trestných činů.[269]

---

[267] Porada, V. et al. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. akt. a rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 535.
[268] Čírtková, L. Forenzní psychologie. 2., upr. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 309-311.
[269] Porada, V. et al. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. akt. a rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 535.

7 Výslech obviněného

Dle § 32 TŘ je obviněným osoba, která je podezřelá ze spáchání trestného činu a bylo proti ní zahájeno trestní stíhání dle § 160 TŘ (konkrétně doručením usnesení o zahájení trestního stíhání). V postavení obviněného je taková osoba až do nařízení hlavního líčení, poté jí označujeme jako osobu obžalovanou. Význam obviněného v trestním řízení lze dle mého vymezit ve čtyřech rozdílných rovinách. Je stěžejním subjektem a současně i stranou trestního řízení, která v případě odsouzení ponese negativní důsledky a má tak na výsledku trestního řízení největší zájem. Vedle subjektu a strany trestního řízení je ovšem samotný obviněný také důkazním prostředkem (zejména při podání výpovědi) a současně předmětem výkonu rozhodnutí.[270]

V této kapitole bych rád obecně popsal práva a povinnosti vyslýchané osoby a specifika jejího výslechu se zaměřením na osobu v postavení obviněného.

7.1 Práva vyslýchaného obviněného

Na úvod bych rád zmínil kolizní povahu trestního řízení, jak ji chápe Musil. Základním účelem trestního řízení je zjišťování trestných činů a následné trestání jejich pachatelů, jak uvádí § 1 odst. 1 TŘ. Tímto účelem se realizuje jeden ze základních principů právního státu, kterým je *„povinnost státu zajistit ochranu občanů před kriminalitou“.* Tato povinnost státu nicméně v trestním procesu nutně naráží na jeho další povinnost, kterou je ochrana základních práv všech osob bez rozdílu např. dle čl. 3

[270] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 197-198.

odst. 1 LZPS. Při zjišťování a postihování trestné činnosti je ze strany OČTŘ zasahováno do základních práv osob pro účely této práce zejména prostřednictvím opatření zajišťujících přítomnost obviněného u výslechu, zadržením, vazbou, etc. Taková omezení ze strany státu se samozřejmě mohou uplatňovat pouze v případech, mezích a způsoby stanovenými zákonem dle čl. 2 odst. 2 LZPS. Vyvážení těchto dvou rovin je tak nikdy nekončícím procesem, kdy se v jednotlivých případech dává jednou přednost ochraně společnosti, jindy jsou upřednostněna základní lidská práva jednotlivce.[271]

Jak uvádí Porada, jsou práva a povinnosti jedním z pojmových znaků výslechu.[272] Těžištěm základních práv obviněného v trestním řízení je § 33 odst. 1 TŘ, který *de facto* vymezuje právo na obhajobu zaručené čl. 40 odst. 3 a 4 LZPS, čl. 14 odst. 3 MPOPP a čl. 6 odst. 3 EÚLP.[273] V uplatnění obhajoby tak nesmí být obviněnému nijak bráněno a tudíž není možné toto právo *„vázat či podmiňovat úkonem zproštění mlčenlivosti, eventuálně postihem za porušení povinnosti mlčenlivosti“*.[274] Tato práva je obviněný oprávněn realizovat v jakémkoliv stadiu řízení, takže dopadají také na obžalovaného a odsouzeného.[275] Výčet práv v § 33 odst. 1 TŘ ovšem není vyčerpávající a trestní řád je uvádí v mnoha svých ustanovení, jako např. právo aby byly vyhledány důkazy bez ohledu na to, zda svědčí v jeho prospěch i neprospěch dle § 164 odst. 3, právo účastnit se vyšetřovacích úkonů dle § 165, nebo právo provést důkaz dle § 215 TŘ.

---

[271] Musil, J. Ochrana práv obviněného v trestním řízení – tendence. *Trestní právo*. 2006, č. 11, s. 3.
[272] Porada, V. et al. *Kriminalistika. 1. vyd.* Brno: Cerm, 2001, s. 347.
[273] Fryšták, M. *Dokazování v přípravném řízení. 2. vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 275.
[274] Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 12. 1999, sp. zn. 2 To 1118/98.
[275] Durdík, T. § 33 [Práva obviněného]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 267.

Na tomto místě bych rád pro účely této práce vyzdvihl práva, která s výslechem úzce souvisejí.

7.1.1 Právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich.

Toto právo je projevem principu kontradiktornosti jako jedné z hlavních záruk spravedlivého procesu,[276] podle kterého je nutné, aby dostala jak obžaloba, tak obhajoba *„stejnou příležitost seznámit se se zaprotokolovanými vyjádřeními a s důkazy předloženými druhou stranou a komentovat je“.*[277] Předpokladem pro uplatnění toho práva obviněným je jeho vědomost o podstatě jeho obvinění, se kterou musí být seznámen prostřednictvím doručení usnesení o zahájení trestního stíhání nejpozději na počátku prvního výslechu dle § 160 odst. 2 TŘ a jeho následným objasněním dle § 91 odst. 1 TŘ.[278] Toto právo se při výslechu realizuje zejména ve stadiu souvislého líčení a k jeho realizaci musí být vyslýchanému dán prostor dle § 92 odst. 3 TŘ.

Právo vyjádřit se nutně souvisí (a je jím současně realizováno) s právem nahlížet do spisů, které ovšem může policejní orgán nebo státní zástupce v přípravném řízení ze závažných důvodů odepřít dle § 65 odst. 1 TŘ.

Logickou součástí práva vyjádřit se (vzhledem k faktu, že se jedná o právo, nikoliv povinnost se vyjádřit) je právo odepřít výpověď resp. právo nevypovídat. Právo nevypovídat je projevem ústavní zásady *nemo*

---

[276] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 80 s odkazem na *Kamasinski proti Rakousku*, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, 19. 12. 1989, č. stížnosti 9783/82.

[277] *Rowe a Davis proti Spojenému království*, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, 16. 2. 2000, č. stížnosti 28901/95.

[278] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 204.

tenetur se ipsum accusare, tedy že nikdo není povinen sám sebe obviňovat zakotvené v čl. 40 odst. 4 LZPS, resp. § 33 odst. 1 nebo § 92 odst. 1 TŘ. Nevypovídat může obviněný z jakéhokoliv důvodu, tudíž i bez jeho udání a může ho realizovat v jakékoliv fázi výslechu.[279] K výpovědi nesmí být obviněný žádným způsobem donucován, a to jak psychicky, fyzicky, tak také např. neodůvodněným opakováním výslechů za účelem doznání obviněného.[280] Provádění výslechu prostřednictvím těchto praktik se záměrem nepříznivě ovlivnit psychický stav vyslýchaného *„může být tak podstatnou vadou takového výslechu, že půjde o důkaz absolutně neúčinný“*.[281]

Právo volby obviněného, zda bude vypovídat, nebo ne, nelze ani obcházet pomocí lsti (např. využitím odposlechu).[282] Odmítnutí vypovídat nesmí mít pro obviněného žádné negativní následky a nelze jej považovat za konkludentní doznání.[283]

Jestliže nebyl obviněný o tomto svém základním právu před začátkem výslechu poučen, není podle Ústavního soudu důkaz takovou výpovědí přípustný a je jím zasaženo do jeho základního práva dle čl. 40 odst. 4 LZPS. [284]

[279] Durdík, T. § 33 [Práva obviněného]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 268.
[280] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 4. 1968, sp. zn. 7 Tz 11/68.
[281] Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 6. 3. 1989, sp. zn. 7 To 1/89.
[282] *Allan proti Spojenému království*, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, 5. 11. 2002 č. stížnosti 48539/99.
[283] Púry, F. § 92 [Postup při výslechu] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1413. [cit. 21. 4. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdsmq
[284] Nález Ústavního soudu ze dne 26. 9. 2000, sp. zn. I. ÚS 129/2000.

7.1.2 Právo podávat návrhy a žádosti

Obviněný může v rámci tohoto základního práva podávat širokou škálu návrhů a žádostí. Zejména půjde o návrhy na provedení důkazů, což je projevem zásady zjišťování skutkového stavu věci projevené v § 2 odst. 5 TŘ, návrhy na doplnění dokazování, návrhy na rozhodnutí ve věci, jako je v přípravném řízení např. návrh obviněného na zastavení, či přerušení řízení, nebo žádosti týkající se postupu řízení, jako např. žádost o přezkoumání postupu policejního orgánu konajícího vyšetřování.[285]

Obviněný má také právo podávat opravné prostředky, jako je stížnost proti usnesení policejního orgánu, státního zástupce a soudu, odvolání pro rozsudku soudu prvního stupně, dovolání proti pravomocnému rozhodnutí soudu ve druhém stupni, návrh na obnovu řízení odpor proti trestnímu příkazu.[286] Právě ve využití opravných prostředků spočívá zásadní rozdíl mezi podezřelým a obviněným, čemuž se budu věnovat níže.

7.1.3 Uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě

Právo uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě může obviněný uplatnit již v přípravném řízení a následně kdykoliv v průběhu trestního řízení. Je přitom lhostejné a čistě na rozhodnutí obviněného, kdy toto právo uplatní, přičemž soud nesmí uplatnění tohoto práva odmítnout jako opožděné a může tak učinit např. právě v průběhu výslechu.[287]

I zde považuji za nutné připomenout zásadu *nemo tenetur*, podle které je zakázáno nutit obviněného k sebeobviňování.[288] Podobně jako u

---

[285] Vantuch, P. *Obhajoba obviněného. 3., dopl. a přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2010, s. 22.
[286] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 206.
[287] Vantuch, P. *Obhajoba obviněného. 3., dopl. a přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2010, s. 20.
[288] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 205.

práva vyjádřit se zde totiž jedná o právo, nikoliv povinnost, a uvádění okolností a důkazů tak čistě na vůli obviněného.

7.1.4 Právo hájit se prostřednictvím obhájce

Toto právo, zakotvené v § 2 odst. 13 TŘ zahrnuje právo zvolit si obhájce, kterým může být v trestním řízení dle § 35 odst. 1 TŘ pouze advokát, a právo se se svým obhájcem radit. Obviněný může současně žádat, aby byl vyslýchán za účasti svého obhájce a aby se obhájce účastnil jiných úkonů přípravného řízení dle § 165 TŘ.[289] Žádost obviněného, aby byl vyslýchán za účasti svého obhájce musí být vznesena nejpozději na počátku výslechu a pokud není respektována (a výslech proběhne bez umožnění účasti obhájce), tak není výpověď v něm získaná procesně použitelná v dalších fázích trestního řízení.[290] Podobně se vyjádřil i ESLP ve věci Salduz proti Turecku, kde uvádí, že jde o nenapravitelný zásah do práva na obhajobu v situaci, kdy je odsouzení založeno na výpovědi učiněné obviněným během policejního výslechu, aniž by mu byla dána možnost přítomnosti obhájce.[291]

Trestní řád v § 36 taxativně stanovuje důvody tzv. nutné obhajoby obviněného v přípravném řízení (s výjimkou odst. 4). Jak již z tohoto pojmu vyplývá, bude se uplatňovat v situacích, kdy musí, v tomto případě obviněný, mít bezpodmínečně obhájce. Obecně půjde o případy, kdy je zvláštní zájem na tom, aby bylo právo na obhajobu realizováno v co nejvyšší míře z důvodu, že obviněného jeho postavení z různých důvodů

[289] Vantuch, P. *Obhajoba obviněného. 3., dopl. a přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2010, s. 24.
[290] Durdík, T. § 33 [Práva obviněného]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 270.
[291] *Salduz proti Turecku*, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, 27. 11. 2008 č. stížnosti 36391/02.

znevýhodňuje. Uplatní se i ve chvíli, kdy obviněný obhájce odmítá, případně si ho nehodlá zvolit, tedy i proti vůli obviněného.[292] Dle § 36 TŘ tedy musí mít obviněný obhájce již v přípravném řízení, jestliže je např. ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody, pokud je omezena jeho svéprávnost, nebo také ve chvíli, kdy má státní zástupce pochybnosti o jeho způsobilosti se náležitě hájit a považuje to za nutné zejména vzhledem k tělesným nebo duševním vadám obviněného. Důvodem nutné obhajoby je v přípravném řízení také dle § 36 odst. 3 TŘ konání trestního řízení o zločinu. Jsou-li tedy dány důvody nutné obhajoby může si obviněný obhájce primárně zvolit a pokud tak ve stanovené lhůtě neučiní, bude mu obhájce na dobu trvání těchto důvodů neprodleně ustanoven dle § 38 odst. 1 TŘ. Úkony, které lze odložit, jako je např. právě výslech obviněného je povinen orgán činný v trestním řízení v případech nutné obhajoby provádět až poté, co si obviněný obhájce zvolí, nebo mu je obhájce ustanoven.[293] V případech nutné obhajoby je tak provedení výslechu obviněného bez přítomnosti obhájce bezprostředně po sdělení obvinění porušením práva na obhajobu.[294]

V průběhu výslechu se může obviněný se svým obhájcem radit, nikoli však o tom, jakým způsobem odpovědět na již položenou otázku.295

O výše uvedených právech musí být obviněný před započetím výslechu poučen, přičemž obsah poučení se dle § 91 odst. 1 TŘ uvede v protokolu.

[292] Jelínek, J., Uhlířová, M. *Obhájce v trestním řízení*. Praha: Leges, 2011., s. 106.
[293] Kaiser, T. § 38 [Důvody ustanovení obhájce, lhůta ke zvolení a společný obhájce]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 324-325.
[294] Nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 1997, sp. zn. IV. ÚS 153/96.
[295] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 207.

O právech zadrženého podezřelého ve smyslu § 76 TŘ a zadrženého podezřelého ve zkráceném přípravném řízení ve smyslu § 179a a násl. TŘ pojednávám v samostatných kapitolách níže.

7.2 Specifika výslechu a výpovědi obviněného

Jak již uvádím výše, výpověď obviněného je pro trestní řízení naprosto zásadní, protože právě jeho skutek je předmětem tohoto řízení a sám obviněný ví, nebo by měl vědět, jak se tento skutek odehrál.[296] Význam výpovědi obviněného jako samostatného důkazního prostředku není ovšem hodno přeceňovat. Výpověď obviněného má totiž vysoce subjektivní povahu, protože je to právě obviněný, který má na výsledku trestního řízení největší zájem.[297] V souladu se zásadou *nemo tenetur se ipsum accusare* není obviněný povinen vypovídat a pokud se pro to přeci jen rozhodne, tak nemusí vypovídat pravdu. To ovšem neznamená, že pro lživě vypovídajícího obviněného nemůže mít taková výpověď negativní účinky. Jednak může lživou výpovědí naplnit skutkovou podstatu křivé výpovědi dle § 345 TZ a také může být taková výpověď důvodem pro nepřiznání polehčujících okolností dle § 41 TZ.[298] Z těchto důvodů podléhá výpověď obviněného prověrce a hodnocení jako kterýkoliv jiný důkaz[299] a musí tedy být v souladu s § 164 odst. 3 TŘ pečlivě přezkoumána. Případné doznání obviněného lze přitom považovat za věrohodné pouze tehdy, když bylo *„učiněno dobrovolně při výslechu a při dodržení všech*

[296] Fryšták, M. *Dokazování v přípravném řízení. 2. vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 273.
[297] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 197.
[298] Ibidem, s. 377-378.
[299] Mathern, V., Dokazovanie v československom trestnom procese. Bratislava: Obzor, 1984, s. 120.

procesních předpisů" a *„je-li jeho věrohodnost prokázána dalšími věrohodnými důkazy"*.[300]

Co se týče průběhu samotného výslechu, odkazuji na kapitoly výše, které se průběhem výslechu s apriorním zaměřením na osobu obviněného zabývají.

Protokol o výslechu obviněného v přípravném řízení je možné v hlavním líčení přečíst za podmínek dle § 207 odst. 2) TŘ, tedy pokud se *„jedná v nepřítomnosti obžalovaného, když obžalovaný odepře vypovídat anebo když se objeví podstatné rozpory mezi jeho dřívější výpovědí a jeho údaji při hlavním líčení a byl-li výslech proveden po sdělení obvinění způsobem odpovídajícím ustanovením tohoto zákona"*. Dřívější výpovědí se dle tohoto ustanovení rozumí i protokol o konfrontaci nebo rekognici a protokol o výslechu podezřelé osoby ve zkráceném přípravném řízení. Takovou výpovědí naopak nebude úřední záznam o podání vysvětlení, které bylo podáno před zahájením trestního stíhání, ani protokol o výpovědi zadržené podezřelé osoby. Toto ustanovení je přitom výjimkou ze zásady ústnosti a současně důsledkem zákazu donucování obžalovaného k výpovědi.[301]

K záznamu výpovědi obviněného se využívá formulář, který je obsažen v příloze B.

[300] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2013, s. 380.

[301] Púry, F. § 207 [Výslech, čtení protokolu o výpovědi] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2606. [cit. 1. 5. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdembx

8 Výslech podezřelého

Jak jsem již v úvodu této práce popsal, trestní řád používá pojem podezřelého ve dvou rovinách. První rovinou je jeho pojetí v širším, "materiálním" smyslu, dle kterého jde o sobu, o které existuje důvodné podezření, že spáchala trestný čin. Druhou rovinou jeho pojetí v "procesním" a dle Durdíka "přesném" významu[302], podle kterého je podezřelým osoba, která byla zadržena v souladu s § 76, resp. § 76a TŘ dokud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání a dále osoba, proti které je vedeno zkrácené přípravné řízení dle § 179a a násl. TŘ do doručení návrhu na potrestání soudu dle § 314b odst. 1 TŘ.

S výslechem osoby podezřelé v jejím procesním, respektive dle Durdíka přesném významu[303] nutně souvisí institut zadržení.

8.1 Zadržení podezřelého

Zadržení podezřelého lze definovat jako krátkodobý (maximální dobou trvání zadržení je 48 hodin dle § 76 odst. 4 TŘ) prostředek sloužící k prozatímnímu fyzickému zajištění osoby podezřelé ze spáchání trestného činu[304] a uplatňuje se tedy ještě před zahájením trestního stíhání do doby, než bude prověřeno podezření ze spáchání trestného činu za použití prostředků dle § 158 a násl. TŘ a následně rozhodnuto buď:

- o odložení nebo odevzdání věci dle § 159a TŘ, nebo

[302] Durdík, T. § 32 [Obviněný]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 262.
[303] Ibidem.
[304] Nález Ústavního soudu ze dne 22. 1. 2009, sp. zn. II.ÚS 2971/08.

- o zahájení trestního stíhání dle § 160 odst. 1 TŘ, příp. ve zkráceném řízení o podání návrhu na potrestání soudu dle § 179c odst. 2 písm. a) TŘ, nebo k podání návrhu na schválení dohody o vině a trestu dle § 179c odst. 2 písm. b) TŘ, pokud byla sjednána ve zkráceném přípravném řízení.[305]

Zadržet podezřelou osobu lze buď v naléhavých případech dle § 76 TŘ nebo na základě příkazu k zadržení vydaného soudcem na návrh státního zástupce dle § 76a TŘ.

Příkaz k zadržení je vydáván v případech, kdy nelze podezřelému doručit opis usnesení o zahájení trestního stíhání, nelze jej předvést, předvolat nebo bez odkladu zadržet a současně existuje některý z důvodů vazby.[306] Jakmile je podezřelý zadržen policejním orgánem, musí mu být neprodleně doručen opis usnesení o zahájení trestního stíhání, čímž se z osoby podezřelého stává obviněný. Policejní orgán musí následně obviněného vyslechnut a protokol z tohoto výslechu musí být společně s dalším důkazním materiálem předán státnímu zástupci. Ten musí do 48 hodin buď podat návrh na vzetí, v tomto momentě již obviněného, do vazby a pokud tak neučiní, musí být obviněný propuštěn na svobodu.[307] Zadržení se dle § 28 písm. b) ZoPČR vykonává v cele.

Předpokladem zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu ve smyslu § 76 je naplnění některého z vazebních důvodů uvedených v § 67 a) až c), naléhavost případu a předchozí souhlas státního zástupce,

[305] Šámal, P., Růžička, M. § 76 [Zadržení osoby podezřelé] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 969. [cit. 1. 5. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdonq

[306] Žďárský, Z. § 76 [Zadržení osoby podezřelé]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 619.

[307] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 289.

který má formu opatření (souhlas není vyžadován pouze nesnese-li věc odkladu a souhlas nelze předem získat, např. přistižení podezřelého přímo při činu). Zadržení provádí dle § 76 odst. 1 TŘ policejní orgán a v případě odst. 2 stejného ustanovení, může omezit osobní svobodu (nejedná se tedy o zadržení) kdokoliv, je-li to nutné a pokud osobu přistihl při trestném činu nebo bezprostředně poté, přičemž nemusí existovat žádný vazební důvod.[308] Účelem takového zbavení osobní svobody je zjištění totožnosti této osoby, zamezení jejího útěku nebo zajištění důkazů. Je ovšem nutné použít prostředků, které méně zasahují do svobody přistižené osoby, pakliže je jimi možné dostáhnout výše uvedeného účelu tohoto omezení. Jakmile je osoba takovým způsobem omezena na svobodě, musí být ihned předána policejnímu orgánu a není-li to možné, musí toto omezení policejnímu orgánu oznámit.

Účelem zadržení policejním orgánem dle § 76 odst. 1 TŘ je na rozdíl od zadržení obviněného dle § 75 TŘ nejen přezkoumání vazebních důvodů a vytvoření předpokladů pro rozhodnutí soudu o vazbě (tedy náležité zjištění skutkových okolností dle § 68 odst. 1 TŘ), ale také provedení úkonů za účelem prověření samotného podezření ze spáchání trestného činu a rozhodnutí, zda bude proti podezřelému zahájeno trestní stíhání nebo ve zkráceném přípravném řízení podán návrh na potrestání, případně návrh na schválení dohody o vině a trestu.[309]

Po zadržení osoby podezřelé musí být tato v případě rozhodnutí o odložení nebo odevzdání věci vždy propuštěna na svobodu. Dále může být vzata do vazby nebo propuštěna na svobodu, v obou případech již v postavení obviněné osoby.[310]

---

[308] Jelínek, J. et al. *Trestní právo procesní. 5. vyd.* Praha: Leges, 2018, s. 317.
[309] Žďárský, Z. § 76 [Zadržení osoby podezřelé]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 611-612.
[310] Ibidem, s. 610.

8.2 Výslech zadržené podezřelé osoby

Podezřelý, který byl zadržen ve smyslu § 76 TŘ má obdobná práva jako obviněný uvedená v § 33 odst. 1, 5 a 6, § 91, § 92, §93, § 95 TŘ. Naopak nemá právo nahlížet do spisů dle § 65 ani právo na ustanovení obhájce dle § 38, resp. § 39 TŘ. Některá práva zadržených osob upravuje § 76b TŘ zavedený novelou provedenou zákonem č. 57/2017 Sb. Dle tohoto ustanovení si může zadržená osoba obhájce pouze zvolit (nejedná se tedy o případ nutné obhajoby), hovořit s ním bez přítomnosti třetích osob již v průběhu zadržení a na vlastní náklady komunikovat písemně nebo telefonicky s jím určenou osobou, pakliže to okolnosti dovolují, zejména pokud taková komunikace neohrozí dosažení účelu trestního řízení, případně nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti. Dle § 76 odst. 6 TŘ. může zadržený podezřelý, stejně jako v případě obviněného, na základě žádosti požadovat, aby byl zvolený obhájce přítomen u výslechu. Jak vyplývá z § 76 odst. 6 TŘ, je možné aby se výslech konal i bez účasti zvoleného obhájce, pokud tento není do 48 hodin od zadržení dosažitelný.

V průběhu výslechu se může podezřelý se svým obhájcem radit, nikoliv však o tom, jak odpovědět na již položenou otázku.[311] Jak uvádí Žďárský, nelze *a contrario* vyslýchat podezřelého (v jeho procesním významu, tedy nikoliv obviněného), který nebyl zadržen. Jedinou výjimkou z tohoto pravidla je výslech podezřelého ve zkráceném přípravném řízení dle § 179b odst. 3 TŘ.[312]

[311] Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 207.
[312] Žďárský, Z. § 76 [Zadržení osoby podezřelé]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 615.

O výslechu zadržené podezřelé osoby se sepisuje protokol, který musí dle § 76 odst. 3 TŘ obsahovat také místo, čas a bližší okolnosti zadržení, jeho podstatné důvody a samozřejmě osobní údaje zadrženého podezřelého. Výpověď zadrženého podezřelého, resp. protokol o ní, je v řízení před soudem jako důkaz nepoužitelná. Tato výpověď má totiž pouze předběžnou povahu a může být pouze podkladem pro obvinění a rozhodování o vzetí zadrženého podezřelého do vazby.[313]

Formulář protokolu o výslechu podezřelého ve zkráceném přípravném řízení uvádím v příloze A.

8.3 Výslech zadržené podezřelé osoby ve zkráceném přípravném řízení

Pokud policejní orgán ve stadiu prověřování dospěje k vyšší míře jistoty, že došlo ke spáchání trestného činu a že jej současně spáchala určitá osoba, musí policejní orgán tuto osobu bez zbytečných průtahů, jak uvádí Lata *„vtáhnout do řízení v procesním postavení podezřelého, což se děje právě jeho výslechem“*.[314] Tento výslech následuje až po sdělení podezření a zpravidla mu předchází výslech stejné osoby v postavení zadrženého podezřelého dle § 76 odst. 3 TŘ.[315]

Před zahájením výslechu musí být podezřelý poučen o svých právech a to ve stejném rozsahu jako obviněný, včetně poučení o právu

[313] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2013, s. 272.
[314] Lata, J. § 179b [Práva podezřelého ve zkráceném přípravném řízení]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1345-1351.
[315] Šámal, P., Růžička, M. § 76 [Zadržení osoby podezřelé] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 969. [cit. 3. 5. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdonq

nevypovídat dle § 33 odst. 1 TŘ[316] jako projevu zásady *nemo tenetur*. Dle § 179b odst. 3 TŘ musí orgán konající zkrácené přípravné řízení nejpozději na začátku výslechu sdělit podezřelému, ze spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v něm spatřován. Toto sdělení má formu opatření a není proti němu tedy možné podat stížnost. Na žádost podezřelého může ovšem státní zástupce sdělení přezkoumat a případně zrušit.[317]

Základní procesní práva, ke kterým se ve vztahu k výslechu obviněného vyjadřuji výše v kapitole 7.1, se dle § 33 odst. 1 a 2 TŘ v plném rozsahu uplatní ve zkráceném přípravném řízení za podmínek § 179a – 179h TŘ,[318] přičemž na samotný postup při výslechu ve zkráceném přípravném řízení se dle § 179b odst. 3 TŘ přiměřeně užijí ustanovení o výslechu obviněného, tedy ustanovení § 91-95 TŘ.

Jak výslovně uvádí ustanovení § 179b odst. 2 TŘ, má podezřelý právo si zvolit obhájce, se kterým se může radit bez přítomnosti třetích osob již od svého zadržení. Nejedná se ovšem o případ nutné obhajoby.[319] Podmínka nutné obhajoby ve zkráceném přípravném řízení může být dána v případě, že jde o podezřelého mladistvého dle § 42a odst. 1 písm. a) Zákona o soudnictví ve věcech mládeže nebo pokud není zadržený podezřelý ve zkráceném přípravném řízení propuštěn na svobodu, ale je předán soudu s návrhem na potrestání. V takovém případě

[316] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2013, s. 555.

[317] Růžička, M. § 179b [Práva podezřelého ve zkráceném přípravném řízení] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2345. [cit. 4. 5. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdcnzzmi

[318] Draštík, A., Fenyk, J. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 267-268.

[319] Lata, J. § 179b [Práva podezřelého ve zkráceném přípravném řízení]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1349.

je dána nutná obhajoba na dobu, po kterou trvají důvody zadržení a obhájce musí být podezřelému ustanoven, pokud si ho tento sám nezvolil.[320] Naopak o nutnou obhajobu nepůjde, je-li podezřelý v přípravném řízení zároveň ve výkonu trestu odnětí svobody v jiné trestní věci.[321]

Podezřelý má tedy obdobně jako obviněný dle § 92 odst. 3 TŘ právo vyjádřit se ke sdělení podezření, *„zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zeslabují nebo vyvracejí, a nabídnout o nich důkazy"*. Podezřelému mohou být dle § 92 odst. 4 TŘ kladeny otázky ve stejném rozsahu jako obviněnému za účelem *„doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů"*, přičemž samozřejmě platí zákaz kapciózních a sugestivních otázek. Podezřelému může být také dovoleno nahlédnout do svých poznámek předtím, než odpoví na otázku položenou vyslýchajícím, přičemž musí vyslýchajícímu na požádání tyto poznámky poskytnout k nahlédnutí ve smyslu § 93 odst. 1 TŘ.

O výslechu podezřelého se sepisuje protokol dle diktátu vyslýchajícího, který musí splňovat obecné požadavky dle § 55 TŘ, přičemž musí také obsahovat sdělení podezření a samozřejmě poučení.[322] Pokud je po skončení zkráceného přípravného řízení konáno zjednodušené řízení, tak musí samosoudce v hlavním líčení, v tuto chvíli již obviněného, vyslechnout znovu.[323]

---

[320] Jelínek, J. et al. *Trestní právo procesní. 5. vyd.* Praha: Leges, 2018, s. 317.
[321] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 10. 2014, sp. zn. 8 Tdo 1007/2014.
[322] Růžička, M. § 179b [Práva podezřelého ve zkráceném přípravném řízení] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2345. [cit. 4. 5. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obt-dcnzzmi
[323] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vydání.* Praha: C.H. Beck, 2013, s. 555.

Tento protokol je možné v hlavním líčení přečíst na základě odkazu v § 314d odst. 2 TŘ, tedy za podmínek ustanovení § 207 odst. 2. TŘ a z toho důvodu, jak uvádí Lata, *„je třeba klást na výslech podezřelého srovnatelné nároky jako na výslech obviněného"*.[324] Soudím, že v případě přečtení protokolu o výslechu podezřelého v hlavním líčení, analogicky k nálezu Ústavního soudu, sp. zn. III. ÚS 2194/18, nepůjde o zásah do práva na obhajobu dle čl. 40 odst. 3. LZPS.[325] Dále je možné protokol využít k vydání trestní příkazu ve smyslu § 314e odst. 1 TŘ.[326]

Formulář protokolu o výslechu podezřelého ve zkráceném přípravném řízení uvádím v příloze B.

[324] Lata, J. § 179b [Práva podezřelého ve zkráceném přípravném řízení]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1351.
[325] Nález Ústavního soudu ze dne 22. 10. 2019, sp. zn. III. ÚS 2194/18.
[326] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vydání*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 555.

9 Srovnání výslechu podezřelého a obviněného

Srovnání výslechu podezřelého a obviněného je dle mého nutné provést ve dvou rovinách, kterými jsou rovina kriminalistická a zákonná. Jsem si vědom toho, že se tyto dvě roviny navzájem prolínají a jedna nemůže existovat bez druhé, ale považuji za vhodné toto dělení pro lepší názornost využít.

Ze svých zjištění při vypracovávání této práce jsem zjistil, že z kriminalistického hlediska, (tedy z hlediska faktického provádění výslechu) z pohledu jeho přípravy, rozdělení do jednotlivých stadií a zejména taktiky, nejsou *de facto* mezi výslechy osob v postavení podezřelého a obviněného rozdíly. Jak jsem totiž při dotazování policejních vyšetřovatelů zjistil, tak poznatky kriminalistiky a forenzní psychologie jsou jakýmsi obecným návodem pro vedení výslechu a jejich využití při výslechu podezřelého a obviněného je prakticky bez rozdílu. Soudím, že jediným zásadnějším rozdílem může být „kvalita“ výslechu ze strany vyslýchajícího a s ní souvisící vypovídací hodnota výpovědi. Tento rozdíl se v případě výslechu zadrženého podezřelého oproti výslechu obviněného a podezřelého ve zkráceném přípravném řízení dle mého projevuje zejména časovou tísní vyslýchajícího, který musí výslech provést do 48 hodin dle § 76 odst. 4 TŘ od zadržení podezřelého, a má tak na jeho přípravu velmi omezený čas. Toto dle mého názoru ovšem v praxi nemusí být zásadním problémem vzhledem k předběžné povaze výslechu zadrženého podezřelého.[327]

[327] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2013, s. 272.

Z hlediska právního bude rozdíl v právech vyslýchaného. Zatímco úprava práv vyslýchaného v trestním řádu míří a priori na osobu obviněnou, práva jak zadržené podezřelé osoby, tak podezřelého ve zkráceném přípravném řízení, musíme dovozovat zejména z odkazů právě na úpravu práv obviněného. Práva vyslýchaného obviněného se tedy uplatní v plné míře tak, jak uvádím v kapitole 7.1. Práva zadrženého podezřelého jsou dle § 76 TŘ obdobná jako v § 33 odst. 1, 5 a 6 TŘ, § 91, § 92, § 93, § 95 TŘ. Zadržený podezřelý naopak nemá právo nahlížet do spisů dle § 65 TŘ ani právo na ustanovení obhájce dle § 38, resp. 39 TŘ.

Ve zkráceném přípravném řízení má ovšem podezřelý stejná práva jako obviněný dle § 179b odst. 2 TŘ, včetně práva nevypovídat dle § 33 dost. 1 TŘ.[328]

Dalším rozdílem bude praktická využitelnost protokolů o výslechu jako důkazních prostředků. Zatímco protokol o výslechu obviněného přípravném řízení, a stejně tak protokol o výslechu podezřelého ve zkráceném přípravném řízení, lze v hlavním líčení číst za splnění podmínek § 207 odst. 2 TŘ,[329] tak protokol o výslechu zadrženého podezřelého v hlavním líčení číst nelze a ten je tím pádem v řízení před soudem jako důkaz nepoužitelný.[330]

[328] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vydání*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 555.

[329] Púry, F. § 207 [Výslech, čtení protokolu o výpovědi] [online]. In: Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2606. [cit. 5. 5. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdembx

[330] Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vydání*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 272.

10 Návrhy *de lege ferenda*

Na základě postřehů získaných při zpracovávání této práce bych na tomto místě rád uvedl několik návrhů *de lege ferenda*.

10.1 Nový důvod nutné obhajoby při výslechu podezřelého ve zkráceném přípravném řízení

Jak již výše ve své práci uvádím, výslech podezřelého ve zkráceném přípravném řízení se velmi blíží výslechu obviněného, ať již z důvodu uplatnění procesních práv ve stejném rozsahu, přiměřeném využití ustanovení o výslechu obviněného, nebo možnosti číst protokol o výslechu podezřelého v hlavním řízení dle § 314d odst. 2 TŘ za podmínek § 207 odst. 2 TŘ, etc. Vůči obviněnému se na rozdíl od podezřelého ovšem uplatní důvody nutné obhajoby dle § 36 a násl. TŘ (kromě dvou důvodů, které uvádím v práci výše). Myslím, že by bylo na místě vztáhnout nový důvod obhajoby také na podezřelého v přípravném řízení z následujících důvodů. Prvním důvodem je samotná podstata zkráceného přípravného řízení, kdy je v něm projednávána zejména bagatelní trestná činnost, přičemž schopnost pachatelů této trestné činnosti se účinně hájit je často velmi nízká.[331] Druhým důvodem je méně výhodné postavení podezřelého vůči obviněnému. Návrh na potrestání totiž bývá v praxi podáván velmi brzy po sdělení podezření, což dává podezřelému málo času na formulaci obhajoby a na případné podání námitek proti prověřování. Zároveň sdělení podezření ani návrh na potrestání neobsahuje odůvodnění,

[331] Papoušek, M. *Zkrácené přípravné řízení*. 2016, rigorózní práce, Masarykova univerzita, Právnická fakulta, s. 133-134 s odkazem na: Seminář Trestní řád konaný dne 15. 4. – 16. 4. 2015 na půdě Justiční akademie. Kroměříž.

což ztěžuje formulaci obhajoby.[332] Soudím, že by z výše uvedených důvodů a z důvodu ochrany práv vyslýchaného a realizace jeho obhajoby bylo vhodné, aby bylo možné využít § 36 odst. 2 TŘ i vůči podezřelému ve zkráceném přípravném řízení, a dát tak státnímu zástupci možnost založit důvod nutné obhajoby, pokud tak uzná za vhodné.

10.2 Využití programu pro automatický přepis mluveného slova u výslechu vedeného ve speciální výslechové místnosti

Jak vyplývá z dikce § 55 TŘ, sepíše se o každém úkonu trestního řízení protokol. Zákon zde tedy i v případě výslechu požaduje dokumentaci výpovědi písemnou formou. V situaci, kdy byl výslech dokumentován prostřednictvím zvukového, případně také obrazového záznamu, je tímto ustanovením OČTŘ nucen přepisovat celý, mnohdy několikahodinový záznam do písemné podoby, což je dle mých informací získaných od osob zabývajících se výslechovou praxí, častým problémem z hlediska časové náročnosti takového úkonu. Z toho důvodu soudím, že by bylo vhodné upravit legislativu tak, aby v případě, kdy je výslech prováděn ve speciální výslechové místnosti[333] a současně zaznamenáván prostřednictvím zvukového záznamu, bylo možné k jeho protokolaci využít vhodný program pro automatický přepis mluveného slova, jako je například

[332] Lata, J. § 179b [Práva podezřelého ve zkráceném přípravném řízení]. In: Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 1345-1350.

[333] Speciální výslechovou místnost uvádím z toho důvodu, že zvukový záznam v ní pořízený má vysokou kvalitu na rozdíl od např. záznamu pořízeného mobilním telefonem vyslýchajícího. Kvalita zvukového záznamu je samozřejmě také rozhodující pro jeho automatický přepis. Využitím záznamu získaného právě ve speciální výslechové místnosti by dle mého byla zajištěna jeho maximální věrohodnost a také zákonnost samotného procesu výslechu.

CourtSide od společnosti Authenticity.ai. Takový postup, který by omezil roli lidského prvku na pouhou formální úpravu protokolu, by bylo dle mého názoru možné použít prakticky při jakémkoliv úkonu, ke kterému se povinně vyhotovuje protokol a který je náležitě zvukově zaznamenáván. Kromě časové úspory, by dalším možným benefitem tohoto návrhu dle mého byla větší věrohodnost a autentičnost takového záznamu. Přepisováním výpovědi totiž může dojít k jejímu ať již úmyslnému, tak bezděčném zkreslení, což je při využití programu pro automatický přepis mluveného slova prakticky vyloučeno.

10.3 Budování nových speciálních výslechových místností

Tento můj návrh není ani tak návrhem *de lege ferenda*, jako spíše návrhem pro výslechovou praxi. Provádění výslechu ve speciální výslechové místnosti má v praxi mnoho výhod, mezi které patří např. prohlubování záruk zákonnosti při provádění výslechu, je zde zajištěno ideální klima pro vedení výslechu, nebo pomáhá vyslýchajícímu k získání nezbytné psychologické a informační převahy, etc.[334] Přes tyto nesporné výhody se jejich využívání v praxi omezuje zejména na výslech nezletilých, případně zvláště zranitelných obětí dle § 20 zákona č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů.[335] Dle mého je toto zapříčiněno zejména samotným nedostatkem speciálních výslechových místností, kdy jich k 2. 10. 2017 existovalo v ČR pouze 66,[336] což v průměru není ani jedna místnost

[334] Němec, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2003, s. 48.

[335] Fürbacherová, I., Speciální výslechové místnosti [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky.* [cit. 10. 6. 2021]. https://www.mvcr.cz/soubor/sit-specialnich-vyslechovych-mistnosti-pdf.aspx

[336] Seznam speciálních výslechových místností [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky.* [cit. 10. 6. 2021]. https://www.mvcr.cz/soubor/seznam-specialnich-vyslechovych-mistnosti-k-2-rijnu-2017.aspx

na okres. Z těchto důvodů soudím, že by bylo vhodné iniciovat budování dalších specializovaných místností, přičemž ideální by bylo jejich počet minimálně zdvojnásobit, aby v každém okresu existovaly alespoň dvě, s čímž souhlasili i mnou oslovení policejní vyšetřovatelé.

11 Závěr

Ve své práci jsem se snažil komplexně popsat problematiku výslechu v přípravném řízení se zaměřením na osobu podezřelého a obviněného, a to ze všech tří vědních oborů, které se výslechem zabývají, tedy z pohledu právního, kriminalistického i forenzní psychologie. V úvodu práce jsem se z hlediska zařazení výslechu do kontextu trestního řízení zabýval úpravou přípravného řízení v trestním řádu, jeho formami a fázemi. Tématem dalších kapitol jsou "subjekty" mé práce, tedy osoby v procesním postavení podezřelého a obviněného, přičemž jsem v této části kladl důraz zejména na osobu podezřelého z důvodu odlišného chápání tohoto pojmu laickou veřejností.

Stěžejní část mé práce se věnuje samotnému procesu výslechu, kde se právě nejlépe projevuje jeho interdisciplinarita. Úvod této části je věnován stručnému historickému exkurzu do vývoje tohoto institutu, což dle mého dobře ilustruje, jak se význam a i samotný proces výslechu v čase změnil. Následně se zabývám opatřeními zajišťujícími přítomnost osob u výslechu, kde kromě předvolání a předvedení popisuji i pořádkovou pokutu, ačkoliv s jejím zařazením mezi tato opatření z tam uvedených důvodů spíše nesouhlasím. Další kapitoly již popisují výslechovou materii spíše z kriminalistického a psychologického hlediska, kdy se nejdříve věnuji přípravě výslechu a následně jeho průběhu, tedy jednotlivým stadiím a taktice. V rámci těchto kapitol jsem se snažil co nejlépe skloubit zejména poznatky kriminalistiky a forenzní psychologie, které se zde v zákonných mezích prolínají a doplňují. Toto lze nejlépe ilustrovat na kapitolách zabývající se taktikou výslechu, kde mimo jiné popisuji různé výslechové situace, ve kterých právě forenzní psychologie podává kriminalistice pomocnou ruku.

V závěrečné části práce jsem se věnoval popisu specifik výslechu osoby podezřelé a obviněné. Následně jsem se snažil poukázat na jejich odlišnosti, které se ovšem týkají zejména jejich práv, povinností a využitelnosti jejich výpovědí v dalších fázích trestního řízení. Lze tedy uzavřít, že rozdíly mezi výslechy osob v těchto procesních postaveních se ze tří rovin, ve kterých výslech popisuji, liší *de facto* pouze v rovině právní a to konkrétně v jejich právech a využitelnosti protokolů o jejich výsleších v dalších stadiích trestního řízení. V rovině kriminalistické, potažmo forenzně-psychologické žádné zásadní rozdíly nevidím.

Poslední kapitolu své práce jsem věnoval několika návrhům *de lege ferenda*, při jejichž vypracovávání jsem se snažil využít jak poznatky získané při studiu materie k této práci, tak informace získané z konzultací s policejními vyšetřovateli. Konkrétně na tomto místě navrhuji vztáhnutí nového důvodu nutné obhajoby na podezřelého při výslechu ve zkráceném přípravném řízení, dále využití programů pro automatický přepis mluveného slova u výslechů vedených ve speciální výslechové místnosti a poslední návrh apeluje na budování nových speciálních výslechových místností.

Při studiu problematiky výslechu jsem ovšem narazil na problém, který spočívá v zoufalém nedostatku kriminalistické literatury na téma výslechu. Tento problém jsem se snažil řešit jak kontaktováním školního policejního střediska, tak přímo obvodního oddělení policie ČR, nicméně ani v takových institucích nedisponují odbornými publikacemi, které by problematiku výslechu popisovaly detailněji než běžně dostupná literatura. Paradoxně existuje mnohem více literatury zabývající se forenzní psychologií, ovšem téma této práce mi bohužel nedovolilo ji v plném rozsahu využít. Soudím tedy, že by bylo vhodné jak pro teoretické studium, tak pro praxi OČTŘ, aby se odborná veřejnost ve své literární činnosti

více zaměřovala na téma výslechu z kriminalistického hlediska a nikoliv aby ve svých pracích pouze odkazovala na starší literaturu, jako tomu často bylo doposud.

Použité zdroje

1. Bárta, B., Matiášek, J., Soukup, J. *Teorie a praxe výslechu.* Praha: Ústav kriminalistiky právnické fakulty University Karlovy v Praze, 1970.
2. Čírtková, L. *Forenzní psychologie. 2. upr. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2009.
3. Čírtková, L. *Policejní psychologie. 2. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015.
4. Draštík, A. et al. *Trestní řád: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017.
5. Fenyk, J. et al. *Trestní právo procesní. 7. vyd.* Praha: Wolters Kluwer, 2019.
6. Fryšták, M. *Dokazování v přípravném řízení. 2. vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2015.
7. Fürbacherová, I., Speciální výslechové místnosti [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky.* [cit. 10. 6. 2021]. https://www.mvcr.cz/soubor/sit-specialnich-vyslechovych-mistnosti-pdf.aspx
8. Gehl, R., Plecas, D. *Introduction to Criminal Investigation: Processes, Practices and Thinking* [online]. New Westminster, BC: Justice Institute of British Columbia, 2016, s. 132. [cit. 30. 3. 2021]. https://pressbooks.bccampus.ca/criminalinvestigation/
9. Grigulevič, I., R. *Dějiny inkvizice. 2. přeprac. vyd*. Praha: Svoboda, 1982.
10. Hendrych, D. et al. *Právnický slovník. 3. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2009.
11. Jelínek, J. et al. *Trestní právo procesní. 4. vyd.* Praha: Leges, 2016.

12. Jelínek, J. et al. *Trestní právo procesní. 5. vyd.* Praha: Leges, 2018.

13. Jelínek, J., Uhlířová, M. *Obhájce v trestním řízení*. Praha: Leges, 2011.

14. Klíma, J. *Zákony Asýrie a Chaldeje: pokračovatelé Chammurapiho. 1. vyd*. Praha: Academia, 1985.

15. Konrád, Z., Němec, M., Novotný, F. *Vybrané otázky teorie a praxe výslechu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008.

16. Konrád, Z. et al. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2015.

17. Kurilovská, L. et al. *Kriminalistika.* Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2017.

18. Malý, K. et al. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. *4. přeprac. vyd*., Praha: Leges, 2010.

19. Mathern, V. *Dokazovanie v československom trestnom procese.* Bratislava: Obzor, 1984.

20. McCoy, A. *A question of torture: CIA interrogation, from the Cold War to the War on Terror* [online]. New York: Metropolitan Books/Henry Holt and Co., 2006, s. 16. [cit. 2. 3. 2021]. https://www.researchgate.net/publication/271506252_A_Question_of_Torture_CIA_Interrogation_From_the_Cold_War_to_the_War_on_Terror

21. Musil, J. Ochrana práv obviněného v trestním řízení – tendence. *Trestní právo*. 2006, č. 11.

22. Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. *Kriminalistika, 2. přeprac. a dopl. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2004.

23. Němec, M. *Kriminalistická taktika pro policisty.* Praha: EUROUNION, 2004.

24. Němec, M. *Vybrané problémy kriminalistické taktiky*. Praha: Armex, 1994.

25. Němec, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2003.

26. Novotný, F., et al. *Trestní právo procesní, 2. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2017.

27. Papoušek, M. *Zkrácené přípravné řízení*. 2016, rigorózní práce, Masarykova univerzita, Právnická fakulta.

28. Pješčak, J. et al. *Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd*. Praha: Naše vojsko, 1986.

29. Porada, V. et al. *Kriminalistika. 1. vyd.* Brno: Cerm, 2001.

30. Porada, V. et al. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. akt. a rozš. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019.

31. Porada, V. et al. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015.

32. Protivinský, M., Prerad, V. *Taktika výslechu obviněného a svědka v přípravném řízení*. Praha: SPN, 1978.

33. Seznam speciálních výslechových místností [online]. *Ministerstvo vnitra České republiky.* [cit. 10. 6. 2021]. https://www.mvcr.cz/soubor/seznam-specialnich-vyslechovych-mistnosti-k-2-rijnu-2017.aspx

34. Spurný, J. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010.

35. Straus, J. *Kriminalistická taktika. 2., rozš. vyd*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008.

36. Straus, J., Vavera, F. *Slovník kriminalistických pojmů a osobností. 1. vyd*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010.

37. Šámal, P. et al. *Trestní řád I, II, III. 7. vyd.* [online]. Praha: C. H. Beck, 2013. [cit. 5. 5. 2021]. https://www-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnp-tembrgnpwk5tlge3a&rowIndex=0

38. Šámal, P. et al. *Trestní právo procesní. 4. přeprac. vyd*. Praha: C.H. Beck, 2013.

39. Šimovček, I. et al. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011.

40. Šimovček, I. et al. *Trestné právo procesné. 3. preprac. a dopl. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019.

41. Vangeli, B. *Zákon o Policii České republiky. 2. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2014.

42. Vantuch, P. *Obhajoba obviněného. 3., dopl. a přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2010.

43. Vantuch, P. Výpověď obviněného, jeho vyjádření k obvinění a přerušování výslechu [online]. *Bulletin advokacie*. 2004, č. 11-12, [cit. 10. 6. 2021]. https://www.cak.cz/assets/files/170/BA_04_11.pdf

44. Vojáček, L. et al. *České právní dějiny. 2. vyd*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010.

45. Výkladové stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 30. 5. 2003, poř. č. 4/2003 [online]. [cit. 12. 6. 2021]. https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/03/stanovisko-4-2003.pdf

Příloha A Protokol o výslechu zadrženého podezřelého

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
Územní odbor Český Krumlov
Oddělení obecné kriminality
Služby kriminální policie a vyšetřování
Tovární 165, 381 23 Český Krumlov

Č. j.:

Počet stran: 4
Příloh: 0

Protokol o výslechu osoby zadržené

ve smyslu § 76 odstavce 3 trestního řádu

V dne v hodin byl podle § 76 odstavce 3 trestního řádu zahájen výslech osoby podezřelé, která byla v dne v hodin podle § 76 odstavce 1 trestního řádu zadržena. Propiš datum a čas

Titul pred:		**Titul za:**	
Jméno:		**Příjmení:**	
Dřívější příjmení:		**Datum narození:**	
Rodné č.(*) :	(*) bez lomítka	**Státní příslušnost:**	
Místo narození:			
Osobní stav:			
Trvalá adresa:		**Telefon:**	
Zdržuje se:		**Telefon:**	
Doručovací adresa		**Telefon:**	
Čistý měs. příjem:			
Doklad:		**číslo dokladu:**	
Datová schránka:			

Státní zaměstnanec dle zákona č. 234/2014 Sb.:
Počet zaměstnání v posledních dvou letech:

Vzdělání:
Majetkové poměry:

Otec:
Jméno: Příjmení:
Matka:
Jméno: Příjmení:

Protokol o výslechu osoby zadržené ve smyslu § 76 odst. 3 trestního řádu [tiskopis: OFFLINE - typ 316] strana 1 / 4

Manžel (druh):

Jméno: Příjmení:

Sourozenci:

Děti:

V minulosti vyslýchán pro trestný čin:

Kolikrát:

Dřívější tresty:

Podezřelý byl seznámen, při svém zadržení, (okolnosti zadržení)

s tím, že je podezřelý ze spáchání a současně byl seznámen s tím, že důvodem k zadržení ve smyslu § 76 odst. 1 trestního řádu byla konkrétně odůvodněná obava, že a tím je dán důvod vazby ve smyslu § 67 písm. trestního řádu

☐ za použití § 68 odst. 3 písm.....

Poučení osoby podezřelé:

Podle ustanovení § 76 odst. 5, odst. 6, § 76b trestního řádu, ve spojení s § 33 odst. 1 trestního řádu máte právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se vám kladou za vinu a důkazům o nich, nejste však povinen vypovídat. Můžete uvádět okolnosti a důkazy sloužící k vaší obhajobě, činit návrhy, podávat žádosti a opravné prostředky. Máte právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůžete radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Můžete žádat, abyste byl vyslýchán za účasti svého obhájce, a aby se obhájce zúčastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165 trestního řádu). Jste-li ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody, můžete s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby. Uvedená práva přísluší jen Vám jako podezřelému i tehdy, jste-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li Vaše způsobilost k právním úkonům omezena.

Podle § 33 odst. 2 trestního řádu osvědčíte-li, že nemáte dostatek prostředků, abyste si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že máte nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu. Vyplývá-li ze shromážděných důkazů, že jako podezřelý nemáte dostatek prostředků na náhradu nákladů obhajoby, může, je-li to třeba k ochraně Vašich práv, rozhodnout předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce o nároku na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu i bez návrhu Vás, jako podezřelého. V případech uvedených ve větě první a druhé, náklady obhajoby zcela nebo zčásti hradí stát.

Podle § 33 odst. 3 trestního návrh na rozhodnutí podle odstavce 2 jsou oprávněny podat kromě podezřelého a jeho obhájce i osoby uvedené v § 37 odst. 1. Návrh na rozhodnutí podle odstavce 2 včetně příloh, jimiž má být prokázána jeho důvodnost, podává podezřelý v přípravném řízení prostřednictvím státního zástupce a v řízení před soudem soudu, který koná řízení v prvním stupni. Proti rozhodnutí podle odstavce 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Podle § 33 odst. 5 trestního řádu, v případě zatčení či zadržení, máte právo na naléhavou lékařskou pomoc. Dále máte právo nechat vyrozumět konzulární úřad a rodinného příslušníka nebo jinou fyzickou osobu, u nichž uvedete údaje potřebné k vyrozumění. Na svobodě můžete být omezen 24 hodin u zatčení a 48 hodin u zadržení. Po uplynutí těchto lhůt musíte být propuštěn nebo odevzdán soudu.

Podle § 34 odst. 1 trestního řádu je oprávněn podezřelého zastupovat opatrovník podezřelého, který je omezen ve svéprávnosti, zejména zvolit mu obhájce, činit za obviněného návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se těch úkonů, kterých se podle zákona může zúčastnit podezřelý. Ve prospěch podezřelého může opatrovník tato práva vykonávat i proti vůli podezřelého.

Podle § 91 odst. 1 trestního řádu, věta první, je před prvním výslechem třeba zjistit totožnost obviněného, objasnit mu podstatu sděleného obvinění a poučit jej o jeho právech a o trestních následcích křivého obvinění a pomluvy.

Podle § 91 odst. 1 trestního řádu, věta druhá, je-li vedeno řízení pro trestný čin, u něhož lze sjednat dohodu o vině a trestu, může obviněný sjednat se státním zástupcem dohodu o vině a trestu, kterou schvaluje soud. Je-li sjednána dohoda o vině a trestu, obviněný se vzdává práva na projednání věci v hlavním líčení a práva podat odvolání proti rozsudku, kterým soud schválil dohodu o vině a trestu, s výjimkou případu, kdy takový rozsudek není v souladu s dohodou o vině a trestu, s níž souhlasil. Podle § 175a odst. 8 trestního řádu dohodu o vině a trestu nelze sjednat v řízení proti uprchlému. Dohodu o vině a trestu lze sjednat také v řízení před soudem, a to za podmínek uvedených v § 196 odst. 2 písm. b) trestního řádu a § 206b trestního řádu.

Podle § 92 odst. 2 trestního řádu, je třeba se při výslechu obviněného dotázat na jeho osobní, rodinné, majetkové a jiné poměry tak, aby pro případ rozhodnutí o vině a trestu obviněného byly zjištěny skutečnosti v rozsahu nezbytném pro stanovení druhu trestu a jeho výměru. Dále je třeba se dotázat na předchozí tresty a na další trestní stíhání obviněného.

Podle § 92 odst. 3 trestního řádu máte možnost se k obvinění podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zesilují či vyvracejí a nabídnout o nich důkazy.

Podle § 92 odst. 4 trestního řádu Vám mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo odstranění neúplností, nejasností a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.

Podle § 93 odst. 1 trestního řádu vám může být dovoleno, aby dříve, než dáte odpověď, jste nahlédl do písemných poznámek, které musíte vyslýchajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí.

Podle § 157a odst. 1 trestního řádu máte právo kdykoli v průběhu přípravného řízení žádat státního zástupce, aby byly odstraněny průtahy v řízení nebo závady v postupu policejního orgánu.

Podle § 165 odst. 1 trestního řádu se můžete se souhlasem policejního orgánu zúčastnit vyšetřovacích úkonů a klást otázky vyslýchaným svědkům.

Podle § 95 odst. 2 trestního řádu máte právo, aby Vám po skončení výslechu byl protokol předložen k přečtení, nebo požádáte-li o to, aby Vám byl

Protokol o výslechu osoby zadržené ve smyslu § 76 odst. 3 trestního řádu [tiskopis: OFFLINE - typ 316] strana 2 / 4

přečten. Máte právo žádat, aby byl protokol doplněn nebo aby v něm byly provedeny opravy v souladu s vaší výpovědí. Podle § 95 odst. 3 trestního řádu protokol o výslechu, který byl prováděn bez přibrání zapisovatele, je nutno před podpisem předložit k přečtení nebo přečíst za přítomnosti nezúčastněné osoby. Máte-li proti obsahu protokolu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti přibrané osoby a výsledek pojmout do protokolu.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu Vás dále poučuji o tom, že kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení, nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 345 odst. 1 trestního zákoníku je trestné, obvinite-li lživě jiného ze spáchání trestného činu, podle § 345 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, obvinite-li lživě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu přivodit mu trestní stíhání. Dále je trestné podle § 184 odst. 1 trestního zákoníku, pokud o jiném sdělíte nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu, a podle § 184 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, spácháte-li čin uvedený v odst. 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně dostupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo užívat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o kterém uvedete, že jej ovládáte.

Podle § 28 odst. 1 trestního řádu neuvedete-li jazyk, který ovládáte, nebo uvedete-li jazyk či dialekt, který není jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem a pro takový jazyk nebo dialekt není zapsána žádná osoba v seznamu tlumočníků, ustanoví vám orgán činný v trestním řízení tlumočníka pro jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem. Využijete-li právo uvedené v § 2 odst. 14 trestního řádu, přibraný tlumočník přetlumočí na vaši žádost i vaši poradu s obhájcem, která je v přímé souvislosti s procesními úkony, a poradu v průběhu procesních úkonů.

Podle § 28 odst. 2 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba podezřelému písemně přeložit usnesení o zahájení trestního stíhání, usnesení o vazbě, usnesení o nařízení pozorování podezřelého ve zdravotnickém ústavu, obžalobu, dohodu o vině a trestu a návrh na její schválení, návrh na potrestání, rozsudek, trestní příkaz, rozhodnutí o odvolání a o podmíněném zastavení trestního stíhání; to neplatí, jestliže podezřelý po poučení prohlásí, že pořízení překladu takového rozhodnutí nepožaduje.

Podle § 28 odst. 4 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba podezřelému písemně přeložit i písemnost neuvedenou v odstavci 2, je-li to zapotřebí pro zaručení spravedlivého procesu, zejména pro řádné uplatnění práva na obhajobu, a to v rozsahu určeném policejním orgánem činným v trestním řízení, který je zcela nezbytný k seznámení podezřelého se skutečnostmi, které jsou mu kladeny za vinu. Namísto písemného překladu podle věty první lze písemnost nebo její podstatný obsah přetlumočit. O nevyhovění odůvodněného návrhu podle odstavce 4, rozhodne orgán činný v trestním řízení, který řízení vede, usnesením.

Podle § 28 odst. 6 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba osobě, která je zatčena či zadržena, bez zbytečného odkladu přeložit též poučení o jejích právech (§ 33 odst. 6 a § 76 odst. 5 trestního řádu).

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu máte za povinnost uvést adresu pro účely doručování písemností určených k vašim rukám.

Podle § 179b odstavec 5 trestního řádu může státní zástupce ve zkráceném přípravném řízení s podezřelým sjednat dohodu o vině a trestu (na podmínky a postup při jejím sjednávání se použije ustanovení § 175a trestního řádu).

Podle § 179g odst. 1 trestního řádu v řízení o přečinu může se souhlasem podezřelého namísto podání návrhu na potrestání státní zástupce rozhodnout o tom, že se podání návrhu na potrestání podmíněně odkládá, jestliže se podezřelý z trestného činu doznal, nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, nebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, nebo vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Podle § 179g odst. 2 trestního řádu, je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného trestného činu, okolnostmi spáchání trestného činu anebo poměry podezřelého, státní zástupce rozhodne o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání pouze tehdy, pokud podezřelý splní podmínky uvedené v § 179g odst. 1 trestního řádu a zaváže se, že se během zkušební doby zdrží určité činnosti, v souvislosti s níž se dopustil trestného činu, nebo složí na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti trestného činu a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Podle § 114 odst. 1 trestního řádu je každý povinen se podrobit prohlídce těla, je-li to nezbytně třeba k zjištění, zda jsou na těle stopy nebo následky trestného činu. Není-li prohlídka těla prováděna lékařem, může ji provést jen osoba téhož pohlaví.

Podle § 114 odst. 2 trestního řádu je-li třeba provést zkoušku krve nebo jiný obdobný úkon, musíte jej jako podezřelá osoba strpět. Lékař nebo odborný zdravotnický pracovník odebere krev nebo provede potřebný úkon, není-li spojen s nebezpečím pro Vaše zdraví.

Podle § 114 odst. 3 trestního řádu je-li k důkazu třeba zjistit totožnost osoby, která se zdržovala na místě činu, jste povinen strpět úkony, potřebné pro takové zjištění, např. odběr srovnávacího pachu, odběr otisků prstů a dlaní, odběr otisku chodidel, odběr vzorků pro porovnání se vzorky z místa činu (bukální výtěr k expertíze DNA), apod.

Podle § 114 odst. 4 trestního řádu nelze-li úkon podle odstavců 1 až 3 pro odpor podezřelého provést a nejde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity, je orgán činný v trestním řízení oprávněn po předchozí marné výzvě tento odpor překonat; policejní orgán potřebuje k překonání odporu podezřelého předchozí souhlas státního zástupce. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu.

Podle § 114 odst. 5 trestního řádu v případě nevyhovění povinnosti dle ustanovení § 114 odst. 1, 2, 3, 4 trestního řádu Vám může být uložena pořádková pokuta (§ 66 trestního řádu) ve výši až 50 000,- Kč (slovy padesát tisíc korun českých).

Vyjádření osoby podezřelé k poučení:

Po shora uvedeném poučení podezřelý výslovně prohlašuje, že jeho práva a povinnosti mu byly dostatečně vysvětleny, poučení v plném rozsahu porozuměl a nežádá dalšího objasnění.

○ Za obhájce si volím.

○ Obhájce si nevolím. (doplníte obhájce do věty v následujícím textovém poli)

Vyjádření osoby podezřelé k věci:

Pro styl **tučné** písmo označte text a stiskněte CTRL+B; pro styl *kursiva* označte text a stiskněte CTRL+I; pro styl <u>podtržení</u> označte text a stiskněte CTRL+U

Protokol o výslechu osoby zadržené ve smyslu § 76 odst. 3 trestního řádu (tiskopis: OFFLINE - typ 316) strana 3 / 4

Po přečtení protokolu podezřelý prohlašuje, že obsah protokolu souhlasí s jeho výpovědí a proto nežádá provedení oprav ani doplnění.

Výslech byl ukončen dne v hodin Propiš datum a čas

Za policejní orgán	Podezřelý
Přítomni	**Čtení a podpisu přítomni**

Protokol o výslechu osoby zadržené ve smyslu § 76 odst. 3 trestního řádu (tiskopis: OFFLINE - typ 316) strana 4 / 4

Příloha B Protokol o výslechu podezřelého ve zkráceném přípravném řízení

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
Územní odbor Český Krumlov
Obvodní oddělení Kaplice
Omlenická 311, 382 41 Kaplice

Č. j.:

Počet stran: 4
Příloh: 0

Protokol o výslechu podezřelého

Dne v hodin v byl zahájen výslech podezřelého

Propiš datum a čas

Titul před: **Titul za:**
Jméno: **Příjmení:**
Rozený(á): **Datum narození:**
Rodné č.(*): (*) bez lomítka **Státní příslušnost:**
Místo narození
Rodinný stav:
Trvalá adresa: **Telefon:**
Současná adresa: **Telefon:**
Doručovací adresa **Telefon:**
Zaměstnavatel:
Adresa zaměstnavatele:
Místo zaměstnání:
Vzdělání:
Majetkové poměry:
Čistý měs. příjem:
Doklad: **číslo dokladu:**
Otec:
Jméno: Příjmení:
Matka:
Jméno: Příjmení:
Manžel (druh):
Jméno: Příjmení:
Sourozenci:

Děti:

V minulosti vyslýchán pro trestný čin:
Kolikrát:

Protokol o výslechu podezřelého [tiskopis: OFFLINE - typ 458] strana 1 / 4

Dřívější tresty:

Věc, jíž se výslech týká:

Podezřelému byl doručen záznam o sdělení podezření z přečinu

podle § **trestního zákoníku dne** **Propiš datum**

Poučení obviněného:

Podle § 33 odst. 1 trestního řádu máte právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se vám kladou za vinu a důkazům o nich, nejste však povinen vypovídat. Můžete uvádět okolnosti a důkazy sloužící k vaší obhajobě, činit návrhy, podávat žádosti a opravné prostředky. Máte právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůžete radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Můžete žádat, abyste byl vyslýchán za účasti svého obhájce, a aby se obhájce zúčastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165 trestního řádu). Jste-li ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody, můžete s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby.

Podle § 91 odst. 1 trestního řádu, je-li vedeno řízení pro trestný čin, u něhož lze sjednat dohodu o vině a trestu, může podezřelý za přítomnosti obhájce sjednat se státním zástupcem dohodu o vině a trestu, kterou schvaluje soud. Je-li sjednána dohoda o vině a trestu, podezřelý se vzdává práva na projednání věci v hlavním líčení a práva podat odvolání proti rozsudku, kterým soud schválil dohodu o vině a trestu, s výjimkou případu, kdy takový rozsudek není v souladu s dohodou o vině a trestu, s níž souhlasil.

Podle § 92 odst. 2 trestního řádu máte možnost se k podezření podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem podezření, uvést okolnosti, které jej zeslabují či vyvracejí a nabídnout o nich důkazy.

Podle § 92 odst. 3 trestního řádu Vám mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo odstranění neúplností, nejasností a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.

Podle § 93 odst. 1 trestního řádu vám může být dovoleno, aby dříve než dáte odpověď, jste nahlédl do písemných poznámek, které musíte vyslýchajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí.

Podle § 33 odst. 2 trestního řádu osvědčíte-li, že nemáte dostatek prostředků, abyste si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že máte nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu.

Podle § 33 odst. 3 trestního řádu podáváte v přípravném řízení návrh na rozhodnutí o obhajobě bezplatné nebo za sníženou odměnu včetně příloh, jimiž prokazujete jeho důvodnost, prostřednictvím státního zástupce, v řízení před soudem pak prostřednictvím soudu, který koná řízení v prvním stupni.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu máte za povinnost uvést adresu pro účely doručování písemností určených k vašim rukám.

Podle § 157a odst. 1 trestního řádu máte právo kdykoli v průběhu přípravného řízení žádat státního zástupce, aby byly odstraněny průtahy v řízení nebo závady v postupu policejního orgánu.

Podle § 165 odst. 1 trestního řádu se můžete se souhlasem policejního orgánu zúčastnit vyšetřovacích úkonů a klást otázky vyslýchaným svědkům.

Podle § 95 odst. 2 trestního řádu máte právo, aby Vám po skončení výslechu byl protokol předložen k přečtení nebo požádáte-li o to, aby Vám byl přečten. Máte právo žádat, aby byl protokol doplněn nebo aby v něm byly provedeny opravy v souhlase s vaší výpovědí. Podle § 95 odst. 3 trestního řádu protokol o výslechu, který byl prováděn bez přibrání zapisovatele, je nutno před podpisem předložit k přečtení nebo přečíst za přítomnosti nezúčastněné osoby. Máte-li proti obsahu protokolu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti přibrané osoby a výsledek pojmout do protokolu.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu Vás dále poučuji o tom, že kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení, nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 345 odst. 1 trestního zákoníku je trestné, obvinite-li lživě jiného ze spáchání trestného činu, podle § 345 odst. 2 trestního zákoníku je trestné,obvinite-li lživě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu přivodit mu trestní stíhání.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo užívat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o kterém uvedete, že jej ovládáte.

Podle § 28 odst. 1 trestního řádu neuvedete-li jazyk, který ovládáte, nebo uvedete-li jazyk či dialekt, který není jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem a pro takový jazyk nebo dialekt není zapsána žádná osoba v seznamu tlumočníků, ustanoví vám orgán činný v trestním řízení tlumočníka pro jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem. Využijete-li právo uvedené v § 2 odst. 14 trestního řádu, přibraný tlumočník přetlumočí na vaši žádost i vaši poradu s obhájcem v průběhu procesních úkonů.

Podle § 28 odst. 2 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba podezřelému písemně přeložit usnesení o zahájení trestního stíhání, usnesení o vazbě, usnesení o nařízení pozorování pode ve zdravotnickém ústavu, obžalobu, dohodu o vině a trestu a návrh na její schválení, návrh na potrestání, rozsudek, trestní příkaz, rozhodnutí o odvolání a o podmíněném zastavení trestního stíhání; to neplatí, jestliže podezřelý po poučení prohlásí, že pořízení překladu takového rozhodnutí nepožaduje.

Podle § 28 odst. 4 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba podezřelému písemně přeložit i písemnost neuvedenou v odstavci 2, je-li to zapotřebí pro zaručení spravedlivého procesu, zejména pro řádné uplatnění práva na obhajobu, a to v rozsahu určeném policejním orgánem činným v trestním řízení, který je zcela nezbytný k seznámení

Protokol o výslechu podezřelého [tiskopis: OFFLINE - typ 458] strana 2 / 4

podezřelého se skutečnostmi, které jsou mu kladeny za vinu. Namísto písemného překladu podle věty první lze písemnost nebo její podstatný obsah přetlumočit. O nevyhovění odůvodněného návrhu podle odstavce 4, rozhodne orgán činný v trestním řízení, který řízení vede, usnesením.

Podle § 179b odstavec 5 trestního řádu může státní zástupce ve zkráceném přípravném řízení s podezřelým sjednat dohodu o vině a trestu (na podmínky a postup při jejím sjednávání se použije ustanovení § 175a trestního řádu).

Podle § 179g odst. 1 trestního řádu v řízení o přečinu může se souhlasem podezřelého namísto podání návrhu na potrestání státní zástupce rozhodnout o tom, že se podání návrhu na potrestání podmíněně odkládá, jestliže se podezřelý z trestného činu doznal, nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, nebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, nebo vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Podle § 179g odst. 2 trestního řádu, je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného trestného činu, okolnostmi spáchání trestného činu anebo poměry podezřelého, státní zástupce rozhodne o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání pouze tehdy, pokud podezřelý splní podmínky uvedené v § 179g odst. 1trestního řádu a zaváže se, že se během zkušební doby zdrží určité činnosti, v souvislosti s níž se dopustil trestného činu, nebo složí na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti trestného činu a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

☐ *Dle § 197 trestního zákoníku trestnost zanedbání povinné výživy (§ 196) zaniká, jestliže trestný čin neměl trvale nepříznivých následků a pachatel svou povinnost dodatečně splnil dříve, než soud prvního stupně počal vyhlašovat rozsudek.*

☐ *Podle § 36 odstavec ... písmeno ... trestního řádu musíte mít obhájce. Pokud si obhájce do ... hodin dne ... nezvolíte sám, nebo nebude-li vám v této době zvolen příbuzným v pokolení přímém, sourozencem osvojitelem, osvojencem, manželem, partnerem, druhem nebo zúčastněnou osobou (§ 37, § 38 trestního řádu), bude vám obhájce ve smyslu ust. § 39 trestního řádu ustanoven. Podle § 37 odst. 2 trestního řádu si můžete zvolit místo obhájce, který vám byl ustanoven nebo oprávněnou osobou zvolen, obhájce jiného. Podle § 37 odst. 3 trestního řádu pokud si zvolíte dva nebo více obhájců a neoznámíte-li orgánu činnému v trestním řízení, kterého z těchto obhájců jste zmocnil k přijímání písemností a k vyrozumívání o úkonech tr. řízení, určí jej předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce. Podle § 36b trestního řádu, je-li dán důvod obhajoby dle § 36 odst. 3 trestního řádu, se můžete vzdát nutné obhajoby, nejde-li o trestný čin, za který lze uložit výjimečný trest. Obhájce se můžete vzdát i v případě nutné obhajoby dle § 36 odst. 4 písm. a) trestního řádu.*

Vyjádření podezřelého k poučení:

Před započetím výslechu jsem byl vyslýchajícím poučen o svých právech, poučení jsem v plném rozsahu porozuměl.

Zvláště jsem byl poučen o svém právu podle § 33 odst. 1 trestního řádu k věci nevypovídat, k tomuto poučení uvádím, že svého práva **nevyužívám** a vypovídat **chci a budu.**

Dále jsem byl zejména poučen o následcích křivého obvinění podle § 345 trestního zákoníku, toto poučení beru na vědomí a jsem si vědom možných důsledků.

Obhájce si nevolím.

Vyjádření podezřelého k osobě:

Pro styl **tučné** písmo označte text a stiskněte CTRL+B; pro styl *kurzíva* označte text a stiskněte CTRL+I; pro styl podtržení označte text a stiskněte CTRL+U

Vyjádření podezřelého k věci:

Pro styl **tučné** písmo označte text a stiskněte CTRL+B; pro styl *kurzíva* označte text a stiskněte CTRL+I; pro styl podtržení označte text a stiskněte CTRL+U

☐ S postupem podle ustanovení § 179g/1 trestního řádu **souhlasím**

Protokol o výslechu podezřelého [tiskopis: OFFLINE - typ 458] strana 3 / 4

To je vše co jsem chtěl k věci uvést, protokol mi byl hlasitě diktován a souhlasí s mou výpovědí, po skončení protokolace jsem měl možnost si jej znovu pozorně pročíst, s jeho obsahem souhlasím, nežádám v něm žádných změn ani doplnění a jako správný jej podepisuji.

Skončeno a podepsáno dne v hodin Propiš datum a čas

Za policejní orgán	Podezřelý
Přítomni	**Čtení přítomni**

Protokol o výslechu podezřelého [Tiskopis: OFFLINE - typ 458] strana 4 / 4

Příloha C Protokol o výslechu obviněného

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
Územní odbor Český Krumlov
Oddělení obecné kriminality
Služby kriminální policie a vyšetřování
Tovární 165, 381 23 Český Krumlov

JID:
Generuj JID

Č. j.:

Počet stran: 4
Příloh: 0

Protokol o výslechu obviněného

Dne v hodin v byl zahájen výslech obviněného
Propiš datum a čas

Titul před: **Titul za:**
Jméno: **Příjmení:**
Rozený(á): **Datum narození:**
Rodné č.(*): (*) bez lomítka **Státní příslušnost:**
Místo narození
Rodinný stav:
Trvalá adresa: **Telefon:**
Současná adresa: **Telefon:**
Doručovací adresa **Telefon:**
Datová schránka:
Státní zaměstnanec dle zákona č. 234/2014 Sb.:
Počet zaměstnání v posledních dvou letech:
Vzdělání:
Majetkové poměry:
Čistý měs. příjem:
Doklad: **číslo dokladu:**
Otec:
Jméno: Příjmení:
Matka:
Jméno: Příjmení:
Manžel (druh):
Jméno: Příjmení:
Sourozenci:

Děti:

V minulosti vyslýchán pro trestný čin:

Protokol o výslechu obviněného [tiskopis: OFFLINE - typ 460] strana 1 / 4

Kolikrát:

Dřívější tresty:

Obviněnému bylo doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání z přečinu

podle § **trestního zákoníku dne** **Propiš datum**

Poučení obviněného:

Podle § 33 odst. 1 trestního řádu máte právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se vám kladou za vinu a důkazům o nich, nejste však povinen vypovídat. Můžete uvádět okolnosti a důkazy sloužící k vaší obhajobě, činit návrhy, podávat žádosti a opravné prostředky. Máte právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůžete radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Můžete žádat, abyste byl vyslýchán za účasti svého obhájce, a aby se obhájce zúčastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165 trestního řádu). Jste-li ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody, můžete s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby. Uvedená práva příslušejí Vám jako obviněnému i tehdy, jste-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li Vaše způsobilost k právním úkonům omezena.

Podle § 33 odst. 2 trestního řádu osvědčíte-li, že nemáte dostatek prostředků, abyste si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že máte nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu. Vyplývá-li ze shromážděných důkazů, že jako obviněný nemáte dostatek prostředků na náhradu nákladů obhajoby, může, je-li to třeba k ochraně Vašich práv, rozhodnout předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce o nároku na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu i bez návrhu Vás, jako obviněného. V případech uvedených ve větě první a druhé, náklady obhajoby zcela nebo zčásti hradí stát.

Podle § 33 odst. 3 trestního řádu podáváte v přípravném řízení návrh na rozhodnutí o obhajobě bezplatné nebo za sníženou odměnu včetně příloh, jimiž prokazujete jeho důvodnost, prostřednictvím státního zástupce, v řízení před soudem pak prostřednictvím soudu, který koná řízení v prvním stupni. Návrh na rozhodnutí podle odstavce 2 je oprávněn podat kromě Vás jako obviněného a Váš obhájce či osoby uvedené v § 37 odst. 1. Proti rozhodnutí podle odstavce 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Podle § 33 odst. 5 trestního řádu, v případě zatčení či zadržení, máte právo na naléhavou lékařskou pomoc. Dále máte právo nechat vyrozumět konzulární úřad a rodinného příslušníka nebo jinou fyzickou osobu, u nichž uvedete údaje potřebné k vyrozumění. Na svobodě můžete být omezen 24 hodin u zatčení a 48 hodin u zadržení. Po uplynutí těchto lhůt musíte být propuštěn nebo odevzdán soudu.

Podle § 34 odst. 1 trestního řádu je oprávněn obviněného zastupovat opatrovník obviněného, který je omezen ve svéprávnosti, zejména zvolit mu obhájce, činit za obviněného návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se těch úkonů, kterých se podle zákona může zúčastnit obviněný. Ve prospěch obviněného může opatrovník tato práva vykonávat i proti vůli obviněného.

Podle § 91 odst. 1 trestního řádu, věta první, je před prvním výslechem třeba zjistit totožnost obviněného, objasnit mu podstatu sděleného obvinění a poučit jej o jeho právech a o trestních následcích křivého obvinění a pomluvy.

Podle § 91 odst. 1 trestního řádu, věta druhá, je-li vedeno řízení pro trestný čin, u něhož lze sjednat dohodu o vině a trestu, může obviněný sjednat se státním zástupcem dohodu o vině a trestu, kterou schvaluje soud. Je-li sjednána dohoda o vině a trestu, obviněný se vzdává práva na projednání věci v hlavním líčení a práva podat odvolání proti rozsudku, kterým soud schválil dohodu o vině a trestu, s výjimkou případu, kdy takový rozsudek není v souladu s dohodou o vině a trestu, s níž souhlasil. Podle § 175a odst. 8 trestního řádu dohodu o vině a trestu nelze sjednat v řízení proti uprchlému. Dohodu o vině a trestu lze sjednat také v řízení před soudem, a to za podmínek uvedených v § 196 odst. 2 písm. b) trestního řádu a § 206b trestního řádu.

Podle § 92 odst. 2 trestního řádu, je třeba se při výslechu obviněného dotázat na jeho osobní, rodinné, majetkové a jiné poměry tak, aby pro případ rozhodnutí o vině a trestu obviněného byly zjištěny skutečnosti v rozsahu nezbytném pro stanovení druhu trestu a jeho výměru. Dále je třeba se dotázat na předchozí tresty a na další trestní stíhání obviněného.

Podle § 92 odst. 3 trestního řádu máte možnost se k obvinění podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zeslabují či vyvracejí a nabídnout o nich důkazy.

Podle § 92 odst. 4 trestního řádu Vám mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo odstranění neúplností, nejasností a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.

Podle § 93 odst. 1 trestního řádu vám může být dovoleno, aby dříve, než dáte odpověď, jste nahlédl do písemných poznámek, které musíte vyslýchajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu máte za povinnost uvést adresu pro účely doručování písemností určených k vašim rukám.

Podle § 65 odst. 1 trestního řádu má obviněný, jeho obhájce a zmocněnec právo nahlížet do spisů, činit si z nich výpisky a poznámky a na svoje náklady si pořizovat kopie spisů a jejich částí. Totéž právo má zákonný zástupce nebo opatrovník obviněného, jestliže tento není plně svéprávný nebo je-li jeho svéprávnost omezena.

Podle § 65 odst. 2 trestního řádu vám může toto právo policejní orgán ze závažných důvodů odepřít, důvod odepření, pokud o to požádáte, přezkoumá státní zástupce. Práva dle § 65 odst. 1 trestního řádu nelze odepřít obviněnému a obhájci, jakmile byli upozorněni na možnost prostudovat spis a při sjednání dohody o vině a trestu.

Podle § 157a odst. 1 trestního řádu máte právo kdykoli v průběhu přípravného řízení žádat státního zástupce, aby byly odstraněny průtahy v řízení nebo závady v postupu policejního orgánu.

Protokol o výslechu obviněného [tiskopis: OFFLINE - typ 460] strana 2 / 4

Podle § 165 odst. 1 trestního řádu se můžete se souhlasem policejního orgánu zúčastnit vyšetřovacích úkonů a klást otázky vyslýchaným svědkům.

Podle § 95 odst. 2 trestního řádu máte právo, aby Vám po skončení výslechu byl protokol předložen k přečtení, nebo požádáte-li o to, musí Vám být přečten. Máte právo žádat, aby byl protokol doplněn nebo aby v něm byly provedeny opravy v souladu s vaší výpovědí.

Podle § 95 odst. 3 trestního řádu protokol o výslechu, který byl prováděn bez přibrání zapisovatele, je nutno před podpisem předložit k přečtení nebo přečíst za přítomnosti nezúčastněné osoby. Máte-li proti obsahu protokolu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti přibrané osoby a výsledek pojmout do protokolu.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu Vás dále poučuji o tom, že kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení, nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 345 odst. 1 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu, podle § 345 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu přivodit mu trestní stíhání. Dále je trestné podle § 184 odst. 1 trestního zákoníku, pokud o jiném sdělíte nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu, a podle § 184 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, spácháte-li čin uvedený v odst. 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně dostupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

Podle § 307 odst. 1 trestního řádu v řízení o přečinu může se souhlasem obviněného soud a v přípravném řízení státní zástupce podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže se obviněný k trestnému činu doznal, nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu, lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Podle § 307 odst. 2 trestního řádu, je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného přečinu, okolnostmi jeho spáchání anebo poměry obviněného, soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne o podmíněném zastavení trestního stíhání pouze tehdy, pokud obviněný splní podmínky uvedené v § 307 odst. 1 trestního řádu a zaváže se, že se během zkušební doby zdrží určité činnosti, v souvislosti s níž se dopustil přečinu, nebo složí na účet soudu a v přípravném řízení na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu, a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující. Podle § 307 odst. 3 trestního řádu se zkušební doba stanoví na dobu 6 měsíců až 5 let.

Podle § 309 odst. 1 trestního řádu v řízení o přečinu může se souhlasem obviněného a poškozeného soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodnout o schválení narovnání a zastavit trestní stíhání, jestliže obviněný prohlásí, že spáchal skutek, pro který je stíhán a nejsou důvodné pochybnosti o tom, že jeho prohlášení bylo učiněno svobodně, vážně a určitě, uhradí poškozenému škodu způsobenou přečinem, nebo učiní potřebné úkony k její úhradě, případně jinak odčiní újmu vzniklou přečinem, vydá bezdůvodné obohacení získané přečinem nebo učiní jiná vhodná opatření k jeho vydání a složí na účet soudu, nebo v přípravném řízení na účet státního zastupitelství peněžní částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu, a považuje-li takový způsob vyřízení věci za dostačující vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného činu, k míře, jakou byl přečinem dotčen veřejný zájem, k osobě obviněného a jeho osobním a majetkovým poměrům.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo užívat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o kterém uvedete, že jej ovládáte.

Podle § 28 odst. 1 trestního řádu neuvedete-li jazyk, který ovládáte, nebo uvedete-li jazyk či dialekt, který není jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem a pro takový jazyk nebo dialekt není zapsána žádná osoba v seznamu tlumočníků, ustanoví vám orgán činný v trestním řízení tlumočníka pro jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem. Využijete-li právo uvedené v § 2 odst. 14 trestního řádu, přibraný tlumočník přetlumočí na vaši žádost i vaši poradu s obhájcem, která je v přímé souvislosti s procesními úkony, a poradu v průběhu procesních úkonů.

Podle § 28 odst. 2 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba obviněnému písemně přeložit usnesení o zahájení trestního stíhání, usnesení o vazbě, usnesení o nařízení pozorování obviněného ve zdravotnickém ústavu, obžalobu, dohodu o vině a trestu a návrh na její schválení, návrh na potrestání, rozsudek, trestní příkaz, rozhodnutí o odvolání a o podmíněném zastavení trestního stíhání; to neplatí, jestliže obviněný po poučení prohlásí, že pořízení překladu takového rozhodnutí nepožaduje.

Podle § 28 odst. 4 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba obviněnému písemně přeložit i písemnost neuvedenou v odstavci 2, je-li to zapotřebí pro zaručení spravedlivého procesu, zejména pro řádné uplatnění práva na obhajobu, a to v rozsahu určeném policejním orgánem činným v trestním řízení, který je zcela nezbytný k seznámení obviněného se skutečnostmi, které jsou mu kladeny za vinu. Namísto písemného překladu podle věty první lze písemnost nebo její podstatný obsah přetlumočit. O nevyhovění odůvodněného návrhu podle odstavce 4, rozhodne orgán činný v trestním řízení, který řízení vede, usnesením.

Podle § 28 odst. 6 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba osobě, která je zatčena či zadržena, bez zbytečného odkladu přeložit též poučení o jejích právech (§ 33 odst. 6 a § 76 odst. 5 trestního řádu).

☐ *Podle § 36 odstavec ... písmeno ... trestního řádu musíte mít obhájce. Pokud si obhájce do ... hodin dne ... nezvolíte sám, nebo nebude-li vám v této době zvolen příbuzným v pokolení přímém, sourozencem osvojitelem, osvojencem, manželem, partnerem, druhem nebo zúčastněnou osobou (§ 37, § 38 trestního řádu), bude vám obhájce ve smyslu § 39 trestního řádu ustanoven. Podle § 37 odst. 2 trestního řádu si můžete zvolit místo obhájce, který vám byl ustanoven nebo oprávněnou osobou zvolen, obhájce jiného. Podle § 37 odst. 3 trestního řádu pokud si zvolíte dva nebo více obhájců a neoznámíte-li orgánu činnému v trestním řízení, kterého z těchto obhájců jste zmocnil k přijímání písemností a k vyrozumívání o úkonech trestního řízení, určí jej předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce. Podle § 36b trestního řádu, je-li dán důvod obhajoby dle § 36 odst. 3 trestního řádu, se můžete vzdát nutné obhajoby, nejde-li o trestný čin, za který lze uložit výjimečný trest. Obhájce se můžete vzdát i v případě nutné obhajoby dle § 36 odst. 4 písm. a) trestního řádu.*

Vyjádření obviněného k poučení:

Před započetím výslechu jsem byl vyslýchajícím poučen o svých právech, poučení jsem v plném rozsahu porozuměl.

Zvláště jsem byl poučen o svém právu podle § 33 odst. 1 trestního řádu k věci nevypovídat, k tomuto poučení uvádím, že svého práva **nevyužívám** a vypovídat **chci a budu.**

Dále jsem byl zejména poučen o následcích křivého obvinění podle § 345 trestního zákoníku, toto poučení beru na vědomí a jsem si vědom možných důsledků.

- ○ Obhájce si nevolím.
- ○ Za obhájce si volím (doplňte obhájce do věty v následujícím textovém poli)
- ○ Obhájce si volit nebudu, o jeho ustanovení žádám.
- ○ Mého výslechu se od počátku účastní můj obhájce (doplňte obhájce do věty v následujícím textovém poli)

Vyjádření obviněného k osobě:

Pro styl tučné písmo označte text a stiskněte CTRL+B; pro styl kurzíva označte text a stiskněte CTRL+I; pro styl podržení označte text a stiskněte CTRL+U

Vyjádření obviněného k věci:

Pro styl tučné písmo označte text a stiskněte CTRL+B; pro styl kurzíva označte text a stiskněte CTRL+I; pro styl podržení označte text a stiskněte CTRL+U

☐ S postupem podle § 307 odst. 1, 2 a § 309 odst. 1 trestního řádu **souhlasím**

To je vše co jsem chtěl k věci uvést, protokol mi byl hlasitě diktován a souhlasí s mou výpovědí, po skončení protokolace jsem měl možnost si jej znovu pozorně pročíst, s jeho obsahem souhlasím, nežádám v něm žádných změn ani doplnění a jako správný jej podepisuji.

Skončeno a podepsáno dne _____ v _____ hodin **Propiš datum a čas**

funkce	**Obviněný**
Přítomni	**Čtení přítomni**

Protokol o výslechu obviněného [tiskopis: OFFLINE - typ 460] strana 4 / 4

Příloha D Úřední záznam o podaném vysvětlení dle trestního řádu

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
Územní odbor Český Krumlov
Oddělení obecné kriminality
Služby kriminální policie a vyšetřování
Tovární 165, 381 23 Český Krumlov

JID:
Generuj JID

Č. j.:

Počet stran: 3
Příloh: 0

Úřední záznam
o podaném vysvětlení podle § 158 odstavce 6 trestního řádu

Dne v hodin, bylo zahájeno podání vysvětlení osoby Propiš datum a čas

Titul před:		**Titul za:**	
Jméno:		**Příjmení:**	
Rozený(á):		**Datum narození:**	
Státní příslušnost:			
Místo narození			
Rodinný stav:			
Trvalá adresa:		**Telefon:**	
Současná adresa:		**Telefon:**	
Doručovací adresa		**Telefon:**	
Zaměstnavatel:			
Adresa zaměstnavatele:			
Doklad totožnosti:		**číslo dokladu:**	
Datová schránka:			
Poměr k věci:			

☐ Zákonný zástupce nezletilého

Věc, jíž se vysvětlení týká:

Poučení:

Podle § 158 odst. 3 trestního řádu k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení.

Podle § 158 odst. 6 trestního řádu o obsahu vysvětlení, která nemají povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, se sepíše úřední záznam. Je-li úřední záznam podepsán osobou podávající vysvětlení, bude jí na žádost poskytnuta jeho kopie. Úřední záznam slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede (§ 211 odst. 6 trestního řádu).

Podle § 158 odst. 8 trestního řádu nesmí být vysvětlení požadováno od toho, kdo by jím porušil zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má.

Podle § 124 trestního zákoníku se za státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti považuje mlčenlivost, která je uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Za státem uznanou povinnost mlčenlivosti se podle trestního zákona nepovažuje taková povinnost, jejíž rozsah není vymezen jiným právním předpisem, ale vyplývá z právního úkonu učiněného

Úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 ods. 6 tr. řádu [Tiskopis OFFLINE - 300] strana 1 / 3

na základě jiného právního předpisu.

Podle § 158 odst. 8 trestního řádu osoba podávající vysvětlení, s výjimkou podezřelého, je povinna vypovídat pravdu a nic nezamlčet, současně se upozorňuje na trestní odpovědnost za uvedení vědomě nepravdivých údajů (křivé obvinění dle § 345, pomluvy dle § 184, poškození cizích práv dle § 181 a nadržování dle § 366 trestního zákoníku). Osobě podávající vysvětlení o trestném činu spáchaném jiným, která před orgánem činným v trestním řízení úmyslně uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo takovou okolnost zamlčí, lze podle ustanovení § 6 zákona číslo 251/2016 Sb., uložit pokutu do výše 50 000,- Kč.

Podle § 100 odst. 2 trestního řádu je osoba podávající vysvětlení oprávněna odepřít výpověď, pokud by svojí výpovědí způsobila nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu, partneru nebo druhu, anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pociťovala jako újmu vlastní.

Podle § 100 odst. 3 trestního řádu odepřít výpověď nemůže ten, kdo má stran trestného činu, jehož se výpověď týká, oznamovací povinnost podle § 368 odst. 1 trestního zákoníku.

Podle § 99 odst. 1 trestního řádu nesmí být požadováno vysvětlení o okolnostech týkajících se utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem, jež je osoba podávající vysvětlení povinna zachovat v tajnosti, ledaže byla této povinnosti příslušným orgánem zproštěna; zproštění lze odepřít jen tehdy, jestliže by výpověď způsobila státu vážnou škodu.

Podle § 103 trestního řádu ve spojení s ustanovením § 93 odst. 1 trestního řádu a § 95 odst. 2 trestního řádu může být dovoleno, aby osoba podávající vysvětlení, dříve než dá odpověď, nahlédla do písemných poznámek, které musí vyslýchajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí. Při předložení záznamu k přečtení má právo žádat jeho doplnění či opravy, aby byl v souladu s podaným vysvětlením.

Podle § 158 odst. 5 trestního řádu při podání vysvětlení má každý právo na právní pomoc advokáta. Je-li vysvětlení požadováno od nezletilého, je třeba předem vyrozumět jeho zákonného zástupce nebo opatrovníka; to neplatí, jestliže provedení úkonu nelze odložit a vyrozumění zákonného zástupce nebo opatrovníka nelze zajistit.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu jsou na žádost svědka a dalších osob vyjmenovaných zákonem vedeny údaje o bydlišti a doručovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o osobních, rodinných a majetkových poměrech tak, aby se s nimi mohly seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení a úředníci Probační a mediační služby činní v dané věci, není-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, proti níž se trestní řízení vede.

Podle § 55 odst. 2 trestního řádu má osoba podávající vysvětlení právo požádat o utajení své podoby a podepsat protokol smyšleným jménem a příjmením, pod kterým bude v trestním spisu vedena, jestliže zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že jí nebo osobě blízké v souvislosti s podáním svědectví hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí porušení základních práv.

Podle § 101a trestního řádu neshledá-li policejní orgán důvod k sepsání protokolu o výslechu způsobem uvedeným v § 55 odstavec 2 trestního řádu, ačkoliv se jej svědek domáhá a uvádí konkrétní skutečnosti, které takový postup odůvodňují, policejní orgán věc předloží státnímu zástupci, aby přezkoumal správnost postupu.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu má osoba podávající vysvětlení právo používat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o němž prohlásí, že jej ovládá.

V případě seznámení se s utajovanými informacemi chráněnými zvláštním zákonem má povinnost zachovávat o nich mlčenlivost a neumožnit k nim přístup neoprávněné osobě, dodržovat ostatní povinnosti stanovené zvláštním zákonem (zák. č. 412/2005 Sb. a související předpisy). Nesplnění této povinnosti může zakládat trestní odpovědnost podle § 317 a § 318 trestního zákoníku.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu, kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle tohoto zákona, může být předsedou senátu a v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 158 odst. 10 trestního řádu má osoba, která se dostavila k podání vysvětlení, právo na náhradu nutných výdajů podle zvláštního právního předpisu upravujícího cestovní náhrady a prokázaný ušlý výdělek. Nárok se nevztahuje na toho, kdo byl vyzván k vysvětlení pro své protiprávní jednání. Podle § 104 trestního řádu nárok zaniká, neuplatní-li jej do tří dnů po svém výslechu nebo poté, co bylo sděleno, že k výslechu nedojde.

☐ § 158 odst. 2 tr. řádu

○ **Po zákonném poučení osoba podala toto vysvětlení k věci:**

Určeno pro zaznamenání podaného vysvětlení ve 3. osobě.

○ Před započetím podání vysvětlení jsem byl(a) policistou (policistkou), které(mu) podávám vysvětlení řádně poučen(a) dle ustanovení uvedených v tomto úředním záznamu, poučení jsem plně porozuměl(a) a dalšího vysvětlení si nežádám.

☐ § 158 odst. 2 tr. řádu

Byl(a) jsem dále poučen(a) i tom, že podle § 158 odst. 8 trestního řádu nesmí být vysvětlení požadováno od toho, kdo by jím porušil státem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, svou povinnost znám, v případě, že se objeví skutečnosti, kde jsem touto povinností vázán(a), vyslýchajícího na to upozorním.

Úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 ods. 6 tr. řádu [Tiskopis OFFLINE - 300] strana 2 / 3

Současně jsem byl(a) zejména poučen(a) o tom, že jsem povinen(povinna) vypovídat pravdu a nic nezamlčet, k tomuto poučení uvádím, že jsem mu velmi dobře rozuměl(a), jsem si plně vědom(a) váhy své výpovědi a možných důsledků, které z toho plynou.
Dále jsem byl(a) policistou (policistkou), které(mu) podávám vysvětlení zejména poučen(a) podle § 345 trestního zákoníku o následcích křivého obvinění, rovněž mi byly objasněny skutkové podstaty trestných činů pomluva, poškození cizích práv a nadržování podle § 184, § 181 a § 366 trestního zákoníku.

☐ Žádost podle § 55

☐ § 163 odst. 1 – souhlas s trestním stíháním

☐ § 43 odst. 3

☐ informace - oběť

☐ § 158/10

Po poučení podle § 158 odst. 10 trestního řádu uvádím, že

o náhradu nutných výdajů.

Osoba podávající vysvětlení byla poučena ve smyslu shora uvedených zákonných ustanovení a současně jí byla objasněna podstata věci. Po poučení osoba podala k věci toto vysvětlení:

Pro styl **tučné** písmo označte text a stiskněte CTRL+B; pro styl *Italica* označte text a stiskněte CTRL+I; pro styl podtržení označte text a stiskněte CTRL+U

Za policejní orgán

Úřední záznam sepsal	Podání vysvětlení přítomen(a)	Vysvětlení podal(a)

Příloha E Úřední záznam o podaném vysvětlení dle zákona o policii

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
Územní odbor Český Krumlov
Oddělení obecné kriminality
Služby kriminální policie a vyšetřování
Tovární 165, 381 23 Český Krumlov

JID:
Generuj JID

Č. j.:

Počet stran: 2
Příloh: 0

Úřední záznam o podání vysvětlení

Dne v hodin v Propiš datum a čas
podal(a) vysvětlení podle § 61 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

Titul před:		**Titul za:**	
Jméno:		**Příjmení:**	
Rozený(á):		**Datum narození:**	
Rodné č.(*) :	(*) bez lomítka	**Státní příslušnost:**	
Místo narození			
Rodinný stav:			
Trvalá adresa:		**Telefon:**	
Současná adresa:		**Telefon:**	
Doručovací adresa		**Telefon:**	
Zaměstnavatel:			
Adresa zaměstnavatele:			
Doklad:		**číslo dokladu:**	

Vysvětlení bylo požadováno z důvodu:

- ○ odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele
- ○ vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci
- ○ přípravy a výkonu opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu

ve věci:

a bylo uskutečněno

- ○ **bez zbytečného odkladu po předchozí výzvě** k dostavení na určené místo.
- ○ **ve stanovenou dobu po předchozí výzvě** k dostavení na určené místo.
- ○ přímo v terénu.
- ○ po předvedení dle § 61 odst. 5 zákona o Policii České republiky.
- ○ v rámci zajištění dle § 26 odst. 1 písm. zákona o Policii České republiky.
- ○ v rámci zajištění dle § 27 odst. zákona o Policii České republiky.
- ○ na útvaru při přijmu oznámení.

Úřední záznam o podání vysvětlení podle § 61 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. [tiskopis: OFFLINE - typ 211] strana 1 / 2

Podání vysvětlení provedeno formou:

Postavení osoby: ZOTČ:

Po poučení osoby podle § 61 odst. 3 a 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, podle § 7 odst. 1 písm. a), § 7 odst. 1 písm. c) bod 2, § 7 odst. 2 písm. a), § 7 odst. 2 písm. b) bod 1 zákona číslo 251/2016 Sb., o některých přestupcích a podle § 16 a § 19 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů, osoba uvedla, že poučení porozuměla a k věci uvádí následující:

Po poučení osoby podle § 61 odst. 3 a 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a podle § 7 odst. 1 písm. a), § 7 odst. 1 písm. c) bod 2, § 7 odst. 2 písm. a), § 7 odst. 2 písm. b) bod 1 zákona číslo 251/2016 Sb., o některých přestupcích, osoba uvedla, že poučení porozuměla a k věci uvádí následující:

Pro styl **tučné** písmo označte text a stiskněte CTRL+B; pro styl *kurzíva* označte text a stiskněte CTRL+I; pro styl podtržení označte text a stiskněte CTRL+U

Skončeno a podepsáno dne v hodin **Propiš datum a čas**

Úřední záznam sepsal